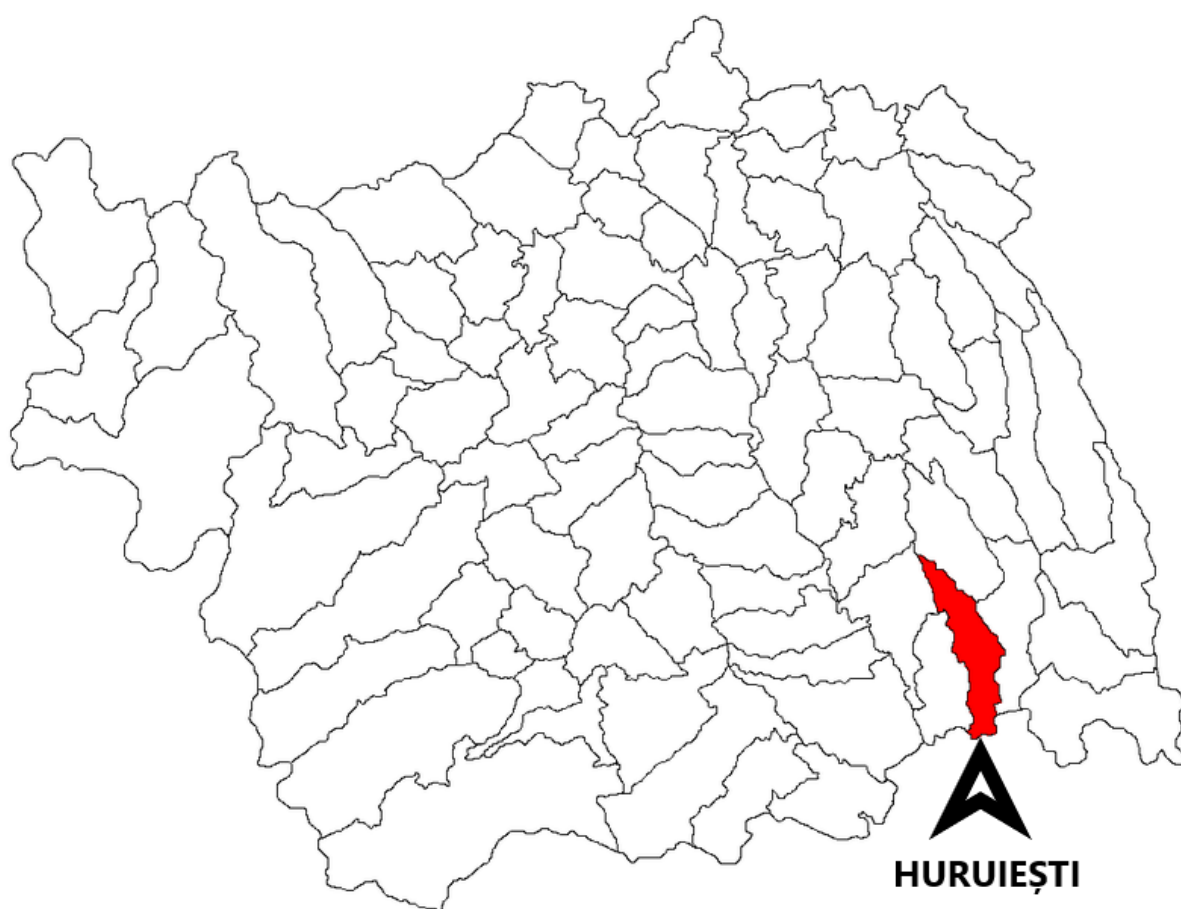

*STRATEGIA DE
DEZVOLTARE LOCALA A
COMUNEI HURUIESTI,
JUDETUL BACAU IN
PERIOADA 2021-2027*

Mesaj din partea primarului

Doresc să mulțumesc locuitorilor comunei Huruiеști pentru sprijinul acordat în realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală, și îmi exprim convingerea că ideile cuprinse în această Strategie vor contribui la dezvoltarea comunei, prin creșterea calității vieții și prosperității cetățenilor săi, aducând-o la standarde europene.

Doresc ca împreună cu dumneavoastră, locuitori ai comunei Huruiеști, să transformăm comuna într-un punct de referință pentru alte comune prin utilizarea eficientă a tuturor resurselor locale corelată cu atragerea și utilizarea rațională a fondurilor publice și private, interne și internaționale.

Acțiunile pe care le-am întreprins până acum și cele viitoare sunt făcute pentru a îmbunătăți viața locuitorilor comunei Huruiеști. Această Strategie de Dezvoltare Locală vizează o perioadă de 7 ani și poate fi realizată prin voința dumneavoastră. Vă reamintesc, că scopul acestei strategii este de a demara și finaliza proiectele prin care vom reuși să modernizăm comuna din care facem parte cu mândrie. Vom căuta să facem publice și transparente toate activitățile, demersurile și soluțiile care vor fi instrumentate.

În calitate de primar al comunei Huruiеști sunt determinat să continui în perioada 2021-2027 procesul de transformare al comunei într-o comunitate modernă care să promoveze cu mândrie valorile europene, fie că vorbim de incluziune socială, dezvoltare durabilă sau accesul tuturor la educație, sănătate, demers în care doresc să îi antrenez pe toți cetățenii. Astfel, vă invit să parcurgeți această strategie ca pe o carte de vizită a comunei noastre și ca o expresie a ambițiilor unei comunități care privește cu optimist către un viitor european.

Vă mulțumesc că sunteți alături de mine și sunt convins că numai prin unirea forțelor vom reuși să realizăm ceea ce ne-am propus, o comună cu valențe europene!

**Primar Comuna Huruiеști,
Zăbrăuțanu Marian**

DATE DE CONTACT PRIMĂRIE:	
LOCALITATE: <u>HURUIEȘTI</u>	 Cod poștal: 607250
JUDEȚ: BACĂU	 Telefon: 0234/286004
ȚARĂ: ROMÂNIA	 Fax: 0234/286289
E-MAIL: primarie@huruiesti.ro	

Realizat de:

S.C. EURO CONSULTING S.R.L.

Iași, Municipiul Iași, Șoseaua ARCU, nr. 3, bl. F4, sc. A, PARTER, ap. 4, C.P.
700132

tel, fax: 0332/439107

e-mail: office@euconsultanta.ro

CUPRINS

Capitol	Denumire capitol	Pagină
	Mesaj din partea primarului	
1.	Contextul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală	5
1.1.	Planificare strategică	7
1.2.	Participare	10
1.3.	Principii de dezvoltare locală	10
1.4.	Context european, național și regional	12
2.	Descrierea Regiunii	20
2.1	Prezentarea generală a Regiunii de Nord-Est	21
2.2	Priorități și măsuri strategice pentru Regiunea Nord-Est	23
2.3	Prezentarea generală a Județului Bacău	26
3.	Profilul comunității	31
3.1	Localizarea comunei Huruiesti	31
3.2	Repere istorice și demografice	35
3.3	Elementele cadrului natural	35
4.	Populația, ocuparea și nevoile sociale	37
4.1	Populația comunei Huruiesti	37
4.2	Educație, cultură și artă	41
4.3	Sănătate și servicii sociale	45
4.4	Viata religioasă	48
4.5	Infrastructura de utilități	51
4.6	Politica de taxe a comunei Huruiesti	53
5.	Analiza SWOT	56
5.1	Prezentarea metodologiei analizei SWOT	56
5.2	Analiza SWOT a comunei Huruiesti	59
6.	Strategia de Dezvoltare socio-economică a comunei Huruiesti	63
6.1	Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Huruiesti	63
6.2	Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Locală	64
6.3	Proiecția financiară	69
6.4	Surse de finanțare specifice identificate a fi accesate pentru perioada 2021-2027	70
7.	Bibliografie	136

CAPITOLUL 1: CONTEXTUL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență, etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică inefficientă; o serie de riscuri pentru oameni.

Spațiul rural este expresia efortului îndelungat al omului pentru a opune în serviciul său componentele fizico-geografice ale spațiului, ale naturii. Este un spațiu pe care omul l-a modelat în funcție de nevoile sale, pe care l-a creat prin munca sa și l-a umplut cu creațiile sale de natură antropică, fiind deci, o adevărată “capodoperă rustică” a omului.

Dezvoltarea este, în esență, o acțiune cu caracter strategic, care are ca scop creșterea durabilă a productivității individuale, comunitare și instituționale, ceea ce poate duce la asigurarea unor venituri mai mari pentru indivizi. Programele de dezvoltare au în vedere schimbarea condițiilor fundamentale, ceea ce necesită un timp îndelungat, iar problemele rurale sunt foarte complexe și nu pot fi rezolvate prin acțiuni pe termen scurt. Sunt necesare programe succesive, cu efecte durabile.

Realizarea acestui document strategic este rezultatul voinței comunității locale din Huruiesti, care are la bază colaborarea dintre membrii comunității și reprezentanții administrației publice. Obiectivul acestei Strategii este de a susține eforturile viitoare de dezvoltare ale comunei, prin stabilirea unor direcții strategice care au la bază analiza a 4 factori importanți: resurse, puncte slabe, oportunități și amenințări cu care se confruntă localitatea.

Datorită proceselor de globalizare, comunitățile locale sunt supuse unor schimbări majore. Întregul proces birocratic, al cărui beneficiar este cetățeanul, este influențat din ce în ce mai mult, de creșterea complexității actului decizional. Datorită lipsei de cunoaștere și inițiativă din cadrul administrației, comunitățile riscă să devină din ce în ce mai dificil de organizat.

Relațiile dintre diverse funcțiuni economice din interiorul comunității devin din ce în ce mai formale. Transformarea comunității, din satul în care toți locuitorii se cunosc și se înrudes, într-un punct de intersectare al întâlnirilor social-economice indispensabile creșterii calității vieții, este tot mai vădită.

Din dorința de a oferi celor care își îndreaptă cu speranță privirile spre noi, un viitor plin de speranță, suntem datori să răspundem atât provocărilor trecutului, cât și celor ale viitorului.

Toate acestea în spiritul tradiției în care am crescut noi și în care dorim să crească și copiii noștri. Pentru îndeplinirea acestor deziderate și provocări totodată, conștientizăm necesitatea abandonării mentalităților rigide și a unei abordări pe baza de competențe.

Rolul administrației publice este acela de a găsi și valorifica acele competențe în beneficiul comunității.

Strategia de dezvoltare locală, este un instrument de management. Acest instrument este utilizat pentru a aborda problemele și oportunitățile cu care se confruntă o comunitate, reprezintă, astfel, o condiție esențială pentru asigurarea dezvoltării durabile a unei localități. Prezenta strategie de dezvoltare locală a fost elaborată în urma analizelor situației actuale. Pentru formarea viziunii clare ale localității s-a pornit de la următoarele elemente: importanța regională a localității din punct de vedere economic, importanța construcției unei comunități primitoare, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori (creșterea calității vieții), necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, transparente și responsive la nevoile comunității, importanța activismului la nivelul cetățenilor, și, în fine, dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenariat, dinamism și implicare în viața comunității.

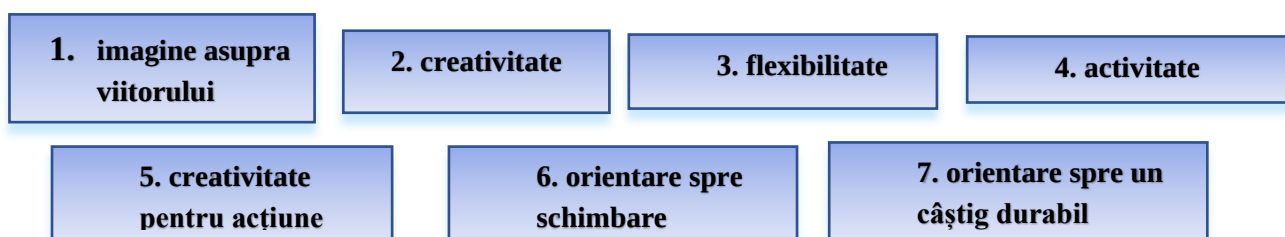
Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un demers integrator cu privire la direcțiile de urmat pentru realizarea dezideratului de dezvoltare durabilă în comună.

Acestă strategie va ajuta la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea acestor obiective.

Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături:

Orice strategie de dezvoltare locală trebuie să includă:

- 📎 prezentarea principalelor programe internaționale și o scurtă prezentare a zonei țintă. Prima parte cuprinde prezentarea principalelor programe/strategii europene și naționale în domeniul dezvoltării comunitare: dezvoltare regională și dezvoltare locală;
- 📎 încadrarea unității administrative pentru care se realizează strategia în spațiul geografic-istoric național și regional. Aceasta este necesară deoarece orice strategie elaborată trebuie integrată în alte documente programatice existente la nivele superioare.

Necesitatea elaborării strategiei de dezvoltare locală la nivelul comunei este dată de condițiile de mai sus dar și de:

- stabilirea scopurilor și criteriilor de dezvoltare,
- identificarea posibilităților de acțiune,
- dezvoltarea unei strategii pe obiective operaționale de dezvoltare.
- îmbunătățirea nivelului de trai.

Având tot mai multe responsabilități, autoritățile locale trebuie să demonstreze că sunt capabile să le îndeplinească, să-și demonstreze creativitatea, eficacitatea și eficiența. Reprezentanții locali trebuie să se bucure de încrederea celor care i-au ales. Comunitățile locale trebuie să identifice noi instrumente și strategii pentru a determina colaborarea între cetățeni, instituții și reprezentanți ai diferitelor sectoare de activitate, în vederea planificării viitorului comunității.

Scopul acestei lucrări este aceea de a face o diagnoză a spațiului rural la nivelul comunei, în vederea identificării principalelor probleme cu care se confruntă această comunitate, precum și definirea unei strategii de dezvoltare rurală. Diagnoza acestui spațiu a fost realizată pe mai multe nivele, printre care:

- nivel statistic;
- evaluarea activității administrației publice locale.

Necesitatea realizării acestui document rezidă din faptul că este un instrument tehnic de utilitate publică, o paletă largă de actori fiind interesată de existența, eficacitatea și beneficiata acestuia. Acesta poate fi utilizat în corespondență cu mediul căruia i se adresează, astfel:

- pentru Comunitate și Societatea civilă - un document care furnizează informații cu privire la dezvoltarea unității administrativ-teritoriale;
- pentru Mediul de Afaceri - un instrument pragmatic, prin care investitorii își pot construi strategia de dezvoltare la nivelul arealului geografic utilizând resursele de care dispune UAT-ul;
- pentru Autoritatea Publică Locală - un ghid de lucru permanent, care conține direcțiile de urmat;
- pentru factorii de decizie locali - un îndrumător, care conține acțiunile clare ce pot fi întreprinse pentru atingerea obiectivelor strategice.

Dezvoltarea durabilă înseamnă “**A gândi global și a acționa local**”. Dezvoltarea durabilă mai înseamnă recunoasterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente și anume faptul că un mediu afectat din punct de vedere al calității va influența negativ, mai repede sau mai târziu, dezvoltarea economică și mai ales calitatea vieții fiecăruia dintre noi. Dezvoltarea durabilă înseamnă și asigurarea satisfacerii nevoilor de bază ale oamenilor: locuințe, străzi sigure, oportunitatea de împlinire prin educație, informare, participare, sănătate și loc de muncă. Toate acestea necesită o economie robustă, sănătoasă, capabilă să creeze mijloacele necesare satisfacerii acestor nevoi, atât în prezent cât și pe viitor.

1.1 Planificarea strategică

Planificarea strategică este un proces/instrument de management care permite unei organizații să se concentreze asupra unei alinieri eficiente a resurselor sale cu misiunea și viziunea sa. Tot acest demers are ca țintă creșterea calității vieții.

Planificarea strategică urmărește să mențină o viziune clară a destinului comunității și a teritoriului, în termeni cât mai concreți și preciși. Aceasta are ca scop, concentrarea activităților, tuturor celor implicați în viața comunității, în beneficiul și în interesul acesteia. Strategia de Dezvoltare Locală se subordonează cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă.

Metodologic este indicat ca fiecare localitate să elaboreze o strategie proprie de dezvoltare economică și socială, pentru a avea o imagine clară privind situația inițială și punctul în care se dorește să se ajungă într-un anumit orizont de timp. Strategiile de dezvoltare se elaborează pe perioade bine determinate de timp, de la un an la patru, șapte sau chiar mai mulți ani.

În Uniunea Europeană se elaborează strategii pentru un ciclu de șapte ani, dar având în vedere faptul că aleșii locali își desfășoară activitatea în cicluri electorale de patru ani, pot fi alese și orizonturi de timp mai scurte.

Strategiile de dezvoltare ale localităților trebuie să fie integrate în strategiile județene și regionale, iar în același timp să țină cont de liniile directe din cadrul Planului Național de Dezvoltare al României pentru perioada 2021-2027 pentru a găsi acoperire în instrumentele financiare disponibile pentru proiectele identificate ca fiind prioritare.

Etapile planificării strategice presupun luarea de decizii cu privire la:

- ✚ Ce trebuie făcut?
- ✚ Când trebuie făcut?
- ✚ Unde trebuie făcut?
- ✚ De către cine trebuie făcut?
- ✚ Cum trebuie făcut?
- ✚ Cu ce resurse trebuie făcut?

Pentru a răspunde la toate aceste întrebări într-o planificare strategică este necesară respectarea anumitor etape. De cele mai multe ori metodologia de lucru folosită la elaborarea unei strategii de dezvoltare locală se desfășoară pe baza a 4 mari faze:

- Redactarea Viziunii, Misiunii și principiilor de lucru
- Analizele diagnostic
- Analiza strategică și formularea Planurilor de Acțiune
- Redactarea documentului final.

Strategia de Dezvoltare Locala 2021-2027

Etapa 1: Analiza diagnoza

Analiza situatiei existente din punct de vedere socio-economic, al mediului si nivelului de echipare tehnica si sociala a teritoriului acoperit.

Etapa 2: Elaborare strategie

Elaborarea strategiei de dezvoltare locala (viziune, concept, obiective, prioritati) si a portofoliului de proiecte de dezvoltare.

Etapa 3: Dezbateri publice

Organizarea consultarilor publice si structurarea nevoilor si a prioritatilor locale. Dezbateri de propuneri de strategie de dezvoltare durabila.

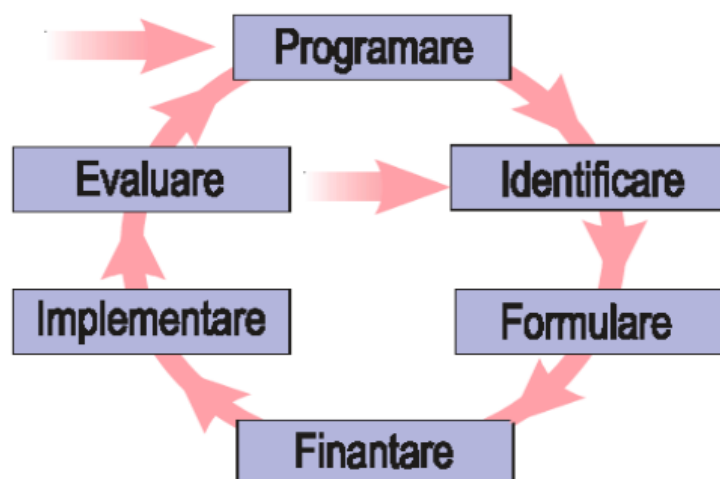
Etapa 4: Aprobare strategie

Aprobarea formală a Strategiei de Dezvoltare Locala 2021-2027 în ședința de Consiliu Local.

Principii de bază în planificarea strategică:

- șansele comunității de a avea succes sporesc în cazul când există un plan strategic care include folosirea oportunităților apărute în mediul exterior;
- șansele comunității de a avea succes sunt mai mari dacă liderii ei își proiectează perspectiva împreună cu membrii organizației astfel, încât toți să fie implicați în procesul de realizare a perspectivei.

Ciclul de viață al unui proces de planificare

Strategia de dezvoltare locală reprezintă un instrument participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice. În cele mai multe cazuri, o strategie de dezvoltare locală este un demers pe termen lung, fiind o proiecție în viitor a comunității. Această viziune a comunității cu privire la dezvoltarea sa viitoare trebuie să fie împărtășită de toți actorii relevanți de la nivel local și transpusă într-un set de obiective specifice și un plan de acțiuni concret.

Strategia nu este altceva decât un instrument care permite luarea unei decizii la un moment dat pe baza evaluărilor anterioare cu caracter justificativ.

Planificarea trebuie văzută ca fiind un proces ciclic, repetitiv. Orice proces de planificare constă în stabilirea obiectivelor, planificarea propriu zisă pentru atingerea acestora, un proces de autocontrol și un sistem periodic de revizuire, urmat de o evaluare a rezultatelor și de decizia de a reîncepe exercițiul de programare.

Planificarea internă este un instrument de coordonare care ne poate ajuta să:

- definim orientările și obiectivele strategice ale comunității;
- determinăm prioritățile și cele mai potrivite acțiuni pe care le vom face pe termen scurt și mediu.

În ceea ce privește utilizarea procesului de planificarea strategică ca un mijloc de comunicare și motivare internă aceasta ne permite să:

- informăm membrii comunității despre problemele cu care aceasta se confruntă, dincolo de problemele personale ale fiecăruia;
- stabilim împreună cu membrii comunității calea optimă de utilizare a resurselor umane, materiale și de altă natură.

1.2 Participare

Dorința oricărei administrații, este de a guverna într-o manieră cât mai bună cu putință, fiind conștientă că resursele de care dispune aparțin colectivității, resurse de care se face direct răspunzătoare.

Valoarea implicării în acest proces devine evidentă atunci când trebuie răspuns unor dorințe publice ale colectivității. Această strategie reprezintă un prim pas pe care comuna noastră îl face, pentru a realiza un mediu, în care acțiunile locale să se întrepătrundă cu interesele regionale și de ce nu și internaționale, pentru a genera resurse și valori și pentru a face față problemelor comunității. În aceeași măsură, investiția în resurse umane și în tehnologii noi care să aducă calitate și bunăstare, precum și continuarea procesului de descentralizare, intră tot în acest deziderat de dezvoltare a comunității.

Odată cu momentul integrării României în Comunitatea Europeană, este de datoria noastră să inițiem și să implementăm politici și măsuri adecvate care să activeze productivitatea și prin aceasta să crească bunăstarea. Ca bază de plecare a unei noi imagini a comunei noastre, o constituie reorganizarea teritorială, proces care va genera noi atitudini economice, implicarea investitorilor români și străini în diversele sectoare de activitate, precum și dezvoltarea turismului și agroturismului. Această planificare strategică, ce ne integrează la nivel practic și nu doar legislativ, în Europa, reprezintă dorința de a ne regăsi în rețeaua turistică și culturală europeană.

Planificarea strategică este un proces de cooperare voluntară între factorii publici și privați care se implică să înlăptuiască un plan de intervenție pe termen mediu și lung. Prezenta Strategie cuprinde un model inovativ de administrare locală, o modalitate decizională nouă care implică o rețea alcătuită dintr-o multitudine de factori reprezentativi.

Strategia de Dezvoltare Locală conține următoarele elemente:

- ☞ definirea zonei și a populației care fac obiectul strategiei;
- ☞ o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv o analiză a punctelor tari, slabe, oportunități și amenințări;
- ☞ o descriere a strategiei și a obiectivelor acesteia, o descriere a caracterului integrat și inovator de strategie și o ierarhie a obiectivelor, inclusiv ținte clare și măsurabile pentru realizări și rezultate;
- ☞ o descriere a procesului de implicare a comunității în elaborarea strategiei;
- ☞ un plan de acțiune care să demonstreze modul în care obiectivele sunt transpuse în acțiuni;
- ☞ o descriere a procedurilor de gestionare și monitorizare a strategiei, o descriere a procedurilor specifice de evaluare;
- ☞ planul financiar al strategiei.

1.3 Principii de Dezvoltare Locală

Față de etapele enumerate anterior, există o serie de principii ce trebuie respectate pe deplin în procesul de planificare a Strategiei de Dezvoltare Locală precum și în elaborarea de măsuri pentru a duce la îndeplinire obiectivele bine stabilite.

○ SUSTENABILITATEA – cu respectarea principiului durabilității, planificatorului Strategiei de dezvoltare locală poate asigura că proiectele implementate în baza măsurilor și obiectivelor Strategiei vor contribui la conservarea și dezvoltarea resurselor naturale și sociale locale, care oferă baza pentru economia locală pe termen lung.

○ EGALITATEA DE ȘANSE – integrarea socială și egalitatea de șanse constituie pilonul social al durabilității. În plus, oferind șanse egale, se pot genera oportunități de dezvoltare sporite pentru grupurile minoritare.

○ INTEGRAREA – este o consecință logică a unui proces transparent și deschis de planificare a dezvoltării locale. Conceptul justifică faptul că Strategia de dezvoltare locală este o strategie care acoperă un set complet de obiective de dezvoltare astfel cum sunt definite de o plajă largă de actori locali interesați.

○ INOVAREA - este un element esențial al planificării în care un plan de dezvoltare locală evoluează printr-o serie de consultări, discuții, dezbateri între actorii locali. Este o condiție prealabilă pentru măsurile de dezvoltare adaptată la nevoile societății rurale.

○ PUBLICITATEA – măsurile de publicitate și transparente de luare a deciziilor implică actorii locali în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, aceasta fiind un document care reflectă nevoile și prioritățile societății rurale.

○ LEGITIMITATEA – este strâns legată de conceptul de transparență și publicitate.

○ CONTROL, MONITORIZARE ȘI EVALUARE – stabilirea mecanismelor adecvate pentru monitorizarea și urmărirea punerii în aplicare a Strategiei de dezvoltare locală.

În ceea ce privește elaborarea unei structuri durabile trebuie avute în vedere următoarele principii ce vizează o dezvoltare durabilă și echilibrată din punct de vedere regional:

✦ Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio/economice echilibrate și de îmbunătățire a competitivității. Deciziile și investițiile cu efecte teritoriale se orientează prin rapoarte la un model de dezvoltare policentrică, atât la nivel european cât și la nivel național și regional.

✦ Promovarea încurajării dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățire a relațiilor dintre orașe și sate. Parteneriatele oraș-sat au jucat și vor juca în continuare un rol important, mai ales în domeniul unei structuri echilibrate de dezvoltare a rețelilor de transporturi publice, al revitalizării și diversificării economiei zonelor rurale, al creșterii productivității infrastructurilor, al dezvoltării spațiilor de agrement pentru populația urbană, al protecției și valorificării patrimonului natural și cultural.

✦ Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate. O politică de amenajare din punct de vedere regional trebuie să asigure o mai bună interconexiune și eliminarea curențelor în materie de legături intraregionale.

✦ Facilitarea accesului la informație și cunoaștere. Apariția societății informaționale este fenomenul cel mai semnificativ al remodelării societății globale și a structurilor sale teritoriale. Trebuie acordată o atenție deosebită tuturor regiunilor pentru ca accesul la informație să nu fie limitat de constrângeri fizice sau de altă natură.

✦ Reducerea degradării mediului. Politica de amenajare trebuie să acorde o atenție deosebită practicilor agricole și silvicole mai puțin distrugătoare, promovării sistemelor

de transport și de energie și reabilitarea acestora, regenerarea mediului din zonele afectate de activități industriale poluante.

✦ Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare. Valorificarea patrimoniului cultural ce crește atractivitatea regională și locală pentru investitori, pentru turism și populație este un factor decisiv de dezvoltare economică și contribuie la omogenizarea identității regionale.

1.4 Context european, național și regional

Viziunea de plecare este reprezentată în sinteză, de diagnoza realității locale, baza pe care se sprijină orice acțiune și ipoteza fiind resursele culturale și sociale ale comunei.

Analiza diferitelor perspective și alternative deschise spre implementare, în raport cu realitățile specifice regionale și locale, precum și extrapolarea pe baza informațiilor prezente, a condus la construirea scenariului propus de prezenta strategie. Trecerea între situația prezentă și cea pe care ne-o dorim se va putea realiza prin implementarea obiectivelor care rezultă din această strategie. Reprezentanții diferitelor instituții publice, economice, culturale, sociale care au făcut parte din grupurile de lucru și au furnizat informații au contribuit la identificarea macro-obiectivelor și a direcțiilor de dezvoltare (axe prioritare).

Elaborarea strategiei de dezvoltare economică și socială a județului Bacău are scopul de a evalua și de a pune în valoare oportunitățile economice și investiționale care să contribuie la realizarea obiectivelor județene și regionale care țin de competența administrației publice, în conformitate cu liniile strategice europene, naționale și regionale și posibilitățile reale de acțiune ale Consiliului Județean.

Județul Bacău își propune să își păstreze și să consolideze poziția de dezvoltare în zona Moldovei, care va atrage investiții, va concentra cele mai noi rezultate în cercetare în domeniul agro-industrial și medical și va avea capacitatea de a forma specialiști în domeniu, fiind astfel în topul județelor din Moldova la dezvoltarea economică.

Strategia de dezvoltare reprezintă așadar atât un proces de planificare, cât și un produs care promovează parteneriatul în rândul diferiților actori locali și regionali: administrația publică locală, comunitățile locale, sectorul privat, reprezentanții societății civile și, nu în ultimul rând, locuitorii județului Bacău, cu scopul de a analiza problemele legate de dezvoltare, de viziunea pentru viitor, de tendințele identificate, de mobilizarea resurselor, de elaborarea și coordonarea strategiilor sectoriale de dezvoltare, de propunerea și elaborarea proiectelor, precum și de implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.

De asemenea, documentul orientează programele sectoriale ale instituțiilor și organizațiilor locale, furnizează informațiile necesare sectorului privat și îi implică pe reprezentanții acestuia în planificarea dezvoltării economice locale, asigură fundamentarea solicitărilor de finanțare pentru proiectele prioritare. În același timp, se vizează orientarea comunității pe termen lung (pentru o perioadă de 7 ani) către competitivitate și valoare adăugată.

Obiectivele strategiei sunt în concordanță cu prioritățile de dezvoltare regională și națională. Rolul strategiei este și acela de a asigura un management mai bun în planificarea proiectelor și de a evita irosirea resurselor folosite, în special cele financiare.

Din punct de vedere al contextului european, strategia este orientată spre politicile de convergență, cooperare și competitivitate, stabilite la nivel comunitar, pentru aceeași perioadă.

Proiectarea opțiunilor strategice ale județului Bacău, din perspectiva calității României de stat membru al Uniunii Europene, trebuie să se sprijine pe strategiile naționale sectoriale de dezvoltare și strategia de dezvoltare regională și trebuie să fie reflectată de toate celelalte documente strategice subsecvente, în domenii precum asistența socială, educația, sănătatea, cultură, patrimoniul, turism, etc.

Cadrul operațional al elaborării și implementării Strategiei de dezvoltare economico-socială a fost determinat de contextul general al orientărilor strategice la nivel european și în contextul specific al Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană și a cerințelor specifice legate de accesarea Fondurilor Structurale.

Prima dintre cele opt regiuni de dezvoltare, sub aspectul mărimii Regiunea de Nord-Est se situează pe ultimul loc în România în raport cu indicele de dezvoltare umană și produsul intern brut (PIB) pe cap de locuitor, datorită unei structuri neadaptate economiei de piață, cu o productivitate și eficiență scăzute.

Potențialul regiunii în domeniul resurselor umane, al turismului, al unor activități specifice și faptul că zona este încă o regiune curată, creează premisele pentru un proces de dezvoltare durabilă și, implicit, pentru creșterea standardului de viață al comunității.

Cadrul strategic general

Relansarea economică și accelerarea dezvoltării durabile reprezintă obiectivul esențial pentru asigurarea depășirii condiției actuale a Regiunii Nord-Est. Aceasta vizează crearea infrastructurilor necesare pentru favorizarea mediului de afaceri, precum și sprijinirea dezvoltării IMM-urilor, dezvoltarea accentuată a spiritului antreprenorial, dezvoltarea rurală și a agriculturii.

De o importanță strategică este preservarea și dezvoltarea selectivă a potențialului industrial existent pentru promovarea amplasării în regiune a ramurilor cu o productivitate ridicată.

Analiza se structurează pe prezentarea principalelor obiective strategice identificate de fiecare document analizat, prezentarea celor mai importante măsuri de punere în aplicare a obiectivelor, urmată de o secțiune de concluzii, recomandări sau observații generale din perspectiva elaborării strategiei.

Elaborarea strategiei de dezvoltare economică și socială a județului Bacău are scopul de a evalua și de a pune în valoare oportunitățile economice și investiționale care să contribuie la realizarea obiectivelor județene și regionale care țin de competența administrației publice, în conformitate cu liniile strategice europene, naționale și regionale și posibilitățile reale de acțiune ale Consiliului Județean.

Județul Bacău își propune să își păstreze și să consolideze poziția de dezvoltare în zona Moldovei, care va atrage investiții, va concentra cele mai noi rezultate în cercetare în domeniul agro-industrial și medical și va avea capacitatea de a forma specialiști în domeniu, fiind astfel al doilea mare județ, după Iași la dezvoltarea economică.

Strategia de dezvoltare reprezintă așadar atât un proces de planificare, cât și un produs care promovează parteneriatul în rândul diferiților actori locali și regionali: administrația publică locală, comunitățile locale, sectorul privat, reprezentanții societății civile și, nu în ultimul rând, locuitorii județului Bacău, cu scopul de a analiza problemele legate de dezvoltare, de viziunea pentru viitor, de tendințele identificate, de mobilizarea resurselor, de elaborarea și coordonarea strategiilor sectoriale de dezvoltare, de propunerea și elaborarea proiectelor, precum și de implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.

De asemenea, documentul orientează programele sectoriale ale instituțiilor și organizațiilor locale, furnizează informațiile necesare sectorului privat și îi implică pe reprezentanții acestuia în planificarea dezvoltării economice locale, asigură fundamentarea solicitărilor de finanțare pentru proiectele prioritare. În același timp, se vizează orientarea comunității pe termen lung (pentru o perioadă de 7 ani) către competitivitate și valoare adăugată.

Obiectivele strategiei sunt în concordanță cu prioritățile de dezvoltare regională și națională. Rolul strategiei este și acela de a asigura un management mai bun în planificarea proiectelor și de a evita irosirea resurselor folosite, în special cele financiare.

Din punct de vedere al contextului european, strategia este orientată spre politicile de convergență, cooperare și competitivitate, stabilite la nivel comunitar, pentru aceeași perioadă. Proiectarea opțiunilor strategice ale județului Bacău, din perspectiva calității României de stat membru al Uniunii Europene, trebuie să se sprijine pe strategiile naționale sectoriale de dezvoltare și strategia de dezvoltare regională și trebuie să fie reflectată de toate celelalte documente strategice subsecvente, în domenii precum asistența socială, educația, sănătatea, cultură, patrimoniul, turism, etc.

Cadrul operațional al elaborării și implementării Strategiei de dezvoltare economico-socială a fost determinat de contextul general al orientărilor strategice la nivel european și în contextul specific al Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană și a cerințelor specifice legate de accesarea Fondurilor Structurale.

Cadrul strategic general

Analiza se structurează pe prezentarea principalelor obiective strategice identificate de fiecare document analizat, prezentarea celor mai importante măsuri de punere în aplicare a obiectivelor, urmată de o secțiune de concluzii, recomandări sau observații generale din perspectiva elaborării strategiei.

Dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv politic al Uniunii Europene începând cu anul 1997, prin includerea sa în Tratatul de la Maastricht. În anul 2001, Consiliul European de la Goteborg a adoptat Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene, căreia i-a fost adăugată o dimensiune externă la Barcelona, în anul 2002.

În anul 2005, Comisia Europeană a demarat un proces de revizuire a Strategiei, publicând, în luna februarie, o evaluare critică a progreselor înregistrate după 2001, care punctează și o serie de direcții de acțiune de urmat în continuare. Documentul a evidențiat și unele tendințe nesustenabile, cu efecte negative asupra mediului înconjurător, care puteau afecta dezvoltarea viitoare a Uniunii Europene, respectiv schimbările climatice, amenințările la adresa sănătății publice, sărăcia și excluziunea socială, epuizarea resurselor naturale și erodarea biodiversității. Ca urmare a identificării acestor probleme, în iunie 2005, șefii de state și guverne ai țărilor Uniunii Europene au adoptat o Declarație privind liniile directoare ale dezvoltării durabile, care încorporează Agenda de la Lisabona, revizuită, pentru creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă drept o componentă esențială a obiectivului atotcuprinzător al dezvoltării durabile.

După o largă consultare, Comisia Europeană a prezentat, la 13 decembrie 2005, o propunere de revizuire a Strategiei de la Goteborg din 2001. Ca rezultat al acestui proces, Consiliul UE a adoptat, la 9 iunie 2006, Strategia reînnoită de Dezvoltare Durabilă, pentru o Europă extinsă. Documentul este conceput într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca **obiectiv general** îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare prin crearea unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă, ce reprezintă fundamentul Strategiei Naționale a României în domeniu, completează Strategia de la Lisabona și se dorește a fi un catalizator pentru cei ce elaborează politici publice și pentru opinia publică, în scopul schimbării comportamentului în societatea europeană și, respectiv, în societatea românească și implicării active a factorilor decizionali, publici și privați, precum și a cetățenilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

Responsabilitatea pentru implementarea Strategiei revine Uniunii Europene și statelor sale membre, implicând toate componentele instituționale la nivel comunitar și național. Este subliniată, de asemenea, importanța unei strânse conlucrări cu societatea civilă, partenerii sociali, comunitățile locale și cetățenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile.

În acest scop, sunt identificate patru **obiective-cheie**:

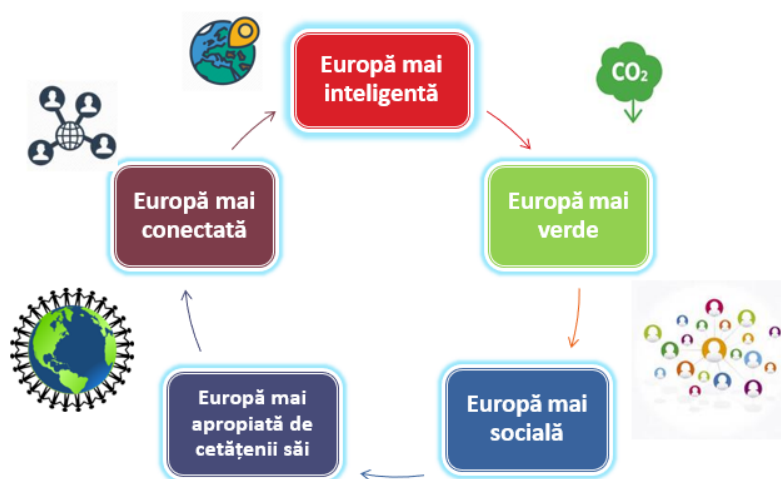
- ⇒ **Protecția mediului**, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- ⇒ **Echitatea și coeziunea socială**, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- ⇒ **Prosperitatea economică**, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;
- ⇒ **Îndeplinirea responsabilităților internaționale** ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele **principii directoare**:

- ❖ Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- ❖ Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- ❖ Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- ❖ Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- ❖ Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- ❖ Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- ❖ Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;
- ❖ Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- ❖ Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte.

Cadrul strategic la nivel european – Politica de coeziune 2021-2027

Politica de coeziune 2021-2027 propune o abordare strategică ce cuprinde 5 obiective principale:

Strategia pentru Europa 2027 reprezintă un document de tip „viziune generală” privind modul în care Uniunea Europeană ar trebui să arate în viitorul apropiat – un spațiu comun cu o economie inteligentă bazată pe investiții în educație, cercetare și inovare, o economie durabilă, focalizată pe dezvoltarea unor surse „verzi” de energie și o economie favorabilă incluziunii sociale, prin reducerea sărăciei și dezvoltarea unor politici viabile privind crearea de locuri de muncă.

Cadrul strategic la nivel național – Programul Național de Reformă și rezultatele obținute

La nivel național, singurul document cu caracter strategic este *Programul Național de Reformă*. PNR a reprezentat un instrument intermediar de implementare la nivel național a unor măsuri în concordanță cu Strategia Europa 2020 și, totodată, platforma-cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică a României, în concordanță cu politicile Uniunii Europene (UE). Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR) a fost documentul care a făcut legătura între prioritățile naționale de dezvoltare, stabilite în Planul Național de Dezvoltare, prioritățile la nivel european – Orientările Strategice Comunitare privind Coeziunea și Strategia de la Lisabona revizuită. În acest sens, au fost identificate patru priorități tematice și o prioritate teritorială:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene;
- ✓ Creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești;
- ✓ Dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman din România;
- ✓ Consolidarea unei capacități administrative eficiente;
- ✓ Promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate.

Cadrul regional: abordarea Strategiei de Dezvoltare Regională Nord Est

Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Bacău este formulată în acord cu și respectă cerințele Strategiei de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord-Est.

La nivel regional, prin amplasarea și dotările sale infrastructurale, regiunea Moldovei îndeplinește un rol strategic, de cooperare transfrontalieră cu Republica Moldova și Ucraina și se face remarcată prin bogăția patrimoniului cultural.

Domeniile de excelență ale regiunii, care se disting prin potențialul lor inovativ, „dezvoltare tehnologică” și poziționarea pe piețele europene a produselor regionale sunt: agricultura, industria farmaceutică, industria alimentară și a bunurilor de consum (confecții), turismul și IT&C.

Regiunea dispune de un valoros capital uman, sistemele de educație ale adulților, de formare continuă a adulților și învățământul universitar fiind recunoscute la nivel național și internațional.

Prioritățile identificate completează acest scop strategic:

- Îmbunătățirea capitalului uman prin aplicarea de măsuri orientate către creșterea ocupării, accesului la educație, instruire și sănătate, promovarea incluziunii sociale;
- Dezvoltarea unei infrastructuri moderne care să asigure creșterea accesibilității, conectivității și atractivității Regiunii Nord-Est;
- Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale;
- Optimizarea utilizării și protejarea resurselor și patrimoniului natural.

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est – Agenda 2030

Până în prezent, în România s-au elaborat Planuri de Dezvoltare Regională, pentru perioadele 2000-2004, 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 și 2021-2027. Experiența procesului de planificare s-a îmbogățit la nivelul regiunilor din România, fiind puse în practică o varietate de mecanisme de parteneriat.

În comparație cu generația anterioară de planuri de dezvoltare regională, abordarea de formulare a noilor planuri presupune o adaptare către o nouă generație de politici integrate de dezvoltare. Acestea vor fundamenta atât structurarea programelor operaționale cu fonduri europene cât și programele cu finanțare națională de la nivel central și local. Această nouă abordare presupune nu doar o reformulare a obiectivelor și instrumentelor, ci și a structurii și cadrului de implementare a planurilor de dezvoltare regionale prin coordonarea acțiunilor politicilor sectoriale de dezvoltare.

Procesul de planificare a dezvoltării la nivel regional oferă o bază strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare, indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe. Într-o țară precum România, Planurile de Dezvoltare Regională, elaborate ca urmare a consultării în cadrul unor parteneriate regionale incluzive și reprezentative, precum și cu autoritățile naționale, legitimează aceste opțiuni strategice – chiar dacă nu există un nivel administrativ regional. Cu cât procesul de consultare este mai intens, cu atât sunt mai relevante măsurile și proiectele propuse de regiuni, dar, în același timp, cresc și șansele de a atinge obiectivele de dezvoltare identificate, prin asumarea lor de către toți actorii implicați.

Planurile de Dezvoltare Regională trebuie să reflecte politicile de dezvoltare economice, sociale, etc. relevante la nivel național în raport cu nevoile regionale și să ia în considerare, acele politici relevante pentru nivelul regional, indiferent de autoritatea publică care le gestionează.

În elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională o atenție deosebită trebuie acordată politicii de coeziune a Uniunii Europene, o sursă importantă de finanțare a investițiilor și priorităților de dezvoltare a regiunilor.

Planurile de Dezvoltare Regională trebuie să aibă în vedere dezvoltarea în ansamblu a regiunilor, nu numai acele politici care au ca scop reducerea decalajelor, sau cele pentru care în regiuni există deja Organisme de Implementare. Strategia de dezvoltare regională definită în cadrul fiecărui Plan ar trebui să urmărească implementarea priorităților prin toate sursele de finanțare potențiale – nu numai prin intermediul fondurilor UE, deși acestea reprezintă probabil o sursă cheie pentru fiecare regiune. De asemenea, Planurile de Dezvoltare Regională trebuie să aibă în vedere complementaritatea cu celelalte regiuni și să își propună sporirea sinergiilor regionale, acolo unde există potențial pentru acest lucru.

Principalele priorități de dezvoltare rurală pentru perioada 2021-2027:

- ✓ Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;
- ✓ Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural;

- ✓ Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din mediul rural;
- ✓ Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale;
- ✓ Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicat.
- ✓ Programul National de Dezvoltarea Rurală pentru investiții în infrastructura comunitara precum și alte surse de finanțare ulterior identificate/analizate
- ✓ Gradul de informare al persoanelor din grupurile dezavantajate cu privire la proiectele europene derulate la nivel local este în general foarte scăzut. Procesarea informației și interesul pentru acest tip de proiecte are loc prin raportarea la nevoile proprii. De pildă, interesul pentru programele de formare profesională este mult mai mare numai dacă se oferă un loc de muncă la absolvirea acestora sau dacă se oferă stimulente financiare pe durata participării la astfel de programe.

Obiectivele strategice de dezvoltare ale Municipiului Bacău și politicile aferente acestora vizează:

1. Dezvoltarea și consolidarea rolului Bacăului de nod logistic intermodal de importanță regională și națională - Operaționalizarea sistemului de transport intermodal și servicii aferente

2. Regenerarea, dezvoltarea și consolidarea economiei municipiului Bacău, ca pol regional și competitiv:

- ✓ Planificarea dezvoltării economice competitive pe baza parteneriatului intersectorial;
- ✓ Susținerea dezvoltării activităților economice existente la nivelul municipiului, pe linia promovării societăților și domeniilor performante și a susținerii celor cu potențial;
- ✓ Dezvoltarea sectorului IMM – urilor;
- ✓ Susținerea dezvoltării activităților de comerț și servicii;
- ✓ Dezvoltarea turismului în contextul protejării patrimoniului natural și construit;
- ✓ Dezvoltarea cooperării cu sectorul academic și de CDI;
- ✓ Politica privind dezvoltarea capitalului uman;
- ✓ Politica de atragere a investițiilor străine de capital și îmbunătățirea accesului la piețele pentru export.

3. Regenerarea, dezvoltarea și promovarea valorilor culturale pentru creșterea mândriei locale și a atașamentului comunității locale față de acestea

- Regenerarea identității locale băcăoane;
- Implicarea comunității locale în valorificarea și promovarea patrimoniului cultural;
- Regenerarea naturii urbane a Bacăului.

4. Alinierea standardelor privind mediul și calitatea vieții urbane, la exigențele Uniunii Europene

- Asigurarea locuirii urbane diversificate și de calitate;
- Asigurarea comunității locale cu utilitățile și serviciile necesare unei vieți urbane de calitate;
- Politica privind transportul urban durabil;
- Politica privind educația;

- Politica privind comunitatea urbană sănătoasă;
- Politica privind serviciile sociale;
- Politica privind cultura și cultele;
- Politica privind sportul și agrementul;
- Politica privind calitatea mediului urban;
- Politica privind managementul dezvoltării sustenabile urbane.

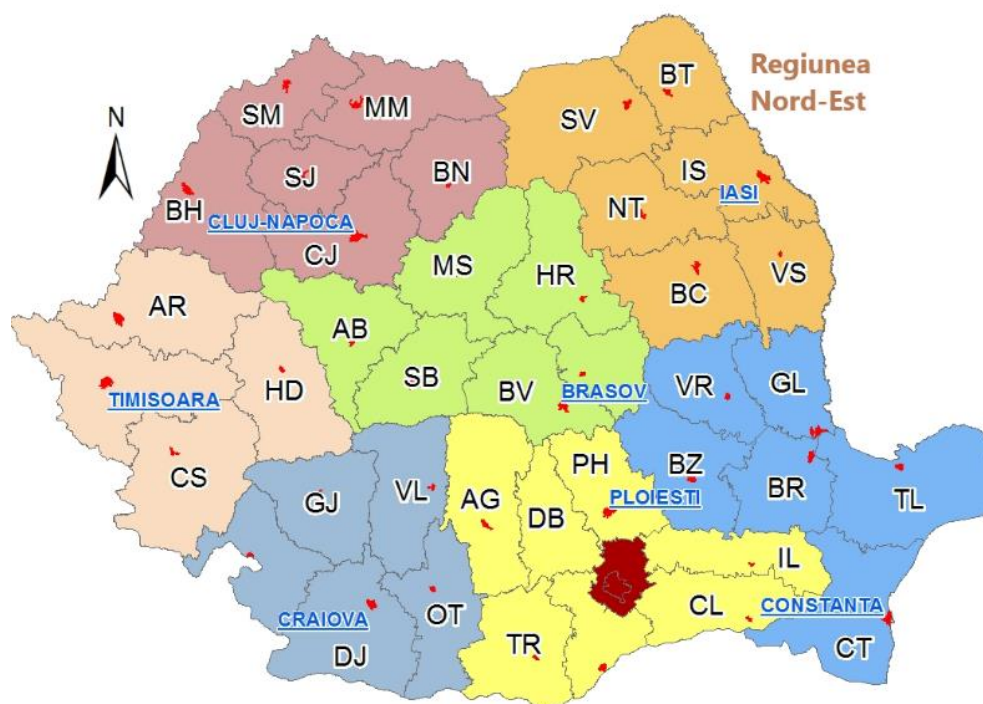
5. Dezvoltarea rolului regional și național al Bacăului, ca pol metropolitan competitiv, inovativ și sustenabil

- ❖ Operaționalizarea Zonei Metropolitane Bacău;
- ❖ Înlăturarea disparităților între localitățile rurale privind calitatea infrastructurii de acces și a serviciilor, precum și a ocupării;
- ❖ Configurarea clusterului economic regional Bacău;
- ❖ Configurarea parteneriatelor teritoriale și intrasectoriale pentru dezvoltarea turismului metropolitan și regional.

Conceptul de **regiune** a fost definit în numeroase moduri de-a lungul istoriei. Astfel, Parlamentul European definește regiunea drept: “Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”. Din perspectiva Adunării Regiunilor Europei, *prin regiune se înțelege: “O entitate politică de nivel inferior statului, care dispune de anumite competențe exercitate de un guvern, care la rândul lui este responsabil în fața unei adunări alese în mod democratic”*.

Nord-Est este o regiune de dezvoltare a României ce a fost creată în 1998.

Din punct de vedere teritorial – administrativ, Regiunea Nord-Est se învecinează la nord cu Ucraina, la est cu Republica Moldova, la sud cu Regiunea Sud-Est (județele Vrancea și Galați), la vest cu Regiunea Centru (județele Covasna, Harghita și Mureș) și Regiunea Nord-Vest (județele Bistrița Năsăud și Maramureș).

Harta regiunilor de dezvoltare din România

Regiunile de dezvoltare din România nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică. Regiunile, județele și/sau localitățile din județe care fac parte din regiuni diferite se pot asocia în scopul realizării unor obiective de interes comun, interregionale și/sau interjudețene.

România respectă prevederile Regulamentului CE nr. 1059/2003 privind stabilirea unei clasificări statistice comune a unităților teritorial-statistice pentru regiunile NUTS II și NUTS III. România va menține actuala clasificare provizorie NUTS în perioada de programare 2014 – 2020. Pentru a asigura stabilitatea clasificării provizorii NUTS, Legea nr.315/2004 privind dezvoltarea regională oficializează compoziția regiunilor NUTS II, prin precizarea județelor care compun regiunile respective. Ele reprezintă cadrul pentru elaborarea, implementarea și evaluarea atât a politicii de dezvoltare regională, cât și a programelor de coeziune economică și socială. Regiunile de dezvoltare reprezintă de asemenea cadrul pentru colectarea datelor statistice specifice în conformitate cu regulamentele europene elaborate de EUROSTAT pentru nivelul teritorial statistic NUTS II.

Parte a provinciei istorice Moldova, regiunea nord-estica a României este o zonă în care istoria, cultura și tradiția completează mediul natural, deosebit de atrăgător. Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute.

Din perspectiva geografică, linia peisajului variază de la lanțurile muntoase împădurite din Vest, spre podișurile line din centru și apoi către câmpii în Est, cu lacuri, vii și zone agricole extinse. Beneficiind de o bogată tradiție istorică, culturală și spirituală, regiunea îmbină în mod armonios tradiționalul cu modernul și trecutul cu prezentul, potențialul acestuia putând fi folosit pentru dezvoltarea infrastructurii, a zonelor rurale, a turismului și a resurselor umane.

2.1 Prezentarea generală a regiunii de Nord-Est

Structura sistemului de așezări a regiunii Nord-Est – Unități administrative, componente ale regiunii (județe, municipii, orașe și comune).

Regiunea de Nord-Est este alcătuită din șase județe: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui, cu o populație totală 3.707.600 locuitori (2010), 3302217 locuitori (conform rezultatelor Recensământului din octombrie 2011), situându-se din acest punct de vedere, pe primul loc între cele opt regiuni ale țării (17,3 % din populația totală a României).

Regiunea de Nord-Est

Ca întindere, regiunea acoperă o suprafață de 36850 km² (15,46% din suprafața totală a țării), cele mai întinse județe fiind Suceava, cu o suprafață de 8553 km² și Bacău cu 6621 km².

Unitate teritorială	Suprafața totală (km ²)	Densitatea populației	Numar municipii	Numar orașe	Numar comune	Numar sate
BACĂU	6.621	107.9	3	5	85	491
BOTOȘANI	4.986	89.37	2	5	71	333
IAȘI	5.476	150.8	2	3	93	418
NEAMȚ	5.896	95.3	2	3	78	344
SUCEAVA	8.553	82.8	5	11	98	379
VASLUI	8.318	84.5	3	2	81	449
Regiunea Nord-Est	39.850	100.6	17	29	506	2414

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS

Populația regiunii se concentrează în 46 centre urbane, 506 comune și 2.414 sate. Ponderea populației rurale în anul 2011 (conform INSS) din populația totală este de 56,87%.

Județul **Bacău** este situat în partea de sud-vest a Regiunii Nord-Est, în bazinul mijlociu al râului Siret. Amplasarea sa a contribuit la dezvoltarea zonei, beneficiind de avantajele drumului european E85 ce trece pe aici. Orașe, precum Târgu Ocna și Moinești s-au dezvoltat datorită resurselor naturale (sare, petrol, etc.). Stațiunea turistică Slănic Moldova și-a dobândit o faimă internațională încă din secolul al XIX-lea, datorită apelor curative, bogate în săruri. Orașul de reședință, Bacău s-a dezvoltat ca centru comercial în secolele al XIV-lea și al XV-lea antrenând relații de schimb între Moldova, Transilvania și Țara Românească.

Municipiul Bacău este municipiul reședință al județului Bacău, fiind și cel mai mare centru urban din județ (populația municipiului reprezintă 23,4 % din numărul total de locuitori ai județului). În plus, acest municipiu cu o suprafață de peste 41 de km², ce se află situat în nord – estul țării, pe coordonatele de 46° și 35' latitudine nordică și 26° și 55' longitudine estică, este unul dintre cele mai mari și importante orașe din zona Moldovei.

Județul **Botoșani** este situat în extremitatea de nord-est a regiunii, între cursurile superioare ale râurilor Siret la vest și Prut la est. Orașul Botoșani a apărut la o intersecție favorabilă de drumuri comerciale, care i-au asigurat prosperitatea până în secolul al XIX-lea. Județul este recunoscut mai ales prin geniile pe care le-a dat culturii românești precum Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga și mulți alții.

Județul **Iași** este situat în perioada central-estică a regiunii, în bazinele mijlocii ale râurilor Prut și Siret. Municipiul Iași, a deținut rolul de capitală a Principatului Moldovei din 1568 până în 1859. Este cel mai mare oraș din regiune, fiind un important centru universitar având 11 instituții de învățământ superior, aici funcționând și prima universitate din România (1860). Tot aici, este dezvoltat un importat nucleu de cercetare-dezvoltare, orientat spre sectorul industrial, reprezentat în majoritatea ramurilor sale. În Iași se află cel mai mare lăcaș de cult ortodox din România – Catedrala Mitropolitană (1840-1880), precum și numeroase mănăstiri fortificate aflate pe lista monumentelor istorice de importanță națională.

Populația județului trăiește în proporție de 44,7% în mediul urban (dintre care 36,4% în municipiul Iași). Comunele cu cei mai mulți locuitori sunt: Holboca, Miroslava, Ciurea, Tomești, Belcești și Deleni.

Județul **Neamț** este situată în partea central vestică a regiunii, în bazinele Bistrița, Siret și Moldova. Orașul de reședință este Piatra-Neamț. Atestat istoric din anul 1392 sub numele de Piatra lui Crăciun, este situat în apropierea masivului Ceahlău, munte considerat sfânt în mitologia românească. Fiind situat la răscruce de drumuri turistice, orașul este un important obiectiv industrial și turistic, deținând monumente istorice și de arhitectură. Județul se bucură de numeroase obiective naturale și istorice precum Parcul Național Ceahlău, Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș sau Cetatea Neamțului.

Județul **Suceava** este situat în partea de nord-vest a regiunii, în bazinele superioare ale râurilor Siret și Bistrița. Bisericile cu pictura exterioară din Suceava se bucură de o faimă mondială, 8 dintre ele fiind incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Orașul Suceava a fost avantajat de faptul că aici a funcționat principala vamă a țării Moldovei, care deținea rolul de depozit. Prin aceasta, orașul avea privilegiul de a fi un mijlocitor pentru comerțul cu produse orientale atât către Polonia cât și către Ungaria.

Județul **Vaslui** este situat în partea de sud-est a regiunii, pe parcursul mijlociu al râului Bârlad. Vaslui, atât de bogat istoric, este mai puțin reprezentat prin monumente. Cele care au existat, nu au rezistat vitregiilor timpurilor decât refăcute. Bogăția naturală care face faima acestor locuri o reprezintă viile (remarcabilele vinuri de Huși). Tot aici, printr-un sistem de rafinare a vinului, experimentat perioadă îndelungată, se obțin coniacuri de foarte bună calitate.

2.2 Prioritățile și măsurile strategice pentru Regiunea Nord-Est

Relansarea economică și accelerarea dezvoltării durabile reprezintă obiectivul esențial pentru asigurarea depășirii condiției actuale a Regiunii Nord-Est.

Acesta vizează crearea infrastructurilor necesare pentru favorizarea mediului de afaceri, precum și sprijinirea dezvoltării IMM-urilor, dezvoltarea accentuată a spiritului antreprenorial, dezvoltarea rurală și a agriculturii. De o importanță strategică este prezervarea și dezvoltarea selectivă a potențialului industrial existent pentru promovarea amplasării în regiune a ramurilor industriale noi, inovative, precum și a ramurilor cu productivitate ridicată.

Totodată, este necesară construirea unor infrastructuri de afaceri eficiente și flexibile, capabile să catalizeze și să susțină dezvoltarea unor activități profitabile atât pentru antreprenori cât și pentru comunitate. Ele ar urma să constituie adevărate „pepiniere” de afaceri de succes, care să beneficieze de diferite facilitati (financiare, juridice) precum și de un sprijin pentru accesul la tehnologii noi, performante, nepoluante. Pentru asigurarea unei dezvoltări echilibrate a regiunii se impune cooperarea întreprinderilor în scopul integrării pe verticală și pe orizontală, dezvoltarea activităților de marketing și consultanță în vederea formării și dezvoltării unor abilități manageriale, antreprenoriale și de piață, precum și susținerea sectorului de cercetare-dezvoltare și transfer tehnologic, promovarea tehnologiilor curate și a celor bazate pe reciclarea materialelor. Este necesară dezvoltarea economiei alimentare într-o manieră integrată, pentru fabricarea produselor specifice prin înființarea unor întreprinderi regionale de prelucrare a materiilor prime agricole și extinderea celor existente.

Strategia vizează o valorificare a capitalului turistic al regiunii prin investiții productive în turism și stimularea sectorului de prestări servicii în turism și zona rurală. Agricultură și dezvoltarea rurală vor fi stimulate prin înființarea de ferme ecologice eficiente, crearea unor rețele de valorificare și colectare a produselor specifice, dezvoltarea serviciilor și valorificarea luciului de apă.

Promovarea regiunii

Esența obiectivului este depășirea condiției de izolare a regiunii ca și dispariția ideii de regiune improprie pentru mediul afacerilor, prin punerea în valoare a condițiilor naturale, umane și sociale. Acest obiectiv strategic își propune să valorifice în mod eficient atu-urile și specificul regiunii, prin crearea, promovarea și susținerea unei imagini reprezentative, care să atragă și să convingă atât potențialii investitori cât și pe turiști. O precondiție pentru „deschiderea” unei zone o constituie legăturile fizice sau de comunicație din interiorul ei și de acces în ambele sensuri. Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere și extinderea și modernizarea infrastructurii de comunicații (în special în mediul rural) sunt direcții strategice pentru perioada viitoare. Regiunea se confruntă și cu o acută nevoie de dezvoltare a infrastructurii de bază: apă, canalizare, energie, depozitare a deșeurilor urbane și industriale, cea existentă fiind insuficientă și uzată moral și fizic. Căile de relevare a potențialului de atractivitate a regiunii vizează animarea vieții economice, promovarea turismului și a comerțului, a zonei rurale și a produselor specifice, îmbunătățirea accesibilității în zonele montane, sensibilizarea, formarea și educarea populației în spiritul cunoașterii, respectării și susținerii valorilor naturale, istorice, culturale și de ambient. Spațiu cu bogate tradiții în multiple domenii, regiunea este cadrul propice pentru revigorarea meseriilor specifice, promovarea obiceiurilor tradiționale, a cadrului natural, a identității culturale și spirituale, cu beneficii economice pentru comunitate și care dau culoare locală pentru atragerea turiștilor.

Județul Bacău are o structură teritorială eterogenă, care cuprinde atât zone preponderent urbane (zona municipiului Bacău, conurbația de pe Valea Troțului), cât și zone exclusiv rurale (de ex. la vest de Siret, în zona Colinele Tutovei), cu nevoi, provocări și prioritățile de dezvoltare diferite, care nu pot fi abordate de o strategie generală, care să ignore specificul local și oportunitățile (inclusiv de obținere a finanțărilor nerambursabile – de ex. Programul Operațional Regional, în zonele urbane, respectiv Programul Național de Dezvoltare Rurală în zonele rurale) distincte de dezvoltare a acestora.

În vederea creșterii importanței acordate dimensiunii teritoriale a politicilor de dezvoltare de la nivel județean și a apropierei acestora de nevoile specifice ale fiecărei zone din județ, s-au delimitat 4 unități de planificare sub-județene, cu rol de planificare strategică (identificarea nevoilor și a problemelor specifice respectivei zone și a soluțiilor la acestea, prin intermediul unor proiecte de investiții integrate).

Criteriile avute în vedere la delimitarea acestor unități sub-județene de planificare au fost:

1. caracteristicile teritoriale:

- *distanța dintre unitățile administrativ-teritoriale componente:* acestea sunt amplasate la maxim 50 km unele de altele, în vederea securizării unor sinapse teritoriale puternice și a menținerii coeziunii teritoriale a unităților de planificare sub-județeană delimitate.

Astfel, localitățile componente au legături funcționale puternice (de ex. navetismul forței de muncă, deservirea cu bunuri și servicii, rețele de transport, etc.). Proximitatea geografică dintre aceste așezări oferă oportunitatea implementării unor proiecte care să

deservească o masă critică de populație (de ex. modernizarea unui liceu sau a unei unități medicale, înființarea unui centru social, etc.) și care să aibă un impact teritorial corespunzător, esențial în condițiile limitării resurselor financiare publice;

- *topografia teritoriului*: la delimitarea microregiunilor s-a avut în vedere suprapunerea acestora peste unitățile majore de relief de pe teritoriul județului, cunoscut fiind faptul că topografia teritoriului are o influență semnificativă asupra activității și a comunităților omenești (de ex. structura economică, structura socio-demografică, forma și caracteristicile așezărilor, infrastructura de transport și tehnico-edilitară, etc.). Zonele omogene din perspectiva topografiei;

2. caracteristicile economice:

- *mobilitatea forței de muncă (navetismul)*: este un indicator foarte relevant pentru intensitatea polarizării teritoriului și a intensității legăturilor funcționale dintre așezărilor umane. Microregiunile delimitate gravitează în jurul unor poli economici, care concentrează activitatea economică și locurile de muncă. Acest criteriu este unul relevant în cazul adoptării unor politici de dezvoltare policentrică, prin susținerea cu prioritate a acelor așezări urbane sau rurale care au capacitatea de a difuza creșterea în jurul lor (de ex. înființarea unui parc industrial într-un oraș, care să ofere locuri de muncă pentru populația navetistă din comunele învecinate);

- *structura economică și a ocupării*: unitățile administrativ-teritoriale cu o structură similară a economiilor locale și a ocupării au, în general, priorități comune de dezvoltare economică (de ex. zonele cu potențial turistic, zonele agricole, zonele industriale, etc.). Unitățile de planificare sub-județene din Județul Bacău sunt relativ omogene din perspectiva structurii economice, ceea ce constituie o premisă pentru coalizarea resurselor locale în jurul unor obiective economice comune (de ex. dezvoltarea infrastructurii turistice, înființarea unor centre de colectare și prelucrare a produselor agricole);

3. caracteristicile sociale:

- *structura socio-demografică* (dinamica demografică, structura populației pe vârste, rata sărăciei, nivelul de instruire al populației): este relevantă pentru prioritizarea intervențiilor publice, în contextul în care aceasta are o influență directă asupra provocărilor cu care se confruntă comunitățile în cauză (de ex. zonele periurbane, care înregistrează o creștere a populației și o dinamică imobiliară accentuată necesită investiții în extinderea infrastructurii de transport și tehnico-edilitare, extinderea serviciilor de transport în comun, în timp ce comunitățile care înregistrează un declin demografic accentuat, care au o populație îmbătrânită sau cele care concentrează comunități importante de romi necesită investiții suplimentare în infrastructura socială sau sanitară);

4. determinismul istoric:

- *organizarea administrativ-teritorială de-a lungul timpului*: configurația fostelor entități administrativ-teritoriale care au existat la nivelul Județului Bacău, de-a lungul timpului este relevantă pentru delimitarea unor zone funcționale, în pofida desființării acestora în urmă cu circa 50 de ani. Acestea au fost dezvoltate în jurul unor centre urbane și rurale, care concentră instituții și servicii publice, cu rol polarizator al rețelei de așezări și de echilibru a teritoriului.

2.3. Prezentarea generală a județului Bacău

În ceea ce privește contextul local, **Municipiul Bacău**, aflat la 9 km nord-est de confluența râurilor, Siret și Bistrița, este marcat de existența a patru trepte majore de relief: prima este formată din albia majoră a Bistriței și a Siretului 150-155 m, a doua terasă de 160-165 m, unde se găsește cea mai mare parte a localității, a treia 180-190 m și ultima 200-250 m.

În plus, trebuie menționată și prezența ariei naturale protejate Lacul Bacău II, sit Natura 2000, cu o suprafață de 202 ha, ce adăpostește peste 147 specii de păsări, fiind o zonă extrem de importantă în cadrul culoarului de migrație est – european.

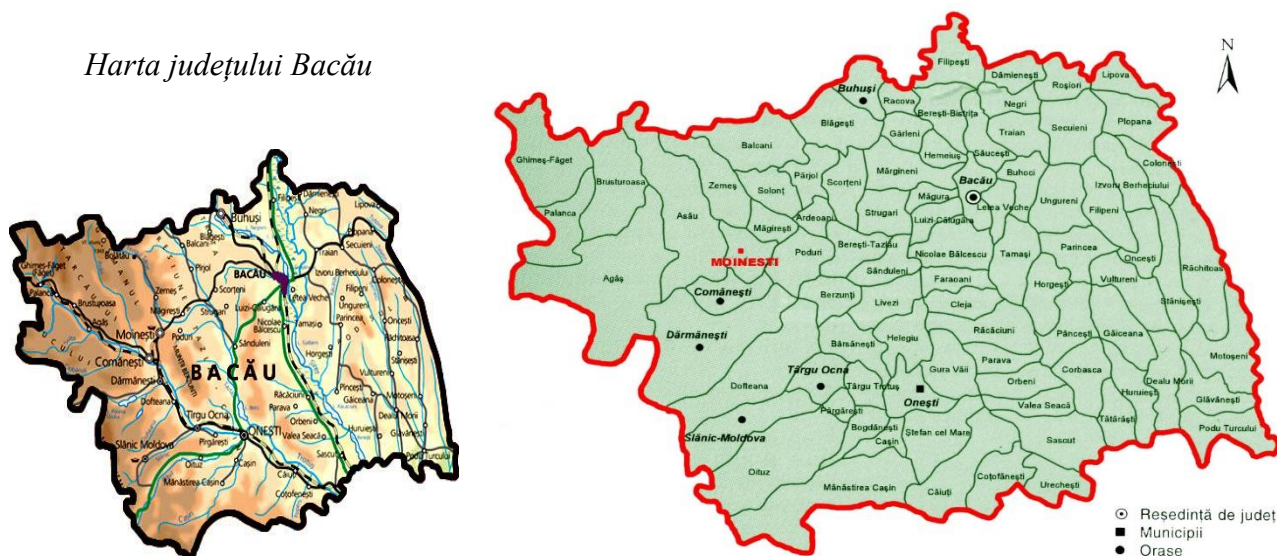
Primele atestări documentare datează încă din 1399. În arhivele Vaticanului, pe hărțile Evului Mediu precum și în alte documente latine, Bacăul apare sub numele de Bacovia, sau Ad Bacum. La sfârșitul secolului al XIV-lea, orașul Bacău era bine închegat ca așezare urbană, una dintre cele mai prospere din întreaga Moldova, având atribuții militare și comerciale foarte importante. Localitatea era cunoscută în relațiile comerciale dintre Moldova, Transilvania și Țara Românească, fiind un important punct de vamă.

Municipiul Bacău este un important centru urban la nivel județean și regional care contribuie la dezvoltarea echilibrată a Regiunii Nord – Est prin rolul său de pol de dezvoltare. Pe plan local, atractivitatea municipiului a pornit de la accesibilitatea sa ridicată ca punct de intersecție a mai multor rute de interes național, însă acest lucru a avut și dezavantajul de a transforma Bacăul într-un oraș de tranzit, în care vizitatorii nu petrec foarte mult timp.

Județul Bacău ocupă suprafața de 662.052 hectare, adică 2,8 % din teritoriul României și face parte din categoria județelor mijlocii. Din punct de vedere al numărului de locuitori, județul Bacău ocupă locul opt, având o populație de 583.590 locuitori.

Amplasarea sa la est de vârful principal al Carpaților Orientali determină un climat temperat continental, caracterizat prin veri calde și relativ seci și ierni friguroase. Din punct de vedere administrativ, județul Bacău are **3 municipii**: Bacău, Onești și Moinești, **5 orașe**: Buhuși, Comănești, Dărmănești, Slănic-Moldova și Târgu Ocna și **85 de comune**.

Harta județului Bacău

Județul este acoperit în proporție de 48,5% de teren arabil și 39,8% de păduri (fag, stejar, pin, molid, brad). Variația reliefului arată distribuția egală a munților, dealurilor, platourilor și câmpiilor, scăzând în altitudine de la 1.664 m în vest (Munții Tarcăului) la 100 m în est (Valea Siretului). Rețeaua hidrografică este alcătuită în principal din apele din bazinul mijlociu al Siretului și din lacurile de acumulare construite pe cursurile inferioare ale râurilor Bistrița, Tazlău, Uz și Siret. Dacă în secolele XIV-XV Bacău era un important oraș manufacturier și comercial, în această regiune, în prima decadă a secolului al XIX-lea s-au pus bazele exploatării și prelucrării petrolului și a lemnului la scară industrială, cât și prima fabrică de hârtie, textile și încălțăminte.

Județul Bacău este distinct configurat pe harta culturală a țării datorită muzeelor și caselor memoriale, monumentelor istorice, de artă și arhitecturale, instituțiilor artistice, revistelor de cultură, bibliotecilor, editurilor, imprimeriilor și librăriilor proprii, celor două filiale ale uniunilor de creatori (U.A.P.), Casei de Cultură “Vasile Alecsandri” din Bacău și a celei din Onești. În plus, județul Bacău este gazda anuală a câtorva importante manifestări naționale și internaționale culturale.

Activitatea culturală a județului este susținută în principal de Centrul Internațional de Cultură "George Apostu" din Bacău, Centrul Internațional Rosetti Tescanu-George Enescu din Tescani, Teatrul Municipal Bacovia, Teatrul pentru Copii și Tineret “Vasile Alecsandri”, Filarmonica “Mihail Jora”, Complexul Muzeal “Iulian Antonescu”, Complexul Muzeal de Științele Naturii “Ion Borcea”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Biblioteca județeană “C. Sturza”.

Principalele zone turistice ale județului Bacău sunt **Slănic Moldova, Poiana Sărată, Măgura, Târgu Ocna, Poiana Uzului**, în general **Valea Oituzului, Cașinului și Trotușului**, care reprezintă în principal zona montană a județului. Pentru turismul de tratament, stațiunea Slănic Moldova este recunoscută pentru amplasare și pentru factorii terapeutici deosebiți, dispunând de 22 de izvoare cu ape cloruro sodice, ușor sulfuroase, atermale, deosebit de eficiente în tratarea bolilor digestive.

În județul Bacău turismul este dezvoltat pe trei paliere importante: turismul balnear, turismul montan și turismul cultural-ecumenic.

Rezervațiile naturale din plaiurile Nemirei, unde cresc specii rare precum floarea de colț, pinul oriental și arborețul de tisa, rezervația forestieră de la Părul Alb și Stejarul din Borzești sunt zone care înregistrează un intens flux turistic pe parcursul fiecărui an.

Trecutul istoric al Moldovei, reliefat prin biserici și mănăstiri unice prin construcție (mănăstirile Cașin și Ciolpani, biserica din Borzești), oferă numeroase oportunități de cunoaștere și recreere pentru vizitatori.

Monumente istorice, de arhitectură și artă, muzee și instituții culturale

În județul Bacău sunt înregistrate 364 monumente istorice de arhitectură și artă, cele mai semnificative fiind:

- ⇒ Ansamblul Curții Domnești, secolele XV-XVI – Bacău;
- ⇒ Ansamblul palatului Ghika, azi Muzeul de etnografie și artă „Dimitrie Ghika”, secolul al XIX-lea – Comănești;

- ⇒ Ansamblul conacului Rosetti-Tescanu, azi secția „Dimitrie și Alice Rosetti-Tescanu – George Enescu” a Muzeului Național „George Enescu” București, secolele XVIII-XX – Tescani;
- ⇒ Biserica Adormirea Maicii Domnului, 1776 – Cașin;
- ⇒ Biserica din lemn „Sf.Nicolae”, 1729 – Ciolpani-Buhuși;
- ⇒ Casa memorială George Bacovia, secolul al XIX-lea – Bacău.

Pe lângă muzeele amplasate în case memoriale și biserici, în județul Bacău mai funcționează:

- Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Ion Borcea – Bacău;
- Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” – Bacău;
- Galeriile de artă ceramică „Anton Ciobanu” – Bacău.

De asemenea, în județul Bacău își desfășoară activitatea două instituții de cultură:

- Direcția Județeană pentru Cultură Bacău, înființată în anul 2001, cu atribuții în domeniul culturii și artei, protejarea patrimoniului cultural, valorificarea și dezvoltarea elementelor ce definesc identitatea culturală a colectivității locale.
- Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bacău, cu atribuții în realizarea de proiecte și programe culturale, cercetarea tradițiilor și creațiilor populare specifice fiecărei zone etnofolclorice a județului.

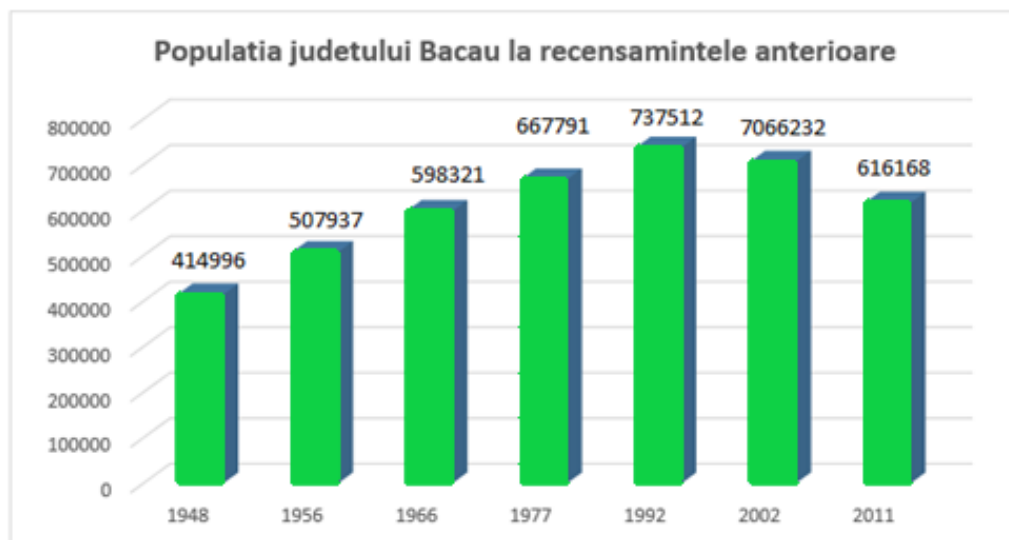
Personalități importante pe plan național și internațional

Din județul Bacău provin personalități care au contribuit substanțial la dezvoltarea unor domenii precum cercetarea, învățământul, cultura sau politica.

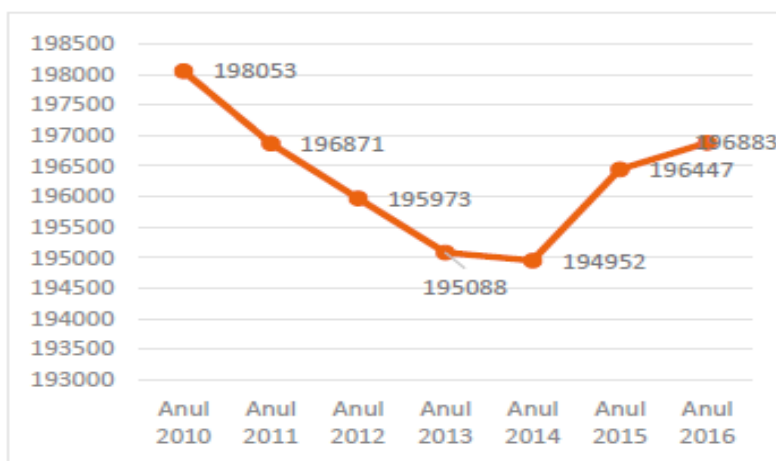
- **Vasile Alecsandri (1818-1890)** – născut la Bacău, studiază la Paris și revine în țară unde se evidențiază prin activitatea politică, culturală și diplomatică. În literatură se remarcă în domenii precum dramaturgie, proză, poezie.
- **Ion Borcea (1879-1936)** – născut în localitatea Burhoci, și-a dedicat viața cunoașterii ecosistemelor marine, fiind fondatorul oceanografiei românești.
- **George Bacovia (1881-1957)** – născut la Bacău, își definitivează studiile de drept la Iași, fără a profesa avocatura. Se dedică poeziei, pentru care în decursul anilor obține importante premii.
- **Constantin Drâmbă (1907-1997)** – născut la Borșani, astrolog și matematician, membru al Academiei Române. După doctoratul în astronomie obținut la Paris, a studiat singularitățile reale și imaginare ale celor 3 corpuri, rotația pământului și timpul astronomic.
- **Radu Beligan (1918 – 2016)** – născut la Gâlbeni, studiază dreptul, teatrul și filosofia la București și se remarcă în decursul anilor ca actor, regizor, eseist, cu o activitate de peste 74 de ani în teatru, film, televiziune și radio. Este membru al Academiei Române, bucurându-se de o unanimă apreciere pentru activitatea pe care a desfășurat-o, chiar și în comuna de unde a plecat – în acest sens, căminul cultural din comuna Filipești, îi poartă numele.

Conform datelor publicate de Institutul National de Statistică, populația județului Bacău a variat de-a lungul timpului, cel mai mare număr fiind la recensământul din anul

1992 după care se observă o scădere relativ mică până în anul 2002 iar în anul 2011 o scădere destul de mare raportată la maximumul din 1977, de aproximativ 16%.

Evoluția populației stabile a județului Bacău în perioada 2007-2011 și dinamica populației în perioada 2010-2016

număr locuitori					
Indicatori	2007	2008	2009	2010	2011
Total populația județului	719 844	718 125	716 176	714 641	712 304
Populația urbană	329 129	326 073	324 493	323 163	320 849
Populația rurală	390 715	392 052	391 683	391 478	391 455

procente					
Populație urbană/populația județului	45,7	45,4	45,3	45,2	45,0
Populație rurală/populația județului	54,3	54,6	54,7	54,8	55,0

Sursa: Anuarul statistic al județului Bacău 2011, 2012; Anuarul statistic al României 2011, 2012

Stema județului Bacău

În aprilie 2008, în ședință de Guvern, a fost aprobată stema actuală a județului Bacău. Stema județului este reprezentată de un scut triunghiular cu marginile rotunjite, care cuprinde un munte de sare despiciat în două culori. În partea dreaptă se vede un soare stilizat, pe un fond de culoare argintie, în timp ce în stânga, în câmp roșu, se află o semilună argintie. Muntele de pe stemă reprezintă „cel mai vechi semn heraldic pentru ținutul și județul Bacău” și „evocă activitatea milenară de extragere a sării” în zonă. Soarele și luna semnifică „fertilitatea solului și, respectiv, credința în biruință”. Județul a folosit în timp de 18 ani o stemă provizorie ce înlocuia pe cea creată în anul 1957, care a fost utilizată până în luna decembrie 1989.

Stema actuală

Stema înainte de 2008

 Stema în perioada
comunistă

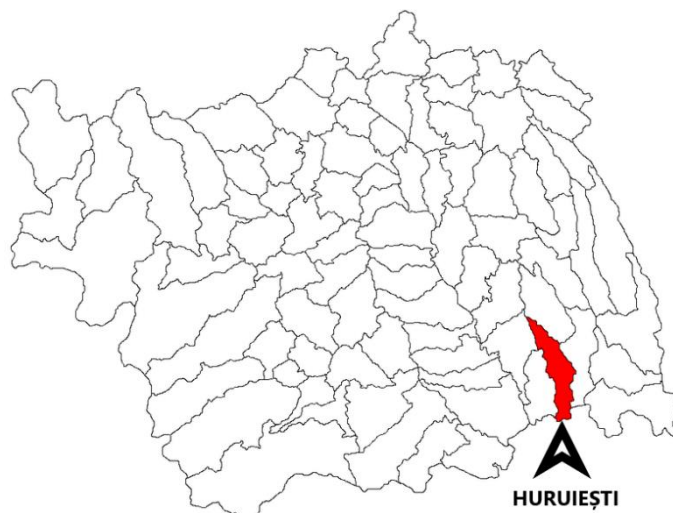
 Stema în perioada
interbelică

 Stema înainte de Primul
Război Mondial

CAPITOLUL 3: PROFILUL COMUNITATII

3.1 Localizarea comunei Huruiеști

Comuna se află în sud-estul județului, la limita cu județul Vrancea, în bazinul hidrografic al râului Gârlești. Este străbătută de șoseaua județeană DJ252, care o leagă spre nord de Găiceana, Pâncești, Parincea, Ungureni și Buhoci (unde se termină în DN2F) și spre sud în județul Vrancea de Homocea (unde se intersectează cu DN11A), Ploscuțeni și mai departe în județul Galați de Buciumeni, Nicorești și Cosmești (unde se termină în DN24). Din acest drum, la Prădais se ramifică șoseaua județeană DJ252C, care duce spre nord-vest la Tătăraști, Corbasca și Pâncești.

Amplasarea comunei în cadrul județului

Comuna Huruiеști se învecinează cu:

- La Nord cu comuna Găiceana
- La Est cu comunele Corbasca și Tătăraști
- La Sud cu județul Vrancea
- La Vest cu comuna Dealul Morii.

Huruiеști este formată din satele Căpotești, Florești, Fundoaia, Huruiеști (reședința), Ocheni, Perchiu și Prădais.

Sat Căpotești –este un sat din comuna Huruiеști, însă despre istoria acestui sat nu se cunosc prea multe date.

Sat Florești este un sat în comuna Huruiеști. Prima atestare documentară este din 1495, martie 13. În documentul emis, voevodul Ștefan cel Mare întărește vânzarea unei jumătăți din acest sat (partea de sus) de către Măgdălina, fiica lui Petru spătar, unor apropiați de-ai voevodului, Cozma și fratele lui, Vladul, și surorile lor, Neaga și Stana, și nepoata lor de frate Pătrana, pentru 36 zloți tătărăști. În anul 1495, martie 15, s-a eliberat un alt document de la curtea voevodală, document ce întărea vânzarea de către Măgdălina, fiica lui Petru spătar, a celeilalte jumătăți de sat (partea de jos), Măriei, fiica lui Bârsan, și nepoților ei de frate Toma Bănilă și fratele

lui, Petrea și surorilor lor, Sofiica și Mușă, fiii lui Bănilă, și nepoților ei de soră, Ion și frații lui, Trifu și Dragoș, fii Malei, pentru 35 zloți tătarești. Despre aceste personaje istorice există mai multe documente din acea perioadă.

Numele satului „Florești” provine de la „Florea”, probabil un proprietar din zonă. Spunem „probabil”, pentru că satul este foarte vechi, cel puțin din timpul lui Alexandru cel Bun (1400-1432).

O radiografie extrem de interesantă a satului o descoperim în anul 1774 (anul primului recensământ făcut în Moldova), când avem menționați toți locuitorii acestei frumoase localități:

- 55 toată suma caselor;
- 29 scădere rufeturile, însă 3 scutelnici boierești, 1 mazâl, 6 preoți și diaconi, 7 nevolnici i babe, 2 slujitori, 4 țișani, 3 slujii boierești, 3 argați maziliești;
- 1 ruptaș;
- 26 rămân birnici: Vasăle, cioban; Costantin Mășcă, vornic; Costantin, olar, vătăman; Mihăilă Racul; Toader Mândrul; Ion Mândrul; Vasălache sâncandachiei; Sandul sin baba Despa; Antohie Arhip; Mihălache Băncilă; Costantin Băncilă; Ioniță sâncului; Vasăle Ostafie; Gheorghe Macoveiu; Zaharie, crav; Sămion; Vasăle; Mile; Toader Mane; Manolache vrăt; Diiacoului; Antohie Mășcă; Toader Băluță; Andronachi Mășcă; Opria, cioban;
- rufeturile (meseriile): Toader, tăbăcaru, călăraș de Adjud; Alecsandru Buflim, călăraș; Ioniță Mășcă, argat lui Toader Condurache; Ștefan Cârste, tij argat lui; Iftenie sânc Petru, tij argat; Moisăi, rus, scutelnic Catrinii Jicniceroaei; Alecsa, scutelnic tij; Lupul Negrilă, scutelnic tij; Neculai Sămulian, slugă clucerului Balșe; Apostol Bălăban, slugă tij; Paraschiva Beldimăniașă, mazăliță; Cârste, căpitan, ce să numește Niam; Neculai Bârcan slugă dumnealui hatmanului; Catrina, jicniceroae; Gavril Basoc, ruptaș cămării; Popa Toader Cernat; Diiacoul Costantin; Diiacoul Ion Aripă; Diiacoul Ion Mășcă; Diiacoul Apostol Carcișă; Vasăle, monah; Baba Draghina; Baba Irina; Baba Mariia; Mariia, săracă; Tudosiia, săracă; Vasăle, pas, nevolnic; Gavril, țișan; Chiriiaș, țișan; Istrati, țișan; Ene, țișan.

Satul mai este cunoscut ca „Valea Floreștilor”. În anul 1883 include moșia „Ciohodăiasca”, în 1838 cătunul Șarba (până în 1844). Din 1865 până în 1876 a făcut parte din comuna Condrăchești, apoi timp de un an a fost inclus în comuna Gherdana, iar apoi a revenit la vechea com. Condrăchești. În 1887 înglobează satul Vitorogi (sat nelocalizat). Din 1929 până în 1931 a făcut parte din com. Corbasca iar în perioada 1931-1968 a devenit (reședință de) comună (Comuna Florești). În anul 1968 a fost încadrat în comuna Huruiesti. De asemenea, menționăm aici că între 1950-1968 a înglobat satul Palanca. În documente mai poate fi găsit cu numele de Floreschti^l sau Floresty.

În localitate există o biserică cu hramul „Sf. Dumitru”, ctitorie ante 1774, reparată de mai multe ori (1845, 1899, 1927, 2010).

De aici au plecat oameni deosebiți:

- Florea Costache, profesor universitar la Facultatea de Medicină "Carol Davila", chirurg, ex-șeful de cardiologie de la Spitalul Universitar din București.

- Vasile Adăscăliței, profesor univeristar, Facultatea de Litere, Universitatea A. I. Cuza, Iași.
- Adrian A. Adăscăliței, profesor universitar, Facultatea de Inginerie Electrică, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași.

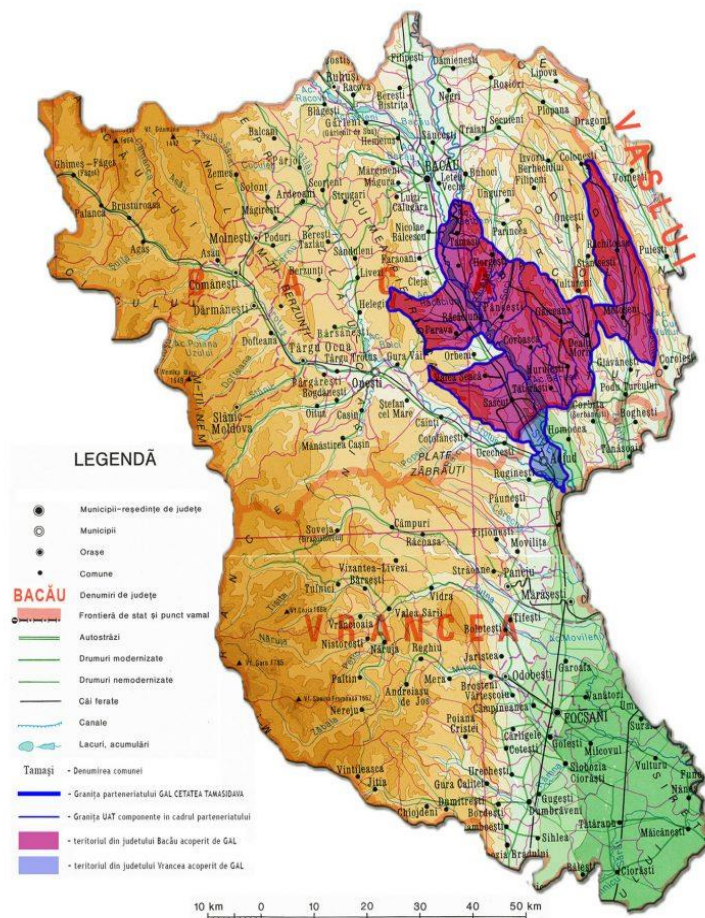
Distribuția satelor pe teitoriul comunei

Teritoriul comunei este străbătut de D.J. 252 dar și o rețea de drumuri comunale și vicinale. Rețeaua de drumuri asigură legătura cu reședința județului și, de asemenea, cu celelalte comune învecinate și între localitățile din cadrul comunei.

Conform listei drumurilor județene din județul Bacău, listă ce cuprinde toate drumurile județene aflate pe raza județului Bacău, așa cum au fost clasificate de Ministerul Transporturilor, drumul DJ 252 are o lungime de 67,400 km.

DJ 252	Limita Jud. Vrancea - Prădaiș - Perchiu - Huruiesti - Găiceana - Nănești - Parincea - Bibirești - Buhoci - Dospinești (DN2F)	Km 62+700 (Limita Jud. Vrancea)	Km 130+100 (Dospinești - DN2F)	67,400
---------------	--	------------------------------------	-----------------------------------	--------

Având în vedere al așezarea geografică a comunei trebuie să amintim că aceasta face parte din Grupul de Acțiune Locală Cetatea Tamasidava alături de alte 14 localități: Corbasca, Dealu Morii, Găiceana, Gioseni, Horgești, **Huruiești**, Motoșeni, Parava, Pâncești, Răcăciuni, Răchitoasa, Sascut, Tamași, Tătăraști, Valea Seacă precum și un oraș din partea de nord a județului Vrancea: Adjud.

Harta teritoriului GAL Cetatea Tamasidava

Grupul de Acțiune Locală (GAL) Cetatea Tamasidava este un parteneriat public-privat cu personalitate juridică, fiind format din diverși actori ce provin din rândurile autorităților publice locale, sectorului privat și ai societății civile. Astfel, din cei 79 de parteneri, 16 reprezintă sectorul public fiind administrații publice locale, 53 reprezintă sectorul privat fiind din categoria societăților comerciale, întreprinderilor individuale și familiale, persoanelor fizice autorizate etc, iar alți 10 sunt reprezentanți ai societății civile. Procentual, ASOCIATIA G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA are în componența 20,25% reprezentanți ai sectorului public și 79,75% reprezentanți ai sectorului privat și ai societății civile. Din totalul de 79 de membri GAL, 6 sunt entități din mediul urban/din afara teritoriului GAL și 73 din mediul rural, ceea ce determină un procent de 7,59% urban și 92,41% rural.

Denumirea Grupului de Acțiune Locală CETATEA TAMASIDAVA provine de la Cetatea dacică Tamasidava, care se află între localitățile Răcățâu de Jos și Pâncești, pe malul stâng al Siretului, județul Bacău, cetate care în trecut a reprezentat unul dintre cele mai importante centre economice ale geto-dacilor din Moldova.

3.2 Repere istorice și demografice

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plasa Berheci a județului Tecuci și era formată din satele Căpotești, Dumbrava, Gălești, Huruești, Nedelcu, Perchiu, Prădaeșu și Șarba, având în total 1506 locuitori ce trăiau în 293 de case. În comună existau patru biserici (la Căpotești, Gălești, Huruești și Șendrești) și o școală cu 25 de elevi. La acea vreme, pe teritoriul actual al comunei mai funcționa în aceeași plasă și comuna Condrăchești, formată din satele Condrăchești, Drăgești, Florești, Fundoaia, Gherdana și Ocheni, având 1877 de locuitori ce trăiau în 314 case. În comuna Condrăchești erau cinci biserici (una în fiecare sat), trei mori de vânt și o școală cu 30 de elevi (dintre care o fată) deschisă în 1867.

Anuarul Socec din 1925 consemnează cele două comune în plasa Găiceana a aceluiași județ și având aceeași compoziție. Comuna Huruești avea 1575 de locuitori, iar comuna Condrăchești — 1636. În 1931, comuna Huruești a fost desființată, iar satele ei au fost împărțite între comunele Florești (noul nume al fostei comune Condrăchești) și Corni.

În 1950, comunele Corni și Florești au fost tranferate raionului Răchitoasa din regiunea Bârlad și apoi (după 1956) raionului Adjud din regiunea Bacău; între timp, comuna Huruești s-a reînființat. În 1968, comunele Huruești și Florești au trecut la județul Bacău; comuna Florești a fost imediat desființată și inclusă în comuna Huruești. Tot atunci, satele Condrache (fost Condrăchești), Nedelcu și Șarba au fost desființate și comasate respectiv cu satele Fundoaia, Prădaieș și Huruești.

3.3 Elementele cadrului natural

- Caracteristici geografice

Când vorbim de caracteristicile geografice a comunei, ne raportăm la teritoriul GAL Cetatea Tamasidava.

Localizat în Regiunea de Dezvoltare 1 Nord Est, pe teritoriul județului Bacău și în nordul județului Vrancea, Grupul de Acțiune Locală Cetatea Tamasidava se suprapune, din punct de vedere morfologic, cu două unități de relief pentru comunele din sud-estul județului Bacău: Podișul Bârladului și Culoarul Siretului. În ceea ce privește orașul Adjud, singura localitate din județul Vrancea care face parte din Grupul de Acțiune Locală Cetatea Tamasidava, acesta este localizat la vărsarea râului Trotuș în Siret, pe un teren în general plan, fiind mărginit de colinele subcarpatice cu înălțimi de până la 400 m. Altitudinea generală medie a teritoriului vizat este de circa 200 m.

Terenul este favorabil culturilor agricole, corespunde condițiilor de construit și are pânza de apă potabilă sub 10 m adâncime. Alte unități de relief cuprinse în acest teritoriu sunt Lunca Siretului, ce reprezintă o zonă de trecere dinspre Podișul Bârladului și Subcarpații Moldovei; Colinele Tutovei, care fac parte din Podișul Bârladului, acesta făcând parte, la rândul lui, din Podișul Moldovei; Podișul Moldovei, cu subdiviziunile Podișul Sucevei, Câmpia Moldovei (Jijiei) și Podișul Bârladului; Culoarul Siretului.

- **Clima** temperat continental, cu valori medii anuale ale temperaturii aerului relativ uniforme în jurul valorii de 9°C. Regimul anual al precipitațiilor în teritoriu este neuniform, cele mai mari cantități de precipitații cad în sezonul cald și au caracter de averse. Un astfel de regim pluvial determină procese intense de spălare a solului și de eroziune torențială pe

versanți abrupti și lipsiți de protecția pădurilor, în condițiile unei alcătuirii geologice dominate de nisipuri.

- Caracteristici geotehnice

Temperatura medie anuală a aerului se încadrează între 9,8 grade celsius, cu un minim mediu în luna ianuarie, între -3 și -6 grade și cu un maxim mediu în luna iulie, între 20-23 grade, în timp ce pe suprafața solului este de 8 grade celsius, cu un minim de -4 grade și un maxim de 25 grade.

- Caracteristici geotehnice

Din punct de vedere geologic, în zona unde este amplasată comuna Huruiesti se întâlnesc soluri aluviale și protosoluri aluviale, precum și soluri argiloiluviale brune podzolite. Principalele bogății ale solului sunt: pădurile de conifere și foioase, pășunile și fânețele, piatra de râu, fructele de pădure, ciupercile. Eroziunea solurilor, atât cea de suprafață, cât și cea de adâncime, este moderată.

- Vegetația

Unitatea de relief care oferă cele mai bune condiții de dezvoltare pentru vegetația cultivată este Podișul Bârladului unde însușirile solului, condițiile climatice și relieful asigură plantelor cultivate cele mai bune condiții de dezvoltare.

Culturile predominante în această zonă sunt cerealele, precum: grâu, porumb, secară, orz, ovăz, iar pe versanții corespunzători ca expunere la soare se pretează cultura pomilor fructiferi și a viilor.

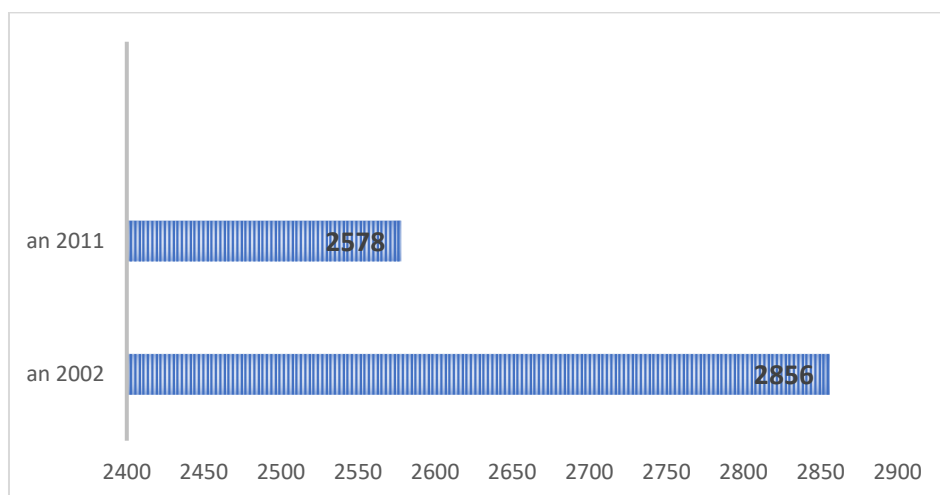
- Seismic

Amplasamentul comunei Huruiesti este situat în zona cu gradul 8 seismic, iar conform normativului P100/1 – 2006, iar construcțiile se încadrează în casa III de importanță.

CAPITOLUL 4: POPULAȚIE, OCUPAREA ȘI NEVOILE SOCIALE

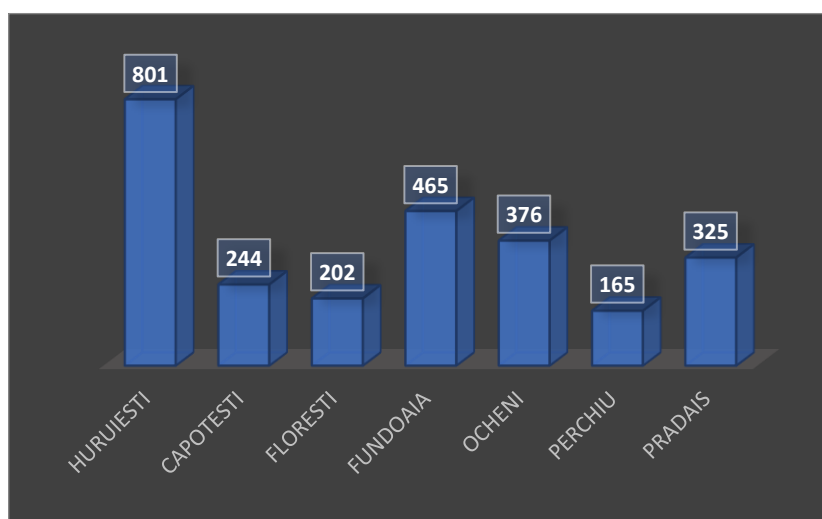
4.1 Populația comunei Huruiesti

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Huruiesti se ridică la 2.578 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.856 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (96,39%). Pentru 3,57% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (96,04%). Pentru 3,57% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

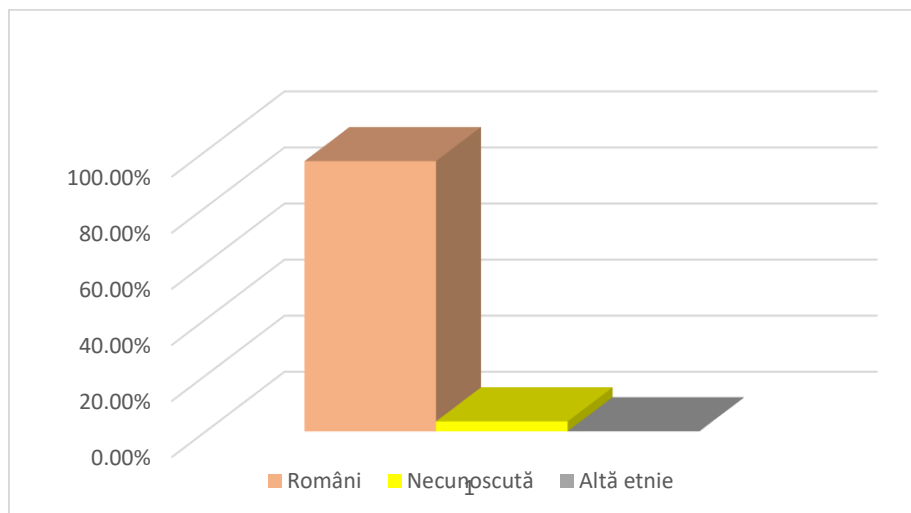

Populația comunei la recensământul din anul 2002 și 2011

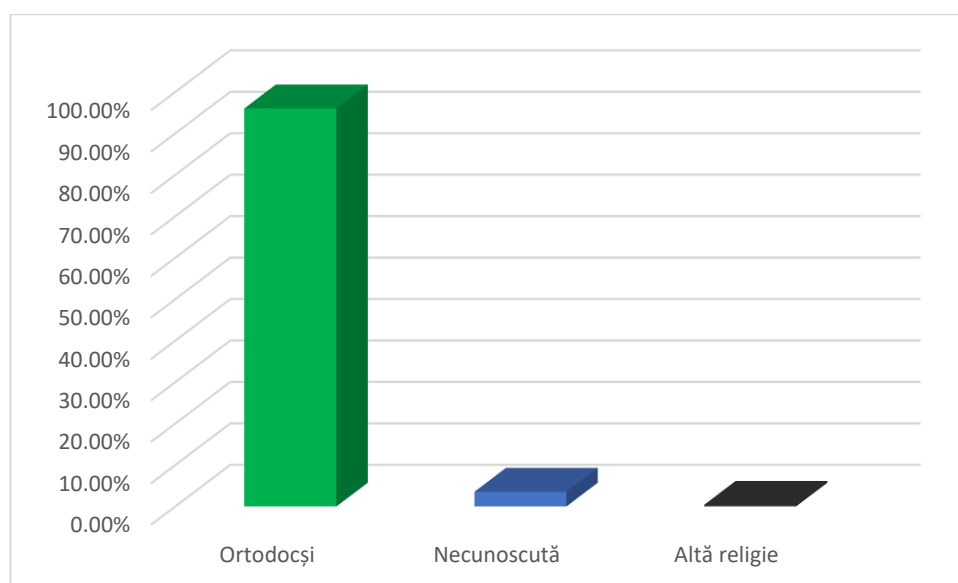
HURUIESTI	2578
HURUIESTI	801
CAPOTESTI	244
FLORESTI	202
FUNDOAIA	465
OCHENI	376
PERCHIU	165
PRADAIS	325

Populația comunei pe sate – 2011, conform INS Bacău

Compoziția etnică a comunei la recensământul din 2011

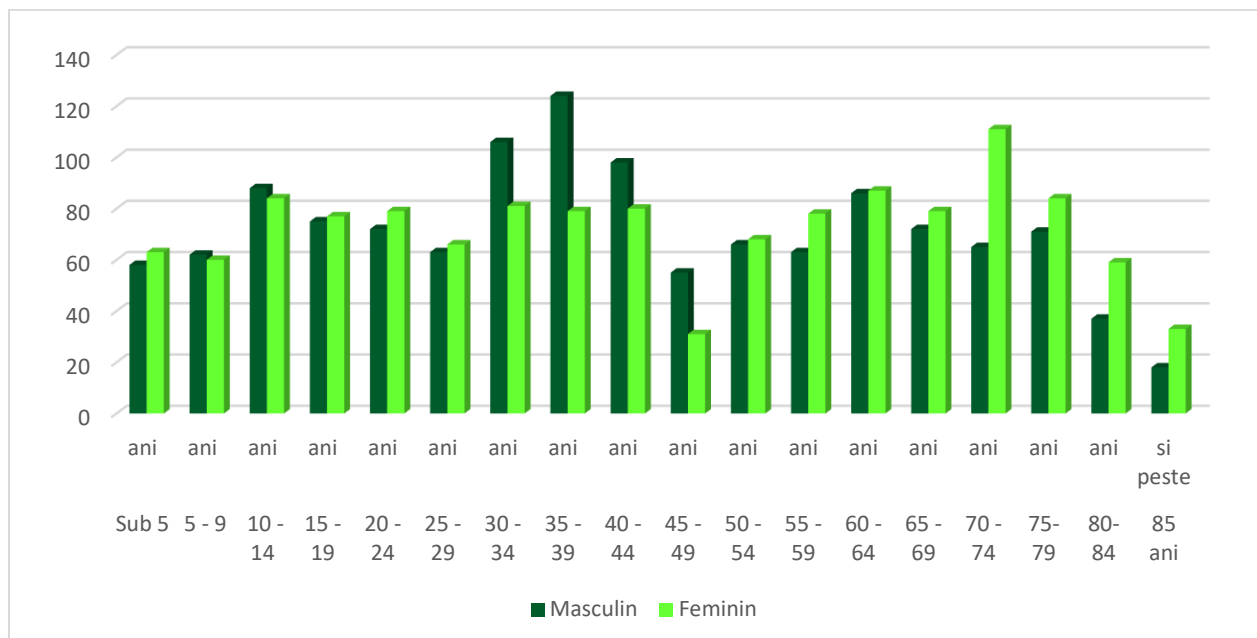

Compoziția confesională a comunei la recensământul din 2011

Conform rezultatelor recensământului din anul 2011 (Tabel 3) publicate pe <http://www.bacau.insse.ro>, populația comunei Huruiești pe categorii de vârstă se prezintă astfel:

POPULAȚIA STABILĂ PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ

JUDEȚUL/comuna/SEX	POPULAȚIA STABILĂ TOTAL	GRUPA DE VÂRSTĂ																	
		Sub 5 ani	5 - 9 ani	10 - 14 ani	15 - 19 ani	20 - 24 ani	25 - 29 ani	30 - 34 ani	35 - 39 ani	40 - 44 ani	45 - 49 ani	50 - 54 ani	55 - 59 ani	60 - 64 ani	65 - 69 ani	70 - 74 ani	75-79 ani	80-84 ani	85 ani și peste
HURUIEȘTI		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ambele sexe	2578	121	122	172	152	151	129	187	203	178	86	134	141	173	151	176	155	96	51
Masculin	1279	58	62	88	75	72	63	106	124	98	55	66	63	86	72	65	71	37	18
Feminin	1299	63	60	84	77	79	66	81	79	80	31	68	78	87	79	111	84	59	33

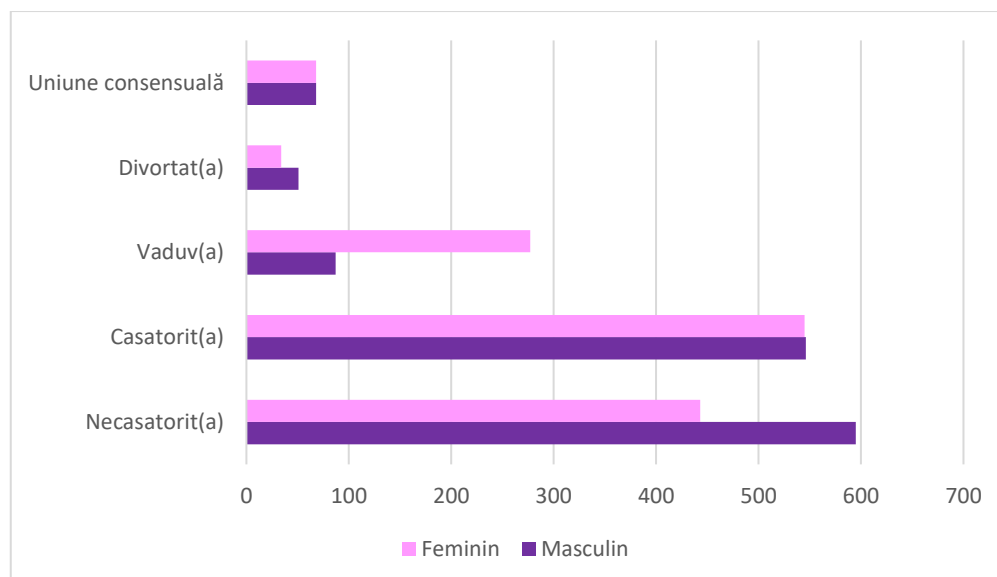
Populația stabilă pe grupe de vârstă

Populația comunei Huruiesti pe sexe si stare civilă (Tabel 5), conform aceluiași surse, se prezintă astfel:

POPULATIA STABILA PE SEXE SI STARE CIVILA - JUDET BACAU, MUNICIPII, ORASE, COMUNE

JUDETUL MUNICIPII SI ORASE COMUNE	POPULATIA STABILA TOTAL	STAREA CIVILA LEGALA					STAREA CIVILA DE FAPT Persoane care traiesc in uniune consensuala
		Necasorit(a)	Casatorit(a)	Vaduv(a)	Divortat(a)	Informatie nedisponibila	
A	1	2	3	4	5	6	7
BACAU							
Ambele sexe	616168	237303	295587	57602	25597	79	20126
Masculin	304000	133532	147058	11655	11713	42	10063
Feminin	312168	103771	148529	45947	13884	37	10063
HURUIESTI							
Ambele sexe	2578	1038	1091	364	85	*	136
Masculin	1279	595	546	87	51	-	68
Feminin	1299	443	545	277	34	*	68

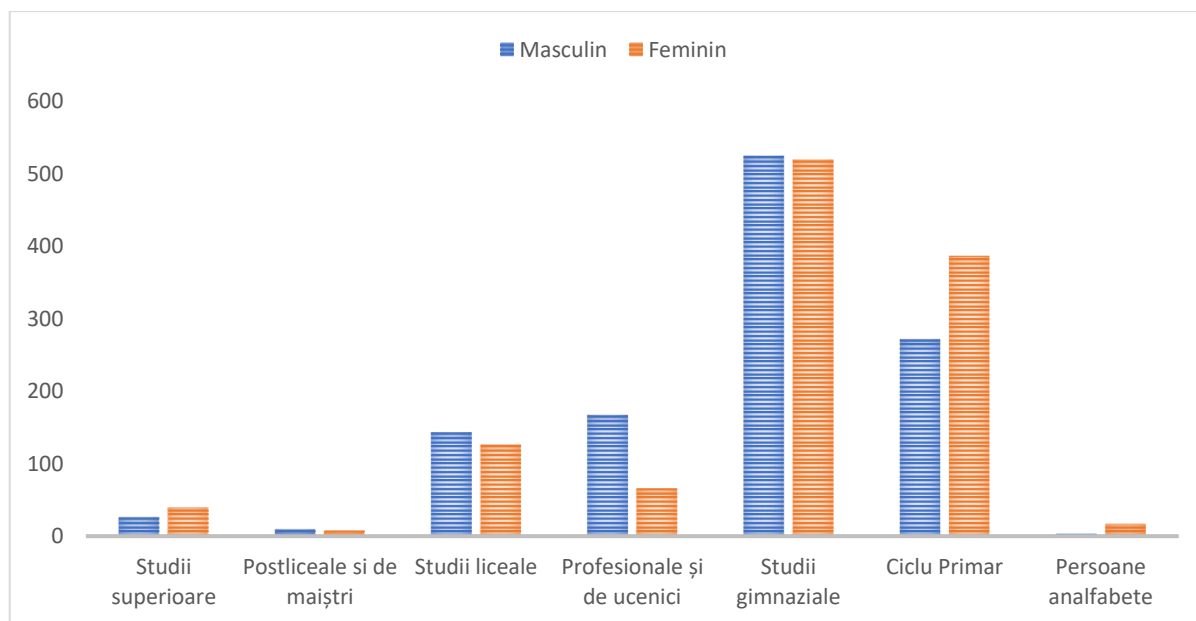
* Număr redus de cazuri de observare (mai mic de 3)

Populația stabilă a comunei pe sexe și stare civilă

Populația stabilă după nivelul de educație la nivelul județului Bacău și al comunei Huruiesti, conform recensământului din 2011 (Tabel 16) se prezinta astfel:

POPULATIA STABILA DE 10 ANI SI PESTE PE SEXE, DUPA NIVELUL DE EDUCATIE - JUDEȚ BACĂU, MUNICIPII, ORASE, COMUNE											
MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDEȚUL	POPULATIA STABILA DE 10 ANI SI PESTE TOTAL	NIVELUL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Post- liceal si de maistri	Secundar			Primar	Fara scoala absolvita		
		Total	din care:		Total	Superior			Inferior (gimnazial)	Total	din care:
			Universitar de licenta			Liceal	Profesional si de ucenici				Persoane analfabete
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BACĂU											
Ambele sexe	544535	55431	47665	16833	364012	105090	103539	155383	88953	19306	8806
Masculin	267255	25570	22291	8780	187276	49555	65948	71773	37719	7910	3132
Feminin	277280	29861	25374	8053	176736	55535	37591	83610	51234	11396	5674
HURUIEȘTI											
Ambele sexe	2335	67	64	18	1550	271	234	1045	659	41	21
Masculin	1159	27	25	10	837	144	168	525	272	13	4
Feminin	1176	40	39	8	713	127	66	520	387	28	17

Populația stabilă a comunei după nivelul de educație

Din analiza datelor privind nivelul de educație al comunei raportat la județul Bacău, observăm că din populația comunei Huruiesti fac parte și oameni cu studii superioare, însă cea mai mare parte a populației o reprezintă sectorul studiilor liceale, studiilor profesionale și de ucenici și gimnazial. Acest fapt demonstrează că, populația comunei este relativ săracă, neputându-și permite să susțină financiar 4 sau 5 ani de studii superioare pentru copii.

Analizând datele furnizate de INSS privind populația stabilă a comunei pe grupe de vârstă, observăm că, 21,99% din totalul populației comunei o reprezintă copii cu vârsta cuprinsă între 0 și 19 ani, iar 24,39% din totalul populației o reprezintă pensionarii, cu vârsta cuprinsă între 60 și mai mult de 85 de ani. Din aceste date rezultă ca forța de muncă/populația activă a comunei Huruiesti este de 53,62%.

4.2 Educație, cultură și artă

4.2.1 Educația

Primele forme organizate de învățământ apar în Moldova încă din secolul al XVI-lea, Școala de la Cotnari. În timpul domniei lui Vasile Lupu, a lui Constantin Mavrocordat și a lui Alexandru Ghica, învățământul face progrese remarcabile, dar anul școlar 1858-1859 constituie un moment cu totul deosebit pentru învățământul sătesc din Moldova.

Este cunoscut rolul învățământului pentru dezvoltarea oricărui neam și de aceea ar fi fost de prisos a argumenta necesitatea organizării lui într-o societate modernă. Cine se apleacă cu interes și cu migală asupra filelor istoriei neamului nostru va constata cu ușurință faptul că încă din Evul Mediu au existat preocupări pentru a asigura accesul la știință de carte, chiar dacă, pentru început, marea masă a populației nu putea beneficia de acest mijloc de iluminare a minții.

Învățământul își are începuturile în Țările Române, legate de singura instituție de cultură din vechime, care era biserica. În biserici și mănăstiri au apărut primele manuscrise, primele cărți mai apoi, și aceste sfinte lăcașe asigurau contactul cu cuvântul scris.

Unitatea școlară - reprezintă unitatea administrativă de învățământ cu personalitate juridică, înscrisă în Nomenclatorul Național SIRUES, în care funcționează unul sau mai multe niveluri educaționale, având o conducere unică; se înregistrează situația existentă la începutul anului școlar (universitar). Sunt considerate unități de învățământ: grădinițele de copii, școlile primare și gimnaziale; școlile speciale primare și gimnaziale; liceele; grupurile școlare (în cadrul cărora funcționează mai multe niveluri de educație), școlile de arte și meserii (profesionale), de maiștri, postliceale, instituțiile de învățământ universitar.

În conformitate cu Legea Educației Naționale nr.1/2011, sistemul educativ românesc este reglementat de către Ministerul Educației și Cercetării (MEC). Fiecare nivel are propria sa formă de organizare și este subiectul legislației în vigoare. Grădinița este opțională între 3 și 6 ani. Clasa pregătitoare, devenită obligatorie în 2012, începe în general la vârsta de 6 ani; școlarizarea este obligatorie până în clasa a zecea (de obicei, care corespunde cu vârsta de 16 sau 17 ani). Învățământul primar și secundar este împărțit în 12 sau 13 clase. Învățământul superior este aliniat la Spațiul european al învățământului superior.

Încă de la Revoluția română din 1989, sistemul de învățământ românesc a fost într-un continuu proces de reorganizare care a fost atât lăudat cât și criticat.

În afară de sistemul oficial de școlarizare, la care s-a adăugat recent și sistemul privat echivalent, mai există și un sistem de meditații, semi-legal și informal. Meditațiile sunt folosite de cele mai multe ori în timpul liber ca o pregătire pentru diferitele examene, care sunt în mod notoriu dificile. Meditațiile sunt larg răspândite, iar acestea pot fi considerate ca o parte din sistemul de învățământ. Meditațiile existau și chiar prosperau în timpul regimului comunist.

Conform anuarului statistic al județului Bacău, ediția 2017 aferent anului școlar 2015/2016 – capitolul 9 – ”Educație”, în comuna Huruiesti, situația se prezintă astfel:

9.11. Unitățile școlare pe niveluri de instruire, pe județ și localități în anul 2015/2016

	numar						
	Unitati școlare total	din care					Invatamant superior
		Prescolar	Primar si gimnazial (inclusiv special)	Licee	Scoli profesionale	Scoli postliceale	
Huruiesti	1	-	1	-	-	-	-

9.12. Populația școlară pe niveluri de instruire, pe județ și localități, în anul 2015/2016

	Total populație școlară	Copii înscriși în creșe	Copii înscriși în grădinițe	Bevi înscriși în învățământul preuniversitar	din care					Studenti și cursanți
					Primar și gimnazial (inclusiv special)	Licee	Scoli profesionale	Scoli post liceale	Scoli de maistri	
Huruiești	238	-	41	197	197	-	-	-	-	-

9.13. Personalul didactic pe niveluri de instruire pe județ și localități, în anul 2015/2016

numar persoane									
	din care								
	Total	Invatamant prescolar si antepresco lar	Primar si gimnazial (inclusiv special)	din care		Liceal	Profesional si de ucenici	Post liceal	Superior
				Primar (inclusiv special)	Gimnazial (inclusiv special)				
Huruiești	17	2	15	7	8	-	-	-	-

În comună funcționează 3 școli din care, cea din satul Huruiești este școală gimnazială, iar celelalte două – una în sat Căpotești și una în sat Ocheni sunt școli primare. Școala din satul Fundoaia este nefuncțională din lipsa efectivului de copii.

Școala 1-8 Huruiești

Grădinița Huruiești

Școala Căpotești

Școala Ocheni

Școala Fundoaia - nefuncțională

Teren de sport – sat Huruiesti

Activitatea școlii din satul Capotești a început în anul 1921. Până la această dată copiii din sat au frecventat cursurile școlii din satul Blaga. La început a funcționat cu clasele I-IV și a purtat denumirea de școală primară mixtă.

Legea învățământului primar și primar-normal din 1924 inițiată de dr. C. Angelescu prevedea prelungirea școlii primare cu încă 3 clase denumite "supraprimare" (clasele V-VII). Conținutul învățământului în clasele V-VII constituia o revenire într-o formă mai dezvoltată, la cunoștințele ce se predau în clasele I-IV și punea accent pe orientarea practică a claselor V-VII, pe activitatea în ateliere școlare, pe terenurile agricole, potrivit specificului regiunii în care se afla școala. Până în anul 1948, a fost o școală primară mixtă cu 7 clase.

După reforma învățământului din 3 august 1948 școlile primare se transformă în școli elementare. Școala primară din Capotești devine școală elementară, ciclul I cu clasele I-IV. Fondul conține cataloage de clasă, registre matricole, registre de prezență ale cadrelor didactice, corespondență cu diferite instituții, situații școlare. Aceste documente se referă la activitatea școlară, situația localului de școală, organizarea cursurilor de alfabetizare, evoluția numărului de elevi, frecvența acestora, învățătorii ce au predat la școală, disciplinele care se învățau, clasele cu care a funcționat școala.

Având în vedere faptul că una din școli este nefuncțională din lipsa efectului de copii și a așezării satelor destul de rarefiat, în vederea asigurării transportului copiilor la școală, aparatul administrativ al comunei a făcut eforturi pentru a achiziționa două microbuze școlare, luând astfel aceasta povară, a navetei, de pe umerii părinților.

Microbuze pentru transport elevi

Cel mai apropiat liceu este în Adjud.

4.2.2 Cultura

Sat, nume străvechi ce vine de la *fossatum*, spune N. Iorga, un loc înconjurat de șanțuri, este o categorie istorico-etnografică de cea mai mare însemnătate pentru înțelegerea vieții milenare a românilor. Prin structura lui complexă, prin sistemul de organizare, de gândire și acțiune, el a fost temelia statului timp de nenumărate secole de-a lungul istoriei. Înseși orașele, în afară de cetățile militare ale timpului, au devenit din sate.

Reprezentând localizarea cea mai pregnantă a energiilor etnicului românesc, satul autohton, deși mai puțin durabil în construcțiile sale, a fost cel mai durabil prin universul său cultural și spiritual. Nici o lege din afară, atât timp cât a fost simțit drept unicul rezervor spiritual al țării, nu i-a putut afecta destinul, pentru că în el viața își avea cursul firesc, cu legile, cutumele, obiceiurile, credințele și măsurile sale de acțiune conforme cu stilul propriu tradițional, logic, clar și coerent, verificat de vreme și capabil să dea răspuns oricărui aspect al existenței.

„Veșnicia s-a născut la sat”

Satul poartă în sine, de fapt, fenomenologia neamului și a țării. Chiar în vreme de restriște, când au lipsit cronicile, când condițiile obiective ale epocilor și valorilor vremii n-au dat răgaz românilor de a lăsa hrisoave de cancelarie ori inscripții despre viața din preajma Carpaților, datinile păstrate în sate au înscris în analele culturii orale a poporului istoria așa cum a fost și cum a trăit-o. În vatra de obârșie, sau mutat vremelnic din calea năvălirilor dușmane în adăpostul munților și al codrilor, satul a existat mereu la noi, ca semn al statorniciei, cu aceleași legi și datini, unde viața n-a putut fi stinsă nicicând și nicicum de vitregiile vremii. Chiar când unele sate au fost șterse din temelii în cursul istoriei, ele au renăscut ca pasărea Phoenix din propria cenușă, pentru că trăinicia lor le-a dat-o obștea neîngenuncheată în ființa sa etnică, spirituală, reconstruindu-și vetrele într-o neconținută devenire și înnoire, pentru că aici erau neamul, țara, credința sfântă, ogorul românului și toți cei dragi de acasă, ca și rădăcinile lor în cultul înaintașilor de sub glie.

De aceea, se poate spune că patria mică a fiecărui țăran a fost satul, locul de moșie și viață, încheiat cu șanțuri, delimitat în timp și spațiu, trăind în sine și prin sine, dar niciodată izolat, satele unindu-și adesea forțele pentru apărare sau participând ceremonial

la înrudirile tradiționale, sărbători populare, nedei, târguri și alte manifestări etno-zonale, păstrând o legătură firească și durabilă.

Așezările rurale românești reprezintă, din îndepărtatele timpuri ale istoriei, vetrele cele mai autentice de viață ale neamului nostru. Legate inițial de civilizația, cultura și spiritualitatea poporului, ele sunt păstrătoare ale specificului etnic prin veacuri, marcat de datini și obiceiuri de mare frumusețe și originalitate. Matcă de tradiție și valori, satul constituie un mediu de referință în cercetarea istoriei noastre naționale.

Activitatea culturală a comunei se desfășoară în căminul cultural din satul Prădais, însă menționăm că în satul Huruiesti este în construcție un cămin cultural nou, modern.

4.2.3 Biblioteca

Biblioteca este instituția, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații periodice, alte documente specifice și baze de date pentru a facilita utilizarea acestora de către persoane fizice (utilizatori) în scop de informare, cercetare, educație sau recreere: în cadrul societății informaționale biblioteca are importanță strategică. Sunt incluse bibliotecile proprietate publică și privată. Se înregistrează în seriile de date numai unitățile de bază, care au funcționat în anul de referință. Tipurile de biblioteci sunt: naționale, universitare, publice (județene, municipale, orașenești, comunale), școlare, specializate (ale instituțiilor academice și de cercetare, instituțiilor publice centrale și locale, instituțiilor de cultură și culte, ale operatorilor economici, sindicatelor, ale altor organizații asociative).

Conform anuarului statistic al județului Bacău, ediția 2017 aferent anului școlar 2015/2016 – capitolul 10 – ”Cultură și sport”, în comuna Huruiesti, situația se prezintă astfel: în comuna Huruiesti există 1 bibliotecă, în sat Prădais.

Bibliotecile și bibliotecile publice, total țară, regiune de dezvoltare, județ și pe localități, la sfârșitul anului

	2010	2011	2012	2013	2014	numar 2015
Biblioteci - total						
Romania	11.829	11.630	11.309	11.176	10.845	10.111
Regiunea NORD-EST	2.137	2.093	2.092	2.156	2.068	1.972
Bacău	388	380	380	386	382	371
Huruiesti	1	1	1	1	1	1

4.3 Sănătate și servicii sociale

4.3.1 Sănătate

Aplicarea reformei sanitare, care a început în anul 1999, vizând inițial asistența medicală primară a determinat reorganizarea sistemului sanitar.

Accesul la serviciile de educație și de sănătate este considerat un drept fundamental al individului, în toate țările civilizate. În ciuda acestor drepturi statuate în conformitate cu principiile umane moderne, toate sistemele de sănătate și educație europene au unele dificultăți în acoperirea întregii populații cu servicii. În România, sărăcirea populației ca și disfuncții ale sistemelor educațional și medical au generat o serie de forme de excluziune socială de la aceste servicii specifice țărilor cu probleme de infrastructură și populație cu un standard de viață scăzut.

Există o corelație directă între sărăcie și accesul la servicii medicale, acestea fiind precare sau chiar inexistente în comunitățile cu venituri reduse, aflate de regulă la sate, indiferent dacă vorbim despre sistemul public sau cel privat. Chiar dacă sistemul de

sănătate din România este public, acesta este marcat de inegalități sociale care se reflectă în starea de sănătate a populației.

Nevoile sistemului de sănătate din România s-au schimbat ca urmare a tranziției demografice și epidemiologice în țară. Infrastructura de sănătate din România și sistemul de livrare de servicii nu s-au adaptat la tehnologiile moderne și nu satisface nevoile curente ale populației deoarece rețeaua de spitale din România este mare și fragmentată. În ultimii opt ani, România, cu sprijinul Băncii Mondiale, a îmbunătățit serviciile din maternități și a implementat cu succes o reformă critică a serviciilor de urgență de sănătate, inclusiv departamentele de spital de urgență, telemedicina în serviciile de urgență, precum și dezvoltarea Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare, (SMURD).

În comună funcționează un dispensar medical uman, o farmacie și un cabinet veterinar.

Dispensar medical și farmacie, Huruiesti

Medicul de familie asigură accesibilitatea continuă și nelimitată a pacienților la asistența medicală indiferent de vârstă, sex, religie sau altă particularitate individuală, precum și prevenirea apariției bolilor prin educația sanitară a bolnavilor, promovarea unui stil de viață corespunzător dar și prin efectuarea vaccinărilor specifice împotriva unor boli.

4.3.2 Serviciile sociale

Îmbunătățirea calității vieții reprezintă o preocupare permanentă a tuturor societăților.

În anul 2011, conform INSS, la nivelul comunei Huruiesti erau înregistrați aproximativ 25% pensionari din totalul populației comunei (persoane cu vârsta cuprinsă între 60 de ani și mai mare de 85 de ani).

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Beneficiază de servicii sociale toți cetățenii români care se află pe teritoriul României, au domiciliul sau reședința în România, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România, aflați în situații de dificultate.

După categoriile de beneficiari, serviciile sociale pot fi clasificate în:

- servicii sociale destinate copilului și/sau familiei,
- servicii sociale destinate persoanelor cu dizabilități,
- servicii sociale destinate persoanelor vârstnice,
- servicii sociale destinate victimelor violenței în familie,

- servicii sociale destinate persoanelor fără adăpost,
- servicii sociale destinate persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc.,
- servicii sociale destinate victimelor traficului de persoane,
- servicii sociale destinate persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune etc.

Responsabilitatea dezvoltării, administrării și acordării serviciilor sociale este partajată astfel:

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale alături de autoritățile aflate în subordine sau coordonare (ex. ANDPDCA, ANES, ANPIS) - elaborarea politicilor publice, programelor și strategiilor naționale în domeniu, reglementarea, coordonarea și controlul aplicării lor, precum și evaluarea și monitorizarea calității serviciilor sociale
- autoritățile administrației publice locale prin serviciul public de asistență socială - organizarea, administrarea și acordarea serviciilor sociale. Aceste atribuții pot fi externalizate către sectorul neguvernamental, instituțiile de cult, alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat, în condițiile legii.

Finanțarea serviciilor sociale se realizează din bugetul local, din contribuția beneficiarului și/sau, după caz, a familiei acestuia, bugetul de stat, precum și din alte surse. În comuna Huruiesti funcționează și un oficiu poștal și poliția locală.

Poliția și Poșta - Huruiesti

4.4 Viața religioasă a comunei Huruiesti

Vatra de așezare a satului marcată în chip ritual era considerată un loc sacru și avea multiple semnificații în viața obștii întemeiate. Ca o continuitate de veacuri a semnului sfânt ce a marcat centrul satelor noastre a fost *Biserica*. Prezența sa reprezintă atât vizibil, cât și în plan spiritual, un *axis mundi* al spațiului românesc, de unde și importanța pe care a avut-o în cadrul tradițiilor de întemeiere și hotărnicire a așezărilor. De aceea, în vechime, casele sătenilor se grupau în jurul bisericii, care, fiind în centrul vetrei satești și uneori preceda întemeierea așezării propriu-zise, cum au fost locașurile de pe seliști ori cele de pe proprietățile de curte, însemna așezământul divin și locul cosmo-geografic principal al satului.

Teritoriul satului întemeiat se delimita în funcție de nevoile obștii și devenea vatră a așezării, împrejurul căreia se trăgea o brazdă cu plugul cu doi boi – zice tradiția – spre a fi feriți de boli, mai ales de holeră și ciumă. După unele informații etnografice, hotarele unui sat se întindeau până unde se auzea toaca de lemn a bisericii din mijlocul vetrei satești. În zonele de deal și de munte, hotărnicirea unui sat se făcea, încă din vremile voievodale, pe înălțimile ce-l înconjurau și pe cursurile de ape.

Teritoriul satului vechi a fost considerat dintotdeauna un spațiu „curat” de viață pentru locuitorii săi, unde fiecare își alegea poziția pentru casă în funcție de teren, dar și de anumite influențe spirituale, faste și nefaste. Erau considerate locuri „curate”, chiar „sfinte”, cele de lângă izvoare, fântâni, pâraie, vâlcele, la întâlniri de ape și poienile cu anumite plante, în special *frâsinelul*, bune atât pentru construirea de locuințe, cât și pentru desfășurarea vieții satului. De asemenea, se cunoșteau locuri nefaste, bântuite de strigoi și alte „duhuri rele”, pe hotarul satului, la poduri și în fundături, ori unde s-au întâmplat sinucideri, moarte de om și alte evenimente tenebroase. Hotarul satului era nefast pentru amplasarea locuințelor, pentru somnul și odihna oamenilor; pe hotare se îngropau sinucigașii și bandiții; tot pe hotare se jura cu brazda în cap.

Satul este circumscris astfel unui *univers de tradiții* care-i devine propria sa conștiință și se reflectă profund în sufletul obștii, în credințele și cultura sa orală. Totodată, ca spațiu de viață comunitară, el grupează în sine vetrele de locuit, casele, care la rândul lor reprezintă un mediu spiritual al familiei, marcat de rosturi, credințe și datini specifice.

Nimic nu este la întâmplare în viața țaranului nostru. Datinile familiale și datinile satului sunt doi poli ai unei lumi de viață socială în care actele materiale și culturale stau sub semnul unor sensuri primordiale, pe care oamenii le trăiesc firesc, fără artificii, cu frumuseți emoționale, pe care le-au creat cu artă și poezie, le-au păstrat cu evlavie și s-au simțit cu ele plener și siguri pe matca strămoșească.

Având în vedere că majoritatea populației comunei este ortodoxă, viața religioasă a comunei se desfășoară sub îndrumarea bisericii ortodoxe române.

La nivel de comună, turismul nu este foarte dezvoltat, neavând structuri de cazare, însă există potențial, dar putem asocia turismul comunei cu turismul ecumenic.

Ca și obiective turistice:

- Expoziția foto-documentară „Vasile Pârvan” care cuprinde fotografii, copii documentare privind viața și activitatea arheologului Vasile Pârvan, din satul Perchiu;
- Biserica cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (1780, rezidită în 1894);
- Biserica cu hramul „Sfântul Dumitru” (datează dinaintea de 1809, a fost refăcută în 1899, reparată în 1845 și refăcută în 1927) din satul Florești;

- Biserica cu hramul „Sfinții Voievozi” (datează dinaintea de 1809 și a fost refăcută în 1862) din satul Huruiesti;
- Biserica din lemn cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul” (1800, reparată în 1845) din satul Fundoaia.

Biserica cu hramul “Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan” din satul Căpotești, este așezată în sudul satului și a fost construită în anul 1926 și renovată în anul 1956.

Lucrarea a fost executată de maestrul Gheorghe Tătărăscu din satul Giurgiuana, județul Bacău, ajutat fiind de către enoriașii satului Căpotești, sub patronajul preotului paroh Chiriac Constantin.

Biserica cu hramul “Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan”

Descrierea arhitecturii: lucrarea este în stil bizantin, formă de cruce, brațele egale dreptunghiulare, altarul semi-circular în interior, pe acoperiș la intrare, o turlă dreptunghiulară, acoperișul rotund. Clopotnița în curtea bisericii, are formă dreptunghiulară iar acoperișul este circular. Materialul construcției: fundație de ciment, pereți din bârne de stejar căptușiți cu scândură de brad pe dinafară, iar pe dinăuntru lipită cu lut și văruiată cu var. Bolta dreptunghiulară legată în scândură și pardosită. Catapeteasma lucrată din icoane portative de tei iar strănile din scândură de brad. Acoperișul este învelit cu tablă galvanizată. Ușile împărătești și strana arhierască sunt sculptate în lemn de tei. Clopotnița este lucrată din furci de lemn iar acoperișul învelit cu tablă. Pictura în stil bizantin este lucrată în ulei de pictorul Decuseară din Tecuci, județul Galați, autorizat în anul 1926 sub supravegherea preotului paroh Chiriac Constantin.

Cu timpul, biserica se afla într-o stare avansată de degradare și a dovedit improprie săvârșirii cultului. Motivați de aceasta, s-a hotărât ridicarea unei noi construcții în preajma celei vechi, fiind teren al parohiei și pentru continuarea slujirii credincioșilor din acest sat în totalitate ortodocși.

Biserica sat Huruiesti

Biserica sat Floresti

Biserica sat Fundoaia

Biserica sat Ocheni

Biserica sat Perchiu

Biserica sat Pradai

4.5 Infrastructură și utilități

4.5.1 Alimentare cu energie electrică

Pe raza comunei Huruiesti există rețea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune, tensiune medie și joasă tensiune.

Alimentarea cu energie electrică se face din axul LEA 20 Kw prin intermediul mai multor posturi de transformare. Rețeaua electrică de medie tensiune este realizată din linie electrică aeriană cu posturi de transformare racordate în sistem radial.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune – 20 Kw – este aeriană, pe stâlpi din beton iar în unele locuri există racorduri subterane, fiind amplasată pe marginea drumurilor, în cea mai mare parte, dar și trecând prin curți și terenuri cu ală destinație.

Rețele de distribuție de joasă tensiune, în sistem aerian pe stâlpi, respectă riguros traseul de pe marginea drumurilor, reprezentând linii electrice aeriene, racordate la posturile de transformare.

Pentru gospodăriile individuale, alimentarea cu energie electrică se face din rețeaua electrică de joasă tensiune, aerian, prin console pozate pe clădiri.

4.5.2 Alimentare cu apă

Alimentarea cu apă se face în sistem individual din puțuri/fântâni individuale însă există proiect pentru obținerea finanțării în vederea realizării unui sistem centralizat de alimentare cu apă în toată comuna.

4.5.3 Canalizare

În comuna Huruiesti există proiect pentru obținerea finanțării în vederea realizării unui sistem centralizat de canalizare în toată comuna.

4.5.4 Alimentarea cu gaze

Pe teritoriul administrativ al comunei există un sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale a comunei.

4.5.5 Alimentarea cu căldură

Energia termică este asigurată cu sobe cu lemne și cu centrale termice alimentate cu gaz sau combustibil solid.

4.5.6 Gospodărire comunală

Legea serviciilor publice de gospodărire comunală nr. 326/2001 stabilește cadrul juridic unitar privind înființarea, organizarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală în județe, orașe și comune.

Serviciile publice de gospodărie comunală reprezintă ansamblul activităților și acțiunilor de utilitate și de interes local, desfășurate sub autoritatea administrației publice locale, având drept scop furnizarea de servicii de utilitate publică, prin care se asigură:

- a) alimentarea cu apă;
- b) canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale;
- c) salubritatea localităților;
- d) alimentarea cu energie termică produsă centralizat;
- e) alimentarea cu gaze naturale;
- f) alimentarea cu energie electrică;

- g) transportul public local;
- h) administrarea fondului locativ public;
- i) administrarea domeniului public.

Această zonă este reprezentată de următoarele elemente:

- Cimitire: cimitirele existente sunt amplasate de regulă în curtea bisericilor;
- Platforme pentru colectare gunoiului: aceste dotări, acolo unde există, nu sunt realizate corespunzător însă se fac eforturi pentru alinierea la legislația de mediu în vigoare.

În comună există un contract de prestări servicii pentru ridicarea și transferul gunoiului menajer.

Pentru simplificarea efortului de gospodărire comunală, s-au obținut fonduri europene prin intermediul GAL Cetatea Tamasidava pentru achiziția unei basculante, dar și achiziția unui buldoexcavator ce poate fi folosit și pentru serviciile de întreținere/decolmatare a drumurilor/șanțurilor, reducând astfel foarte mult costurile cu închirierea unor astfel de utilaje, costuri ce erau foarte mari.

Achiziție basculantă – GAL Cetatea Tamasidava

4.5.7 Telefonie și cablu TV

Rețeaua telefonică la care sunt racordați abonații telefonici existenți este realizată aerian, pe partea carosabilă a străzii.

Având în vedere preocupările existente în acest domeniu, televiziunea prin cablu are o dezvoltare rapidă. Telefonie mobilă deține un procent de 80-90% din acoperirea localității. Peste 80% din gospodăriile sunt racordate la cablu TV și 90% la rețeaua de internet, în general, mobilă.

4.5.8 Infrastructura de transport

Comuna este străbătută de drumul județean 252 ce face legătura cu județul Vrancea și de o rețea de drumuri comunale și sătești. Având în vedere suprafața mare a comunei și distribuția rarefiată a satelor, iar bugetul local nu permite investiții cu fonduri proprii pentru astfel de lucrări, se fac eforturi pentru obținerea de finanțări, atât de la bugetul de stat prin instituțiile abilitate – Compania Națională de Investiții sau Programul Național de Dezvoltare Locală cât și din fonduri europene.

Infrastructura de drumuri comunale/sătești/vicinale este o prioritate pentru conducerea primăriei întrucât starea actuală a drumurilor este una precară.

DJ 252 la intrare în comuna Huruiesti

Drumuri pietruite comună

4.6 Politica de taxe a comunei Huruiеști

Deși, în ultima vreme, condițiile economice s-au îmbunătățit, Uniunea Europeană trebuie să facă față în continuare consecințelor crizei, printre care se numără lipsa de investiții și inegalitățile din ce în ce mai mari. În acest context, numeroase voci din rândul cetățenilor solicită, în întreaga Uniune, să se acorde o mai mare atenție justiției sociale. Fiscalitatea joacă un rol fundamental în crearea unei societăți echitabile și în edificarea unei economii puternice. Prin intermediul ei se poate avansa spre eliminarea inegalităților, nu numai prin sprijinirea mobilității sociale, ci și prin reducerea inegalităților în materie de venituri de piață. De asemenea, politica fiscală poate avea o mare influență asupra deciziilor în materie de ocupare a forței de muncă, asupra nivelurilor investițiilor și asupra disponibilității întreprinzătorilor de a-și extinde activitățile¹, toate aceste aspecte conducând la o creștere economică mai puternică.

Veniturile bugetului local se formează din impozite, taxe și alte venituri stabilite de legea bugetară anuală.

Impozitele (taxele) reprezintă principala formă a resurselor financiare publice, definindu-se ca o prelevare obligatorie, fără contraprestație și nerambursabilă, efectuată de către contribuabil pentru satisfacerea nevoilor de interes public.

Se asimilează la această categorie a resurselor fiscale și taxele concretizate în sume de bani plătite, în temeiul unor acte normative, de către persoane fizice sau juridice, pentru serviciile prestate acestora de către instituția publică sau un serviciu public.

Impozitele și taxele locale se aprobă de către Consiliul Local, în limitele și condițiile legii.

Primăria comunei Huruiesti

Legea nr. 227/2015 cu modificările și completările ulterioare, privind Codul Fiscal și HG nr. 1/2016 privind normele de aplicare a legii stabilesc cadrul legal pentru impozitele și taxele locale, precizează contribuabilii care trebuie să plătească aceste impozite și taxe, precum și modul de calcul și de plată al acestora.

Constituie integral venituri proprii ale bugetelor locale, următoarele resurse financiare:

1. impozitele și taxele locale, respectiv:
 - impozitul/ taxa pe clădiri;
 - impozitul/ taxa pe teren;
 - impozitul pe mijloace de transport;
 - taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor;
 - taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate;
 - concesiuni;
 - alte taxe locale;
2. amenzile și penalitățile aferente impozitelor și taxelor locale;
3. majorările pentru plata cu întârziere a impozitelor și taxelor locale;
4. taxele extrajudiciare de timbru instituite prin Legea nr. 117/1999, cu modificările ulterioare;
5. amenzile contravenționale prevăzute de OG nr. 2/2001, cu modificările ulterioare;
6. venituri din valorificarea unor bunuri (pământ, imobile).

La stabilirea impozitelor și taxelor locale se are în vedere respectarea următoarelor principii:

- a) principiul transparenței – prin desfășurarea acestei activități într-o manieră deschisă față de public;
- b) principiul aplicării unitare – care presupune organizarea executării și executarea în concret, în mod unitar, a prevederilor Titlului IX din Codul Fiscal și normele metodologice;
- c) principiul autonomiei locale – Consiliul Local stabilește impozitele și taxele locale în condițiile Titlului IX din Codul fiscal și normele metodologice.

Calcularea impozitelor și taxelor pentru clădiri și terenuri se face avându-se în vedere ierarhizarea funcțională a localității, potrivit Legii nr. 2/1968 (cu modificările și completările ulterioare) privind organizarea administrativ teritorială a României și Legii nr. 351/2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului și delimitare a zonelor și stabilirea numărului acestora, atât în intravilanul cât și în extravilanul localităților prin hotărâri adoptate de către Consiliul Local.

Veniturile proprii ale bugetelor locale cuprind impozite, taxe și vărsăminte de venituri de la plătitori agenți economici și instituții publice și din impozite și taxe locale de la populație și de la persoane juridice. Veniturile proprii se definesc ca fiind: venituri curente: a) fiscale, b) nefiscale.

Veniturile curente fiscale (impozite pe clădiri, impozite pe teren, impozite pe mijloace de transport) reprezintă categoria cu cea mai mare pondere în cuprinsul bugetelor locale. Ca urmare, aceste termene de plată reprezintă, totodată, și puncte culminante a încasărilor la bugetul local, deși cheltuielile administrative sunt regulate.

Veniturile curente nefiscale (venituri din amenzi și alte sancțiuni aplicate potrivit dispozițiilor legale, venituri din concesiuni și închirieri, etc.) au pondere mai redusă în buget.

Politica fiscală nu poate fi concepută decât ca un amestec între modalitățile de procurare a resurselor și cele privind destinația ce se dă acestor resurse pentru îndeplinirea sarcinilor și funcțiilor ce revin autorităților locale.

Rolul esențial în asigurarea resurselor fiscale locale îl are dezvoltarea locală, care este, în principiu o politică de dezvoltare economică ce își concretizează obiectivele în utilizarea și dezvoltarea resurselor locale, crearea și menținerea unui climat de afaceri stabil și profitabil.

Dezvoltarea economiei locale are o influență categorică și asupra creșterii bunăstării membrilor colectivității, care împreună cu agenții economici locali contribuie prin impozite și taxe locale la realizarea veniturilor fiscale ale colectivității locale.

CAPITOLUL 5: ANALIZA SWOT

5.1 Prezentarea metodologiei analizei SWOT

Strategia de Dezvoltare Locală trebuie fundamentată pe o analiză relevantă a stării comunității, analiză prin care sunt evidențiate cerințele, constrângerile și opțiunile de dezvoltare. O astfel de analiză, care va releva punctele tari și punctele slabe ale comunității și mediului acesteia, respectiv oportunitățile de dezvoltare și posibilele riscuri ce trebuie evitate, este analiza SWOT.

Provenind din acronimele cuvintelor englezești **Strenghts** (Puncte tari), **Weaknesses** (Puncte slabe), **Opportunities** (Oportunități), **Threats** (Riscuri), analiza SWOT este o metodă tot mai frecvent utilizată.

Analiza SWOT reprezintă o analiză a punctelor tari, a punctelor slabe (vulnerabile), a oportunităților și a amenințărilor care a fost creată și utilizată de întreprinderi ca instrument de formulare a strategiilor.

Acest instrument face posibilă analizarea rapidă a punctelor strategice cheie, precum și identificarea alternativelor strategice. Astăzi, analiza SWOT este aplicată în cadrul analizei teritoriului și este utilizată ca instrument pentru facilitarea planificării în cadrul administrațiilor publice.

Înainte de a începe o analiză SWOT este absolut necesară prezentarea unei descrieri a cadrului general a situației existente pentru ca în cadrul discuțiilor toți participanții să aibă o „bază comună”. Această etapă preliminară reprezintă un element fundamental din moment ce, de cele mai multe ori, persoanele active de la nivel comunității dispun de o informare asimetrică și au viziuni diferite asupra temelor de dezvoltare.

Tehnica SWOT de discuție/analiză și cercetare se bazează pe metoda „brainstorming”-ului, care s-ar traduce printr-o discuție între persoanele implicate în activitatea de elaborare a strategiei.

Analiza SWOT se bazează pe următoarele elemente: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Diagrama analizei SWOT

Ce înseamnă un punct tare pentru o comunitate? Aceasta este o întrebare fundamentală la care trebuie să se răspundă. Dintr-o analiză a indicatorilor comunității pot rezulta o întreagă gamă de puncte tari. Acestea pot fi „puncte tari-grele (hard)” și „puncte tari-ușoare (soft)”. Dacă, în mod normal, primele se identifică destul de repede, celelalte se conturează prin discuții ulterioare sau din activități de cercetare.

Al doilea parametru îl reprezintă punctele slabe. Aflate la polul opus față de punctele tari, acestea reprezintă slăbiciunile cadrului local. Și în cazul analizei punctelor slabe este posibil să facem distincția între „puncte slabe-grele” și „puncte slabe-ușoare”.

Al treilea parametru se referă la zona oportunităților. Acestea pot fi studiate și discutate doar dacă o alegere preliminară a fost proiectată. În acest stadiu, se impune o nouă descriere, mult mai clară persoanelor implicate. Ar putea exista probleme în cadrul analizei dacă punctele tari și oportunitățile se suprapun. Există o diferență clară între acești doi parametri. O regulă simplă, dar folositoare pentru o analiză SWOT corectă, este aceea de a verifica dacă există o distincție clară între punctele tari și oportunități.

Amenințările includ implicațiile negative ale măsurilor adoptate. Analiza oportunităților și a amenințărilor implică un melanj al efectelor interne și externe ale politicii. Efectele externe pot genera într-un fel amenințări.

În analiza SWOT nu există o corespondență exclusivă între puncte tari și oportunități, pe de o parte, și puncte slabe și amenințări pe de altă parte. Uneori, unele elemente de forță pot conduce la amenințări într-un scenariu „după politică”. Punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp CEEA CE EXISTĂ.

Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare CEEA CE VA FI.

Cel mai puternic mesaj transmis de analiza SWOT este acela că, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente:

- *construiește* pe Punctele Tari;
- *elimină* Punctele Slabe;
- *exploatează* Oportunitățile;
- *îndepărtează* Amenințările.

PUNCTE TARI – aspecte generale

Situația socio-economică a mediului rural

- Pondere ridicată a zonelor rurale în cadrul teritoriului național.
- Resurse naturale aflate în general în stare bună de conservare.
- Patrimoniu cultural material și imaterial și patrimoniu natural bogat și divers.
- Experiență în actuala perioadă de programare în ceea ce privește dezvoltarea rurală locală bazată pe abordarea de jos în sus, prin constituirea și funcționarea grupurilor de acțiune locală (GAL).
- Intensificarea participării rezidenților din zona rurală la programe de instruire pentru dobândirea de noi competențe.
- O largă acoperire cu servicii de internet mobil în zonele rurale.
- Pondere ridicată a populației active în mediul rural.

PUNCTE SLABE – aspecte generale

Situația socio-economică a mediului rural

- Trend demografic negativ - populație rurală în scădere (în special tineri) și în curs de îmbătrânire.
- Slaba dezvoltare a activităților non-agricole generează dependența populației rurale de agricultura de subsistență.

- Nivel scăzut al productivității muncii.
- Nivel scăzut de absolvire a sistemului de învățământ primar și tentința crescută de abandon școlar din învățământul obligatoriu, comparativ cu zonele urbane, în special în rândul familiilor sărace.
- Cultură antreprenorială slab dezvoltată, caracterizată de lipsa cunoștințelor manageriale de bază.
- Nivel scăzut al venitului pe gospodărie.
- Calitatea slabă a infrastructurii turistice și a serviciilor turistice rurale.
- Infrastructură rurală de bază slab dezvoltată sau incompletă – infrastructura rutieră, de apă, canalizare, racordare la rețelele de electricitate și de comunicații în bandă largă.
- Acces limitat la serviciile sociale de bază (sănătate, îngrijirea bătrânilor, creșe/grădinițe etc.).
- Pondere crescută a populației rurale aflată în risc de sărăcie sau de excluziune socială.
- Degradarea așezărilor tradiționale cu valoare culturală și a monumentelor istorice.
- Acces scăzut la resurse financiare pentru micii antreprenori și a noilor inițiative de afaceri în mediul rural.
- Lipsa experienței manageriale, parteneriate public-private fragile și nivel scăzut de conștientizare a oportunităților din cadrul LEADER, în teritoriile satelor comunei.
- Strategiile locale ale GAL-urilor nu răspund în totalitate nevoilor părților interesate.
- Capacitate scăzută de a elabora și de a implementa în mod eficient proiecte viabile de dezvoltare locală.
- Costuri mari ale produselor de creditare.

OPORTUNITATI – aspecte generale

Situația socio-economică a mediului rural

- Sinergia (inclusiv teritorială) dintre programele de dezvoltare naționale și ale UE.
- Crearea de noi IMM-uri cu activități non-agricole, culturale, creative și de cooperare în zonele rurale, pentru crearea de noi locuri de muncă.
- Continuarea sprijinului pentru investiții în activități agricole și non-agricole locale și pentru servicii rurale.
- Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de bază ca precondiție pentru creșterea nivelului de atractivitate a zonelor rurale.
- Utilizarea abilităților și activelor de capital de către persoanele care au activat pe piețe de muncă externe în domeniul agricol.
- Continuarea și consolidarea programelor de instruire de bază, a programelor de învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare a abilităților antreprenoriale.
- Potențialul tehnologiei informaționale și al mijloacelor media de a sprijini dezvoltarea rurală.
- Continuarea sprijinului financiar pentru protejarea, conservarea și valorificarea resurselor locale (moștenire culturală, patrimoniu natural) ca bază pentru o dezvoltare rurală sustenabilă.
- Promovarea identității locale.

- Dezvoltarea pachetelor de instrumente financiare pentru sprijinirea micilor afaceri.
- Consolidarea parteneriatelor ca bază pentru întărirea strategiilor locale care pot facilita inovarea, promovarea cooperării și creșterea economică locală.
- Creșterea accesului populației la tehnologia informației și serviciile de comunicații pentru a conecta societatea rurală la progresele globale, facilitând o mai bună participare la creșterea economică.

AMENINTARI – aspecte generale

Situația socio-economică a mediului rural

- Scăderea populației rurale, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, îndeosebi în zonele montane.
- Adâncirea disparităților dintre zonele rurale și urbane, din cauza slabei capacități în asigurarea infrastructurii și a serviciilor de bază.
- Menținerea gradului ridicat de ocupare în sectorul agricol față de celelalte sectoare ale economiei rurale
- Resurse financiare limitate ale comunităților locale necesare întreținerii infrastructurii de bază.
- Pierderi materiale și umane datorate vulnerabilității comunităților rurale în fața manifestării, din ce în ce mai frecvente, a efectelor schimbărilor climatice și a fenomenelor meteorologice extreme.
- Alterarea și pierderea moștenirii culturale și a tradițiilor rurale.
- Eșecul în formarea de parteneriate locale puternice și în promovarea potențialului endogen al regiunilor.

5.2 Analiza SWOT a comunei Huruiesti

Obiectivul analizei SWOT este de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună coeziune dintre mediul extern și mediul intern. Acestea fiind spuse, **analiza SWOT sprijină planificarea strategică prin următoarele mijloace:**

- ✚ este o sursă de informare pentru planificarea strategică;
- ✚ construiește punctele tari ale teritoriului;
- ✚ reversează punctele slabe ale teritoriului;
- ✚ maximizează oportunitățile apărute din mediul extern;
- ✚ depășește amenințările mediului extern;
- ✚ ajută la identificarea specificului zonei;
- ✚ ajută la stabilirea obiectivelor pentru planificarea strategică;
- ✚ ajută la cunoașterea trecutului, prezentului și viitorului. Viitorul poate fi conturat prin valorificarea datelor din trecut și cele actuale.

Limitările analizei SWOT pot face ca Administrația Publică Locală să vadă unele circumstanțe ca fiind foarte simple. Mai mult decât atât, categorizarea aspectelor ca puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări implică un mare element subiectiv și se recomandă ca aceasta să fie folosită ca un ghid, ci nu ca o prescripție.

Totodată, pentru realizarea unei analize SWOT de succes trebuie să se țină cont de ceea ce dorește o localitate să obțină prin aceasta. Astfel că, o analiză SWOT trebuie să fie scurtă și simplă, dar să includă cele mai relevante detalii, prioritizând cei mai semnificativi

factori care pot dezvolta, respectiv afecta, teritoriul. De asemenea, este important ca analiza SWOT să se realizeze pe sectoare distincte, astfel încât să nu se piardă din vedere aspecte importante, dar și pentru a avea o abordare structurată.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Aspecte generale - Poziționarea geografică relativ avantajoasă în cadrul județului; - Accesibilitatea facilă a comunei (rutier, feroviar și aerian); - Clima și relieful favorabil; - Rețea hidrografică extinsă; - Densitatea populației scăzută și funcționalitatea agricolă a localității; - Tradiție îndelungată în zonă în agricultură și creșterea animalelor, soluri bogate, existența surselor de apă; - Existența căilor de acces pentru turism rural, chiar dacă necesită intervenții pentru modernizare.	Aspecte generale - Nevalorificarea corespunzătoare a resurselor naturale locale; - Nevalorificarea corespunzătoare a resurselor antropice locale; - Lipsa diversității activităților economice locale; - Riscurile naturale la care este supusă comuna și riscurile provocate de comunitate.
Dezvoltare economică - Creșterea numărului de salariați din comună; - Potențial agricol local ridicat (soluri calitative/fertile); - Forța de muncă disponibilă pentru activități agricole; - Ponderea ridicată a fondului agricol în totalul fondului funciar; - Productivitate agricolă ridicată, comparativ cu alte comune din județ; - Evoluția agriculturii ecologice în plan local.	Dezvoltare economică - Spiritul antreprenorial scăzut; - Productivitate scăzută a agenților economici locali activi; - Rata șomajului relativ ridicată, la nivel local; - Evoluția slabă a sectorului imobiliar/rezidențial local; - Infrastructură turistică slab dezvoltată; - Absența sistemelor de irigații; - Promovarea slabă a resurselor turistice locale; - Accesul limitat al populației la diverse servicii și activități recreaționale; - Număr redus a căminelor culturale existente.
Conectivitate - Accesibilitate rutieră facilă a comunei - Comuna Huruiesti se afla la o distanță relativ mică de municipiul Bacău; - comuna este traversată de drumul județean DJ252 - Accesibilitate aeriană facilă prin localizarea Aeroportului Internațional Bacău; - Conectivitate feroviară bună a comunei pentru accesul internațional; - Acoperire bună a localității cu servicii de telefonie, internet și TV.	Conectivitate - Starea precară a infrastructurii rutiere și necesitatea modernizării și reabilitării drumurilor satești din comună; - Necesitatea sistemului de iluminare a drumurilor locale la nivel de comună.

<i>Domeniul social</i> - Evoluția pozitivă a efectivului populației; - Spor natural pozitiv; - Spor migrator pozitiv (stabiliri de domiciliu, inclusiv migrația externă); - Condiții de locuire bune (suprafață locuibilă per locuință și per locuitor ridicate).	<i>Domeniul social</i> - Populație în curs de îmbătrânire din punct de vedere demografic; - Rata de îmbătrânire demografică ridicată; - Lipsa infrastructurii de sprijinire a cazurilor sociale; - Ponderea ridicată a pensionarilor (24,39% din populația stabilă); - Plecarea la muncă în străinătate a locuitorilor; - Slaba dezvoltare a infrastructurii de bază.
<i>Servicii publice</i> - Existența serviciilor de salubritate în comună – contract cu firmă specializată pentru ridicarea și transportul gunoierului menajer; - Gradul mediu de solicitare a personalului didactic; - Existența infrastructurii de sănătate în comună (dispensar medical cu medic de familie, farmacie); - Existența unui cabinet veterinar în comună - Existența infrastructurii și activităților culturale în comună; - Existența proiectelor în vederea asigurării sistemului de alimentare cu apă și canalizare - Existența rețelei de gaz în comună.	<i>Servicii publice</i> - Scăderea numărului populației școlare – 21,99 % din populația comunei are vârsta cuprinsă între 0 și 19 ani; - Numărul redus de PC-uri din unitățile școlare locale;
<i>Mediu și eficiență energetică</i> - Calitatea ridicată a terenurilor agricole - Existența unui fond forestier	<i>Mediu și eficiență energetică</i> - Existența terenurilor neagricole
<i>Capacitate administrativă</i> - Ponderea relativ ridicată a investițiilor din bugetul local – în funcție de disponibilitatea financiară al bugetului comunei; - Interesul crescut al administrației publice în dezvoltarea și implementarea de proiecte pentru dezvoltarea comunei.	<i>Capacitate administrativă</i> - Deficitul de personal calificat; - Necesitatea formării și instruirii resurselor umane; - Necesitatea modernizării primăriei; - Insuficiența echipamentelor / soluțiilor IT; - Necesitatea serviciilor de consultanță pentru managementul proiectelor implementate de autoritatea publică.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
- Accesarea fondurilor europene și guvernamentale pentru modernizarea și reabilitarea drumurilor satești din comună; - Programul de Redresare și Reziliență - Crearea de produse și activități legate de calitatea factorilor de mediu; - Valorificarea produselor specifice locale prin investiții în domeniul agricol (realizare	- Schimbarea factorilor climatici; - Creșterea prețurilor la energie și combustibil; - Creșterea repetată a prețului la gaz; - Insuficiența fondurilor locale pentru dezvoltarea investițiilor;

sere pentru creșterea legumelor, centru de colectare produse agricole – fructe, legume, lapte, centru de prelucrare produse agricole – fructe, legume, carne);

- Investiții în infrastructura turistică locală (construcții structuri de primire turistică – pensiune sau agropensiuni);
- Asocierea în domeniu agricol și atragerea fondurilor în agricultură;
- Evoluția pozitivă a consumului de produse agricole ecologice;
- Prioritizarea sectorului agricol național pentru susținerea creșterii economice;
- Relansarea Programelor Operaționale pentru dezvoltarea socio-economică a României;
- Dezvoltarea rețelelor de transport;
- Preocupările existente atât la nivel județean cât și la nivel național și european pentru reducerea disparităților între mediul rural și cel urban în privința calității vieții;
- Preocupări la nivel național pentru stimularea turismului, mai ales a turismului rural și ecoturismului, precum și existența programelor pentru construirea/dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice, dar și pentru promovarea zonelor în scop turistic.

- Presiunea exercitată de dezvoltarea imobiliară asupra factorilor de mediu și a biodiversității;
- Presiuni asupra sistemului social prin îmbătrânirea populației;
- Situația sistemului sanitar național – starea infrastructurii de sănătate și exodul personalului medical;
- Schimbările continue ale sistemului de învățământ;
- Atragerea investițiilor străine cu precădere în alte zone ale țării;
- Inconsecvență și instabilitate politică;
- Concurența de la nivel regional în domeniul turismului;
- Blocarea finanțărilor pentru programele de mediu;
- Modificarea normelor și legislației din domeniul agro-alimentar în defavoarea comercializării produselor agricole locale;
- Întârzierea alinierii la standardele UE de către producătorii agricoli;
- Menținerea sistemului agriculturii tradiționale cu slabă productivitate – ferme de subzistență;
- Atractivitatea scăzută a mediului rural pentru forța de muncă specializată;
- Faptul că refacerea și extinderea sistemelor de irigații, care implică costuri ridicate, nu reprezintă o prioritate la nivel național;
- Posibilitatea producerii de calamități naturale;
- Accentuarea fenomenelor sociale negative;
- Migrarea tineretului spre mediul urban sau spre alte țări;
- Noile destinații turistice în alte zone rurale sau chiar alte țări constituie o amenințare la adresa turismului local.

CAPITOLUL 6: STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONIMICA A COMUNEI HURUIESTI

6.1 Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Huruiesti

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților Primăriei Huruiesti, județul Bacău și reflectă atitudinea locuitorilor cu privire la prioritatea de dezvoltare a Administrației Locale pe următorii șapte ani.

Odată cu intrarea României în Uniunea Europeană este necesar să ajungem la un nivel de trai similar celorlalte țări integrate, prin atingerea unui produs intern brut (PIB - indicator macroeconomic care reflectă suma valorii de piață a tuturor mărfurilor și serviciilor destinate consumului final, produse în toate ramurile economiei în interiorul unui stat în decurs de un an) de 55%. Pentru atingerea acestui obiectiv, România va beneficia în continuare, în perioada 2021 – 2027 de finanțări pe diverse domenii.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Huruiesti reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Astfel se va orienta gândirea, decizia și acțiunea către obiective superioare sau către premisele obiectivelor. Totodată prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru că se dorea ca la final **Strategia de Dezvoltare Locală** să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor comunei Huruiesti. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea **strategiei de dezvoltare locală**, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

În procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare, administrația publică locală lansează procedura de consultare a comunității din localitatea Huruiesti asupra propunerii finale.

Metodologic, prezenta strategie are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut;*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de consultant;*
- *comparații de date statistice înseriate și pe scale evolutive;*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate în cadrul studiului;*
- *analiza SWOT;*
- *interpretări aferente unor studii, rapoarte, cercetări, documente de politică, strategie și norme acționale europene, naționale, regionale, județene și locale.*

La fel de importantă în procesul de cercetare este validitatea internă și externă pentru că se prezintă concluziile din datele colectate și se preocupă de ideea dacă fenomenul cercetat este reprezentativ.

6.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Locală

Strategia de dezvoltare economică durabilă reprezintă cadrul pentru o viziune pe termen lung asupra dezvoltării durabile, în care creșterea economică, coeziunea socială și protecția mediului merg mână în mână și se sprijină reciproc. Strategia de dezvoltare economică durabilă a județului Bacău reprezintă un demers pe termen lung, un instrument care urmărește stabilirea într-o manieră unitară a principalele obiective de dezvoltare la nivel județean, acțiunile prioritare pentru atingerea acestora și principalii actori și rolurile acestora. Abordarea integrată a acestor aspecte va conduce la o mai bună coordonare a actorilor locali și intervențiilor acestora și rezolvarea mai eficientă a problemelor de dezvoltare economico-sociale.

Principalele probleme cu care se confruntă județul Bacău sunt reprezentate de către disparitățile de dezvoltare socio-economică dintre mediul urban și cel rural distribuția teritorială a centrelor urbane, respectiv concentrarea acestora în zona centrală și vestică precum și declinul sectorului industrial care a afectat în mod grav anumite zone. Pe de altă parte, județul Bacău dispune de resurse naturale și antropice variate și bogate: soluri favorabile agriculturii, resurse hidrografice, izvoare de ape minerale și terapeutice, resurse minerale (hidrocarburi, combustibili solizi, zăcăminte nemetalifere, sare gemă, săruri de potasiu), roci utile și materiale de construcții, fond forestier.

Ținând cont de aceste aspecte, dezvoltarea viitoare a județului se va baza pe valorificarea superioară resurselor locale (potențial agricol, resurse turistice etc.), susținerea, dezvoltarea și afirmarea rolului de catalizator al dezvoltării socio-economice al centrelor urbane și pe regenerarea zonelor industriale și valorificarea tradiției în domeniu. Susținerea activităților cu valoare adăugată mare, respectiv din domeniul cercetării, dezvoltării și inovării va permite atragerea și valorificarea resurselor umane înalt calificate și afirmarea municipiului Bacău.

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare, cu foarte mare atenție, viitoarele rezultate trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Huruiești se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Alternativele de optimizare ale proceselor Strategiei de Dezvoltare Locală sunt legate de adoptarea unui anumit model de funcționare, care să poată fi luat ca sistem de referință în evaluarea continuă a rezultatelor, astfel încât procesul de implementare a acestora să poată fi monitorizat și evaluat de către toți partenerii implicați:

- cetățenii și societatea civilă;
- comunitatea economică și componentele ei majore (administrația, infrastructuri urbane, sisteme financiar-bancare, etc.);
- tehnocrații (experti, evaluatori, auditori, tehnologi).

Cele trei procese de bază principale: *social, economic și mediu* vor fi completate de alte procese caracteristice comunei Huruiești, procesele de urbanism și infrastructura, conturând un proces comunitar integrat, alcătuit din procesele paralele realizând un ansamblu funcțional, cu o viziune unitară integrată. Acestea corespund domeniilor și sectoarelor definite încă din faza de evaluare a situației existente și a potențialului local.

Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategica se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung;
- nivel tactic - pe termen mediu;
- nivel de proiecte - pe termen scurt, esalonat.

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a comunei și se prefigurează tendințele pentru perioada următoare.

Această strategie se adresează, în special, comunității locale, care și-a arătat interesul pentru obiectivele ei și pe care le susținem, așa cum reiese din consultarea locuitorilor comunei.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Huruiesti constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a comunei;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei (locuințe și locuri de muncă la standarde europene);
- ridicarea standardului calitativ al designului comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări ce au loc în comună. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

Conform premiselor de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare a comunei Huruiesti, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni ce vor duce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității.

Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a comunei, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare: *creșterea gradului de atractivitate a comunei* (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală) și *facilități de atragere a firmelor private* (prin investiții în infrastructură, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.)

Luând în considerare faptul că o comună nu este un sistem închis, iar realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală, politicile, planificarea strategică rurală, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor *principii*:

- ✓ dezvoltarea durabilă, în așa fel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și operatorilor de piață;

- ✓ întărirea capacității instituționale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu cerințele populației;
- ✓ realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- ✓ realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza;
- ✓ integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale județului Bacău și ale regiunii din care face parte;
- ✓ managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;
- ✓ utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxă și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- ✓ descentralizarea managementului în sectorul energetic;
- ✓ design-ul durabil arhitectonic în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, "structuri verzi" în jurul clădirilor, microclimat, eficiența energetică;
- ✓ realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală a unei comunități și/sau tradițiile întregii comunități locale;
- ✓ evitarea multiplicării serviciilor publice, care nu servesc unei nevoi locale;
- ✓ fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- ✓ analiza capacității tehnice de execuție;
- ✓ evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- ✓ evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- ✓ identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acesteia;
- ✓ corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- ✓ evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității municipalității de a asigura accesul acestora la locuința, locuri de muncă și serviciile publice de bază;
- ✓ protecția mediului;
- ✓ realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitatea de a obține profituri viitoare;
- ✓ asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală și regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Obiectivul general - Creșterea calității vieții pentru toți locuitorii în conformitate cu standardele europene.

PRINCIPALELE OBIECTIVE ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Huruiesti sunt:

- Dezvoltarea climatului economic;
- Dezvoltarea infrastructurii de bază;
- Dezvoltarea resurselor umane;
- Îmbunătățirea calității mediului;
- Creșterea standardului de viață, reducerea sărăciei;
- Creșterea capacității administrative.

OBIECTIVE SPECIFICE

Dezvoltarea climatului social-economic:

- Restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural;
- Promovarea turismului ecumenic;
- Promovarea, modernizarea și dotarea instituțiilor culturale;
- Înființarea de centre de colectare a produselor agricole (cereale, legume), precum și promovarea acestuia în lanțurile de furnizare;
- Sprijinirea activităților agricole și a IMM-urilor;
- Păstrarea și valorificarea potențialului natural și cultural;
- Conservarea naturii și protecția mediului;
- Ridicarea gradului de informare și conștientizare a cetățenilor privind antreprenoriatul și accesarea de fonduri.

Dezvoltarea infrastructurii rurale, de bază:

- Modernizarea și reabilitarea drumuri comunale, vicinale și satești
- Modernizarea și reabilitarea drumurilor de exploatație agricolă
- Finalizare sistem de alimentare cu apă la nivelul întregii comune
- Finalizare rețea de canalizare la nivelul întregii comune
- Finalizare cămin cultural sat Huruiesti
- Refacerea podurilor și podețelor la nivelul întregii comune
- Reabilitare/modernizarea tuturor școlilor, grădinițelor, inclusiv dotare cu centrale termice pentru asigurarea unui climat decent și responsabil desfășurării actului de învățământ
- Dotarea tuturor școlilor și grădinițelor din comună cu aparatură de birotică și aparatură IT în contextul predării on-line – proces datorat crizei medicale provocată de virusul SARS COV-2;
- Stații de îmbarcare/debarcare călători
- Achiziția de utilaje pentru întreținerea drumurilor din comună
- Sistem de iluminat public la nivelul întregii comune cu becuri LED – economice și prietenoase cu mediul înconjurător
- Reabilitarea și modernizarea clădirilor aparținătoare domeniului public și privat al comunei Huruiesti
- Construire terenuri de sport moderne, cel puțin în proximitatea școlilor
- Construire parcuri de joacă pentru copii și parcuri de recreere
- Construire capele mortuare în proximitatea bisericilor/cimitirelor
- Amenajare trotuare – acolo unde structura rutieră permite

Creșterea standardului de viață, reducerea sărăciei, creșterea capacității administrative:

- Elaborarea/revizuirea strategiilor de dezvoltare, planurilor urbanistice și de amenajare a teritoriului – extinderea spațiului intravilan și sistematizarea teritoriului;
- Formarea personalului din administrația publică;
- Dezvoltarea sistemului de servicii sociale;
- Creșterea accesului cetățenilor la utilități;
- Creșterea gradului de ocupare a populației comunei Huruiesti;
- Dezvoltarea și creșterea calității activităților în domeniul agricol – agricultura fiind activitatea de bază;
- Combaterea excluziunii sociale;
- Înființarea și dezvoltarea capacității administrative și a structurilor asociative;
- Creșterea nivelului de informare și conștientizare a populației cu privire la problematica mediului;
- Implementarea sistemelor informatice integrate de tip e-Administrație: site dedicat îmbunătățit cu funcții publice de acces la documente de interes public, formulare etc.

Dezvoltarea resurselor umane

Obiectivul general în domeniul resurselor umane este dezvoltarea durabilă a resurselor umane, creșterea competitivității capitalului uman, conservarea tradițiilor, dezvoltarea meșteșugurilor ca instrument în integrarea pe piața muncii a persoanelor inactive, a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, a șomerilor, a persoanelor ocupate în agricultura de subzistență din comuna Huruiesti, prin furnizarea de servicii de informare, formare și consiliere profesională inclusiv prin dezvoltarea și valorificarea competențelor antreprenoriale a cetățenilor comunei Huruiesti și a zonelor limitrofe.

Proiectele în acest domeniu vor avea în vedere nevoile de dezvoltare la nivel local și vor fi adaptat acestor categorii de persoane, prin furnizarea serviciilor personalizate, care includ și componente de activare și motivare, programe de plasare la locul de muncă și alte categorii de intervenții care urmăresc facilitarea accesului pe piața muncii în sectoare/activități non-agricole. Participarea grupurilor țintă la programele de formare se va realiza în urma activității de informare și consiliere profesională sau de mediere.

Beneficiarii direcți

- Administrația Publică Locală a comunei Huruiesti;
- Parteneri locali și instituții ale comunei Huruiesti;
- Agenți economici și ONG-uri care acționează în comuna Huruiesti;
- Locuitorii comunei Huruiesti.

Principii și condiții

Pentru realizarea Planului Local de Acțiune, primarul comunei Huruiesti, ca autoritate publică locală, trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele de decizie și execuție, aceasta presupune atragerea și furnizarea de resurse financiare suficiente și mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar și analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

Rezolvarea problemelor curente, cât și a celor ce vor apărea în viitor depinde în foarte mare măsură de gradul de competență al conducerii administrației publice locale.

Materializarea capacității instituționale este un proces de durată în care administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației.

În acest sens o principală preocupare a managerului primăriei a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

6.3 Proiecția financiară

Un manager este interesat, în speță Primarul, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică, oricât de interesantă și de inovatoare este realizarea unui proiect. De aceea, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp). Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului. Cheltuielile care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectelor nu vor avea o structura omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria comunei Huruiesti.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale - care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect - și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă, o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic. Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze.

În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare. Un volum prea mare va ține resurse imobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute. De aceea s-a stabilit că planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 7 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită măcar asigurarea unui buget minim de funcționare.

6.4 Surse de finanțare specifice identificate a fi accesate pentru perioada 2021-2027

România își propune să capitalizeze lecțiile învățate în două perioade de programare (2007-2013 și 2014-2020) și să schimbe paradigma cu privire la utilizarea asistenței tehnice.

Analiza efectuată relevă nevoia de a avea o abordare mai strategică în ceea ce privește utilizarea asistenței tehnice în special pentru acțiuni de consolidare a capacităților principalilor actori la nivelul fiecărui sector prin cartografierea nevoii de asistență tehnică, precum și prin maparea acestor nevoi cu sursele disponibile într-un mod eficient care să genereze impactul dorit.

Astfel, România a demarat elaborarea unui *Plan de acțiune* cu două componente, prima componentă dedicată fondurilor UE și cealaltă componentă dedicată acelor măsuri evidențiate în Raportul de țară/Recomandările specifice de țară, (alte sectoare economice cu necesități de reformă structurală, care implică sprijinul DG Reform).

Acest plan este structurat la nivel de domenii/sectoare prioritare (apa, apa-uzată, deșeuri, energie, riscuri, transport, dezvoltare, urbana, cercetare și inovare, IMM-uri și digitalizare, educație, piața muncii, sănătate etc), care abordează problemele și deficiențele care afectează în cea mai mare măsură procesul de implementare a fondurilor europene la nivel de politica sectorială, dar și la nivel orizontal.

Elaborarea acestui plan reprezintă un angajament colectiv al Guvernului României alături de Ministerul Fondurilor Europene fiind implicat și Secretariatul General al Guvernului și ministerele de linie.

Astfel, în perioada aprilie-iulie 2020, cu participarea SGG, a ministerelor de linie, DG Regio, DG Reform și IFI s-au desfășurat reuniunile tehnice la nivel de domeniu care au evidențiat o analiză aprofundată a situației actuale, problemele cu care se confruntă și o serie de măsuri /acțiuni care au fost identificate în scopul eliminării sau reducerii semnificative a barierelor din calea absorbției și pregătirea actorilor care acționează în acel sector pentru exercițiul prezent cât și pentru perioada 2021-2027.

În baza concluziilor desprinse va fi elaborat Roadmap-ul privind creșterea capacității administrative care va reprezenta un tablou de bord cu măsurile și acțiunile avute în vedere pentru a întări și consolida capacitatea administrativă însoțit de asemenea de planuri de acțiune pe domenii care abordează problemele specifice și punctuale ale domeniului și de a căror rezolvare pe termen scurt depinde punerea în aplicare a măsurilor din Roadmap.

Măsurile și acțiunile propuse vizează stabilirea de responsabilități instituționale și termene de realizare, precum și asocierea unor surse sau furnizori de asistență tehnică. Impactul implementării măsurilor propuse prin acest plan este așteptat să se producă gradual pe parcursul perioadei 2020-2023, influențând atât perioada curentă 2014-2020 cât și exercițiul financiar 2021-2027.

În ceea ce privește propunerea de plan de acțiune în domeniul consolidării capacității administrative, Ministerul Fondurilor Europene are în vedere consolidarea capacității de implementare, împreună cu dezvoltarea abilităților și competențelor necesare, astfel încât beneficiarii să fie capabili să efectueze anumite activități de bază fără sprijinul unei echipe IFI / consultanți în viitor.

Concret, la nivelul Ministerului Fondurilor Europene, încă din anul 2019 a început această analiză detaliată pentru a putea identifica și propune măsuri sau acțiuni pentru anumiți beneficiari și anumite sectoare (autorități de management, organisme intermediare, potențiali beneficiari).

Procesul a demarat cu evaluarea nevoilor pentru următoarea perioadă concomitent cu inventarierea sprijinului actual 2014-2020, astfel încât să se asigure că există premisele că

alocarea asistenței tehnice aferentă exercițiului 2021-2027 este disponibilă cât mai curând posibil în vederea capitalizării expertizei și dezvoltării capacității administrative a sistemului de management și control, dar și la nivelul solicitanților/beneficiarilor, cu scopul de a avea o implementare mai eficientă și judicioasă a fondurilor alocate noii perioade de programare 2021-2027.

România are în intenție o abordare dinamică prin care va adapta acțiunile la noile provocări propuse de noua perioadă de programare (fără proiecte majore, noi reguli de finanțare și implementare, constrângeri privind concentrare tematică, ținte privind schimbările climatice etc.)

Utilizarea expertizei IFI a fost și este considerată un instrument adecvat pentru a stimula și accelera utilizarea fondurilor UE dar care nu ar trebui să se substituie expertizei și competențelor acumulate la nivel național.

Prin acest exercițiu România va identifica acele sectoare cheie în care sprijinul IFI să ofere acțiuni personalizate, cu accent pe furnizarea de soluții pragmatice și operaționale sau/și instrumente pentru beneficiari, ușor de implementat ulterior.

Complementar, apreciem și sprijinul DG Reform prin SRSS/Technical Support Instrument (TSI) pentru elaborarea de strategii sau pentru reforme structurale.

PROPUNERI LEGISLATIVE UE

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât România, cât și UE trebuie să-și reprojeteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată în cadrul Summit-ului Organizației Națiunilor Unite, în septembrie 2015. Aceasta este o cale sigură prin care se poate realiza un viitor mai bun generațiilor viitoare.

România, alături de alte 192 de state, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și Agenda de Acțiune de la Addis-Abeba. Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030. Este un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care „nimeni nu va fi lăsat în urmă”.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

1. ECHITATEA SOCIALĂ – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

2. CREȘTEREA ECONOMICĂ – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

3. MEDIUL – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Cele 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD) cuprinse în Agenda 2030 sunt:

♦ Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23,8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6%-25,3%, față de nivelul mediu din UE de 16,6%-17,3%. Conform Eurostat, în 2016, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste

cuprinse între de 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26,4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România.

Tinte 2030:

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;
- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

◆ Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Tinte 2030:

- Finalizarea cadastrului agricol;
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018;
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

◆ Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri

de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Tinte 2030:

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

◆ Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Tinte 2030:

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare;
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

◆ Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Tinte 2030:

- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale;
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de *status-quo*) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile;
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

♦ Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Tinte 2030:

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației;
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

♦ Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice

ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Tinte 2030:

- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora;
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

◆ Obiectivul 10: Inegalități reduse

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială. Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%.

În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediu rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

◆ Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Tinte 2030:

- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ;

- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială;
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

◆ Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor

în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Tinte 2030:

- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030;
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%);
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

◆ Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ Obiectivul 14: Viață acvatică

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ Obiectivul 15: Viața terestră

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

◆ Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

◆ Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare.

PE PLAN ECONOMIC este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

SUB ASPECT SOCIAL este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

CONȘTIENTIZAREA IMPORTANTEI MEDIULUI a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

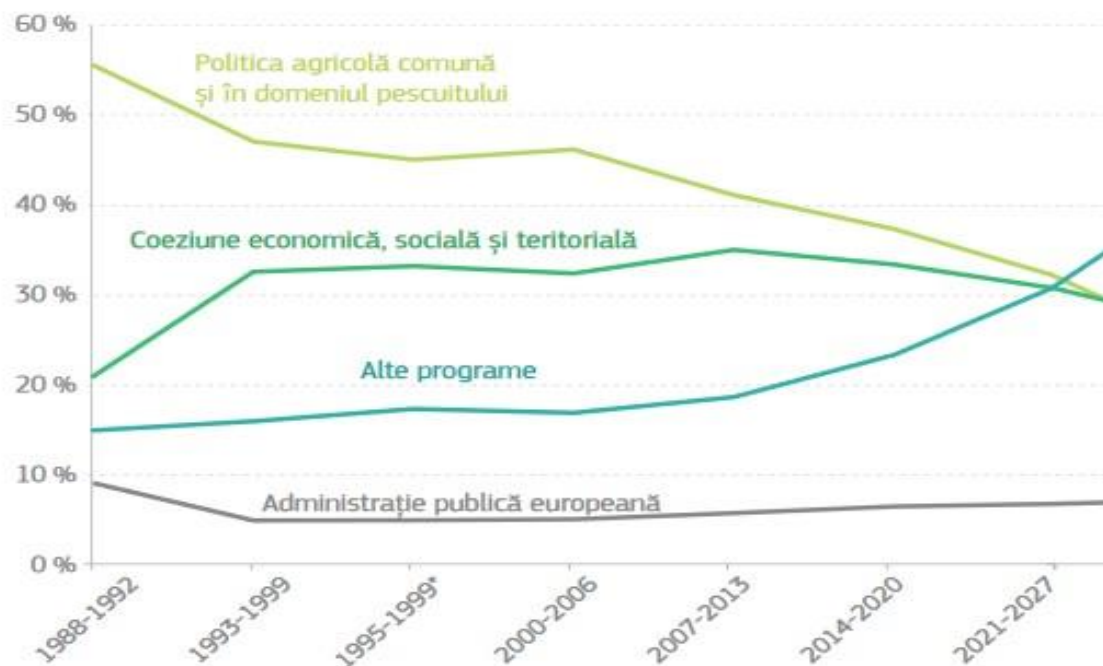
În perioada 29 – 30 mai 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind [pachetul legislativ privind Politica de Coeziune \(PC\) 2012-2027](#). Acesta cuprinde:

- **Regulamentul privind prevederile comune (CPR)**
- **Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)**
- **Regulamentul privind cooperarea teritorială;**
- **Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;**
- **Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).**

Regulamentul privind prevederile comune conține **un set unic de norme pentru 7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Negocierile privind politica de coeziune la nivelul Consiliului au demarat în luna septembrie 2018, sub Președinția austriacă fiind finalizate aspectele privind abordarea strategică și programarea și management și control.

Pe durata Președinției române a Consiliului UE, s-au finalizat aspectele privind condiții pentru eligibilitate și cadrul de performanță, monitorizare, evaluare, comunicare și vizibilitate, sprijin financiar din fonduri, management financiar și obiectivele, definițiile, delegarea puterilor, implementarea, prevederile tranzitorii și finale ale CPR, precum și regulamentele specifice politicii de coeziune, respectiv FEDR, FC, FSE+ și CTE).

Sursă: Comisia Europeană

*Ajustat cu ocazia extinderii din 1995

Evoluția bugetară a celor mai importante direcții de politică

SIMPLIFICARE: REGULI MAI SCURTE, MAI PUȚINE ȘI MAI CLARE

Conform Comisiei Europene, pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE, noul cadru oferă mai puțină birocrație și modalități mai simple de solicitare a plăților, prin utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri. Pentru facilitarea sinergiilor, un cadru unic de reglementare acoperă în prezent 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu statele membre („gestionare partajată”). Comisia propune, de asemenea, controale mai relaxate la programele cu istoric bun, o mai mare încredere în sistemele naționale și extinderea principiului „auditului unic”, pentru a evita suprapunerea verificărilor.

UN CADRU MAI FLEXIBIL

Noul cadru reunește stabilitatea necesară planificării investițiilor cu nivelul corespunzător de flexibilitate bugetară, pentru a face față unor evenimente neprevăzute. O evaluare intermediară va determina dacă este nevoie de modificarea programelor pentru ultimii doi ani ai perioadei de finanțare, pe baza priorităților emergente, a executării programelor și a celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări.

În anumite limite, se vor permite transferuri de resurse în cadrul programelor fără a fi necesară o aprobare oficială a Comisiei. O dispoziție specifică facilitează mobilizarea de fonduri UE începând din prima zi, în caz de dezastru natural.

O LEGĂTURĂ MAI STRÂNSĂ CU SEMESTRUL EUROPEAN ȘI CU GVERNANȚA ECONOMICĂ A UNIUNII

Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplina complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată.

În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

MAI MULTE OPORTUNITĂȚI PENTRU SINERGII ÎN SETUL UE DE INSTRUMENTE BUGETARE

Cadrul de reglementare unic care acoperă fondurile politicii de coeziune și Fondul pentru azil și migrație vor facilita crearea de strategii de integrare a migranților la nivel local sprijinite prin resurse UE utilizate în sinergie; Fondul pentru azil și migrație se va concentra pe nevoile pe termen scurt ale migranților în momentul sosirii, în timp ce politica de coeziune va sprijini integrarea lor socială și profesională. În afara cadrului unic de reglementare, vor fi facilitate sinergii cu alte instrumente UE, cum ar fi **politica agricolă comună, Orizont Europa, programul LIFE sau Erasmus +**.

INTERREG: ELIMINAREA OBSTACOLELOR TRANSFRONTALIERE ȘI SPRIJINIREA PROIECTELOR INTERREGIONALE PENTRU INOVARE

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră („Interreg”) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit Mecanismul transfrontalier european.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea Investițiilor interregionale pentru inovare. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcătuirea clusterelor paneuropene în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

NORME CONSOLIDATE PENTRU INVESTIȚIILE UE CELE MAI PERFORMANTE

Toate programele își vor menține cadrul de performanță cu obiective cuantificabile (numărul de locuri de muncă create sau accesul suplimentar la rețele în bandă largă). Noul cadru instituie un bilanț anual al performanței, sub forma unui dialog politic între autoritățile programului și Comisie. Performanța programelor va fi evaluată și cu ocazia evaluării intermediare. Din motive de transparență și pentru ca cetățenii să poată urmări progresele înregistrate, statele membre vor trebui să raporteze toate datele de implementare o dată la două luni, iar platforma de date deschise privind coeziunea va fi actualizată automat.

UTILIZAREA MAI INTENSĂ A INSTRUMENTELOR FINANCIARE

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond Invest-EU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispoziții speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

NOUL CADRU FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027 UN BUGET PENTRU O UNIUNE CARE PROTEJEAZĂ, CAPACITEAZĂ ȘI APĂRĂ

În miliarde EUR – prețuri curente

I. PIAȚA UNICĂ, INOVARE ȘI SECTORUL DIGITAL 187,4 EUR

- 1 Cercetare și inovare
- 2 Investiții strategice europene
- 3 Piața unică
- 4 Spațiu

COEZIUNE ȘI VALORI 442,4 EUR

- 5 Dezvoltare regională și coeziune
- 6 Uniunea economică și monetară
- 7 Investiții în capitalul uman, coeziunea socială și valori

RESURSELE NATURALE ȘI MEDIUL 378,9 EUR

- 8 Agricultură și politica maritimă
- 9 Mediu și politici climatice

MIGRAȚIE ȘI GESTIONAREA FRONTIERELOR 34,9 EUR

- 10 Migrație
- 11 Gestionarea frontierelor

SECURITATE ȘI APĂRARE 27,5 EUR

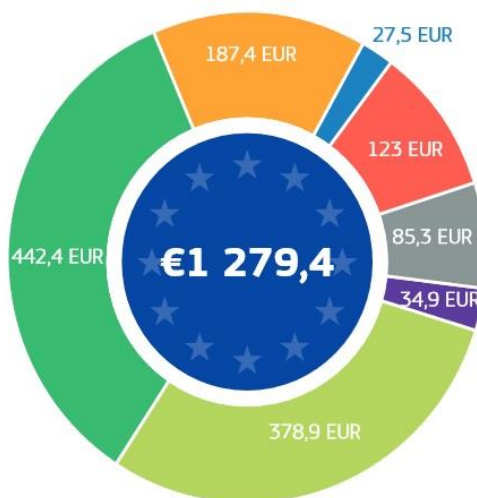
- 12 Securitate
- 13 Apărare
- 14 Reacția la situații de criză

VECINĂTATE ȘI RESTUL LUMII 123 EUR

- 15 Acțiuni externe
- 16 Asistență pentru preaderare

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ EUROPEANĂ 85,3 EUR

- 17 Administrație publică europeană

Implementarea politicii de coeziune 2021 - 2027 în România se desfășoară sub egida celor 5 priorități investiționale stabilite la nivelul UE ce vor viza:

○ O EUROPĂ MAI INTELIGENTĂ:

Componenta de *Cercetare și Inovare* va fi în continuare o prioritate de finanțare ce va presupune dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare a organizațiilor prin crearea unor sisteme atractive de inovare (de ex. *Sisteme SMART în Sănătate*) și adaptarea tehnologiilor avansate pentru crearea unui sistem antreprenorial solid.

Dacă vom discuta despre *Competitivitate*, Autoritățile anunță că se dorește și în perioada următoare facilitarea accesului la finanțare a IMM-uri, sprijinirea acestora pentru internaționalizare și pentru investiții în noi tehnologii.

Digitalizarea va fi și ea un obiectiv ce va veni în beneficiul cetățenilor, a companiilor și autorităților statului.

În contextul unei economii bazată pe cunoaștere, vor fi dezvoltate la nivelul IMM-urilor competențele pentru *specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat*, inclusiv organizarea de stagii de pregătire practică, formare pentru implementarea standardului - sistem de Management a Inovării în companii. Totodată, vor fi dezvoltate și capacitățile administrative ale actorilor implicați în implementarea, monitorizarea, revizuirea strategiilor de specializare inteligentă.

Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

România va contribui la acest obiectiv prin sprijinirea creșterii gradului de integrare a sistemului Cercetare, Dezvoltare și Inovare din România în European Research Area, întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi, creșterii nivelului de investiții în CDI, digitalizării serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale și centrale, dezvoltării unor competențe profesionale adaptate la economia cunoașterii în ceea ce privește procesul de descoperire antreprenorială la nivel național și regional.

România își propune să aloce fonduri europene atât pentru **infrastructura de cercetare-dezvoltare**, cât și pentru măsuri de consolidare a legăturilor dintre mediul academic și industrie. Astfel, sunt avute în vedere intervenții la nivelul dezvoltării facilităților pentru cercetare, în domenii relevante, conectate cu piața, având un efect de multiplicare asupra activităților de inovare, cu impact economic direct. Cercetarea pe teme de interes național, în domenii precum *inteligentă artificială, tehnologii avansate, resurse și combustibili alternativi, microbiologie, genetică și tratarea cancerului* este susținută prin dezvoltarea unor proiecte strategice.

Vor fi susținute **întreprinderile inovatoare și creative, spin-off-urile și start-up-urile** din domeniile de specializare inteligentă. Mai mult, este încurajată promovarea inovării prin cercetare aplicată, dezvoltare experimentală și transfer tehnologic, precum și inițiativele de îmbunătățire a capacității de inovare în întreprinderi. O componentă esențială a acestor acțiuni va consta în concentrarea eforturilor asupra proceselor inovative și a transferului de tehnologii vizând adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor și economia circulară. Totodată, este necesară dezvoltarea unor mecanisme suport pentru facilitarea participării entităților CDI din România la rețele, consorții și proiectele europene / internaționale în domeniile de mare viitor.

Datorită expertizei deținute, **institutele de învățământ superior** joacă un rol important în dezvoltarea facilităților pentru cercetare, formare și educație, urmând a servi ca pepinieră de tineri cercetători, antreprenori și inovatori, și vor contribui la dezvoltarea proiectelor de cercetare la nivel regional și național. Totodată sunt sprijinite Institutele Naționale de Cercetare și Dezvoltare și Institutele de cercetare ale Academiei Române, dar și cooperarea între întreprinderile mari și IMM-uri.

România digitală presupune automatizarea proceselor, dar în același timp înseamnă și procese sigure, clare, ușoare și precise. Fondurile europene urmăresc finanțarea infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale și digitalizării principalelor evenimente de viață. Pot fi propuse și implementate proiecte care vizează procesul de luare a deciziilor în administrație sau întreprinderi bazat pe sisteme și soluții complexe, inclusiv măsuri de securitate a sistemelor de informații și răspuns adecvat la amenințările cibernetice în creștere.

Măsurile propuse mediului privat menite să stimuleze, cu ajutorul fondurilor europene, creșterea competitivității economice vizează accesul la finanțare și crearea condițiilor pentru funcționarea mai flexibilă a sectorului întreprinderilor pe piață, diseminarea de noi modele de afaceri și extinderea capacităților de producție, dezvoltarea antreprenoriatului și apariția de noi întreprinderi.

De asemenea, *creșterea activității internaționale și accederea pe noi piețe a firmelor românești* va fi susținută prin încurajarea participării în consorții și parteneriate europene, precum și prin inițiative de tipul identificarea potențialilor parteneri comerciali, pregătirea ofertelor și negocierea contractelor, dezvoltarea brand, misiuni economice, evenimente între companii.

Infrastructurile de suport pentru afaceri, de tipul incubatoare, acceleratoare, hub-uri, parcuri științifice și tehnologice, spațiile de co-working, dincolo de investițiile în infrastructură, trebuie să propună servicii noi, mai avansate.

Smart city - orașul inteligent este laboratorul de mâine, prin testarea și dezvoltarea tehnologiilor pentru promovarea și susținerea durabilității, securității și, în general, a unui stil de viață mai sănătos. Chiar dacă nu toate orașele din România sunt hub-uri dinamice, mare parte au cunoscut o dezvoltare accelerată în ultimii ani.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- ⇒ **Dezvoltarea capacităților de cercetare, dezvoltare și inovare atât în organizațiile de cercetare (institute de cercetare și institute de învățământ superior), cât și în întreprinderi**
- ⇒ Creșterea capacității organizațiilor CDI românești de a se integra în Spațiul European de Cercetare, creșterea participării românești la programele europene, precum și parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3;
- ⇒ Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare, prin creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi la nivel național și regional, inclusiv prin investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI/ întreprinderilor din domenii de specializare inteligentă, pentru a dezvolta nișe de specializare inteligentă a nivel național;
- ⇒ Îmbunătățirea procesului de transfer tehnologic de la organizațiile de CDI către IMM-uri prin consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între Institutele Naționale CDI/ institute de învățământ superior și mediul de afaceri (pentru trecerea de la idee la piață), dar și între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și prin crearea/dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor;
- ⇒ Continuarea dezvoltării și utilizării de infrastructuri mari CDI, de relevanță la nivel european și global, ca instrumente pentru transfer tehnologic;
- ⇒ Dezvoltarea oportunităților de afaceri prin utilizarea rezultatelor din cercetare și creșterea numărului de întreprinderi inovatoare, creșterea numărului de cercetători și investiții pentru trecerea de la concept la produs, sprijinirea dezvoltării și utilizării clusterelor cu accent pe exploatarea inovativă și completarea verigilor lipsă din cadrul lanțului de valoare;
- ⇒ Creșterea succesului și performanței proiectelor prin identificarea mix-ului de intervenții, a necesarului de formare asociat specializărilor inteligente și dezvoltarea capacităților administrative;
- ⇒ Susținerea implementării mecanismelor de economie circulară în companiile românești;
- ⇒ **Utilizarea digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;**
- ⇒ Creșterea gradului de digitalizare al proceselor, produselor și serviciilor publice prin continuarea digitalizării proceselor și serviciilor publice aferente infrastructurilor critice (cum ar fi fiscalitate, pensii), evenimentelor de viață (EV) rămase neacoperite din perioada 2014-2020) și, asigurarea interoperabilității și a securității cibernetice, precum și prin creșterea gradului de digitalizare în domeniile educație, cultură și ocupare;
- ⇒ Digitalizarea în educație prin creșterea gradului de digitalizare în domeniu atât în ceea ce privește evenimentele de viață aferente, cât și în ceea ce privește utilizarea digitalizării ca instrument pentru învățare și creștere a gradului de cultură;
- ⇒ Îmbunătățirea procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții informatice complexe prin ameliorarea cadrului de interoperabilitate la nivelul serviciilor publice;

- ⇒ Digitalizarea administrației și serviciilor publice la nivel local (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS - intervenții de tip smart-city);
- ⇒ Transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc noi modele de afaceri, sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH);
- ⇒ Digitalizarea în învățământul preuniversitar, profesional și tehnic/dual și universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming etc;
- ⇒ **Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;**
- ⇒ Introducerea investițiilor tehnologice (inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), a investițiilor pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, precum și susținerea la nivel regional a Hub-urilor Inovative Digitale;
- ⇒ Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, sprijinirea clusterelor, sprijin pentru crearea de noi întreprinderi și trecerea de la stadiul de start-up la cel de scale-up;
- ⇒ Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare;
- ⇒ **Intervenții în cercetarea din domeniul medical;**
- ⇒ Acțiuni dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasmă sau derivate, producție de vaccinuri;
- ⇒ Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile;
- ⇒ Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii;
- ⇒ **Intervenții pentru digitalizare în domeniul medical;**
- ⇒ Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS), Observatorul național pentru date în sănătate, soluții digitale în infrastructura din sănătate (ex.: digitizare internă și externă a instituțiilor medicale), uniformizarea fluxurilor informaționale.

Complementarități între programe

În ceea ce privește domeniul **cercetare/ dezvoltare/inovare**, există complementarități între POR-uri, POCIDIF, POEO, POTJ și POS.

Astfel, prin POR-uri se au în vedere investiții care vizează în principal IMM-urile în domenii de specializare inteligentă: dezvoltarea conexiunilor și sinergiilor pentru integrarea în structuri și rețele aliniate domeniilor RIS3, cooperarea între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și sectorul învățământului superior; dezvoltarea structurilor CDI în folosul întreprinderilor și sprijinirea transferului tehnologic;; dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea și internaționalizarea start-up / spin-off în domenii RIS3.

Prin POCIDIF se au în vedere investiții în domeniile de specializare inteligentă identificate la nivel național pentru creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare și prin utilizarea/dezvoltarea de mari infrastructuri de CDI.

Totodată, prin POEO sunt propuse spre finanțare adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic.

Cercetarea și inovarea este avută în vedere și în POS, unde sunt propuse spre finanțare infrastructuri privind cercetarea din domeniul medical și măsuri de tip FSE+ care susțin cercetarea în sănătate.

Totodată, finanțarea unor activități privind cercetarea și inovarea de promovare a transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători

sunt avute în vedere și în POTJ în măsura în care planurile pentru tranziție Justă vor identifica acest tip de investiții ca fiind prioritare.

Tot în cadrul OP 1, domeniul digitalizare este vizat de mai multe programe, respectiv POR-uri, POCIDIF, POTJ și POS.

Astfel, prin POR-uri se vor susține acțiuni de tip smart city (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, iluminat public, sisteme GIS, baze de date urbane etc.), creșterea eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării, precum și transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc la noi modele de afaceri.

Prin POCIDIF este avută în vedere dezvoltarea competitivității economice prin digitalizare fiind vizate investiții în creșterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administrația publică centrală pentru crearea unui sistem standardizat, interconectat și digital, încurajând reutilizarea informațiilor și a serviciilor care există deja și care sunt disponibile prin diferite surse.

Prin POS se va asigura finanțarea infrastructurii de informatizare a sistemului medical și măsuri FSE+ care susțin informatizarea și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament.

Totodată, prin POTJ vor fi avute în vedere investiții în digitalizare și competențe digitale avansate în administrația publică locală și întreprinderi, pentru zonele vizate de acest program, în măsura în care aceste domenii vor fi identificate ca priorități în planurile de tranziție Justă.

În domeniul **competitivitate/antreprenoriat**, în procesul de programare s-a avut în vedere complementaritatea între POR-uri, POCIDIF, POEO și POTJ.

Astfel, prin POR-uri se are în vedere finanțarea sub formă de grant a antreprenoriatului și infrastructurii suport pentru afaceri și stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, iar prin POCIDIF se va oferi sprijin prin instrumente financiare pentru întreprinderi, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă la nivel național, pe baza Evaluării ex-ante pentru instrumente financiare, care va fi elaborată, conform cerințelor Regulamentului.

Totodată, prin POEO va fi asigurată adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și acțiuni de antreprenoriat și economie socială.

Prin POTJ vor fi finanțate investiții pentru crearea de noi întreprinderi, inclusiv susținerea acestora prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică a zonelor vizate de acest program.

Complementaritatea între fonduri

Pe **domeniul cercetare/inovare/dezvoltare**, complementaritatea între fonduri este realizată între FEDR, FSE+ și FTJ. Din FEDR se va finanța dezvoltarea infrastructurilor de cercetare (inclusiv în domeniul medical) și competitivitatea, din FSE se va finanța adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic (inclusiv în sănătate). Totodată, prin FTJ se au în vedere investiții care vor viza transferul de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători.

În ceea ce privește **digitalizarea**, complementaritatea se va realiza între aceleași fonduri, investițiile din FEDR vizând infrastructura de digitalizare (inclusiv în domeniul medical), cele din FTJ digitalizarea și competențele digitale avansate în administrația publică locală și întreprinderi, iar cele din FSE vor susține informatizarea și utilizare

metodelor moderne de investigare, intervenție și tratament în domeniul sănătății, precum și creșterea competențelor digitale și utilizarea resurselor educaționale deschise.

În ceea ce privește **antreprenoriatul**, complementaritatea este realizată tot între FEDR, FSE+ și FTJ. Astfel, din FEDR se va asigura finanțarea acestui domeniu pentru infrastructuri suport pentru afaceri, stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, în timp ce din FSE se vor finanța măsuri privind adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic; creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și măsuri care vizează direct antreprenoriatul și economie socială. Totodată, din FTJ, în zonele vizate de planurile de tranziție Justă se are în vedere finanțarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Orizont Europa

Sinergia între fonduri și Orizont Europa va fi asigurată prin Strategia Națională de Specializare Inteligența 2021-2027. Monitorizarea și stimularea participării beneficiarilor români la Orizont Europa se va asigura de către Ministerul Educației și Cercetării, care este Punct Național de Contact pentru Orizont Europa.

În cadrul OP 1, POCIDIF va sprijini proiecte care contribuie direct la întărirea capacității administrative a entităților din domeniul CDI din România de a realiza aplicații pentru proiecte și apeluri la nivel european și mondial. Componenta CDI a POCIDIF va fi dezvoltată în condiții de sinergie și complementaritate cu Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare IV (2021-2027) și, de asemenea, în sinergie cu programul Orizont Europa. La nivel regional, este susținută participarea la implementarea unor proiecte interregionale și atragerea de noi resurse pentru cercetare-inovare, intensificarea schimbului de cunoștințe și valorificarea infrastructurii/competențelor de cercetare regionale.

De asemenea, POS va lua în considerare realizarea de sinergii, în domeniul sau de intervenție, prin acțiunile de cercetare medicală sprijinite, atât cu PNCDI IV, cât și cu Programul Orizont Europa.

În complementaritate cu FEDR, programul **Europa digitală** va contribui la asigurarea faptului că beneficiile transformării digitale vor ajunge la toți cetățenii și la toate întreprinderile. Programul va oferi finanțare pentru proiecte în cinci domenii, respectiv: competențe digitale avansate, inteligența artificială (IA), supercomputerul, securitatea și apărarea cibernetică și asigurarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale în întreaga economie și societate.

Sinergiile dintre programe vor permite realizarea unor economii de scară și a unor investiții mai coerente și obținerea unei valori adăugate pentru cetățeni și actorii economici. Ele vor amplifica impactul pe teren al investițiilor digitale la nivelul UE, în timp ce investițiile digitale naționale și regionale vor fi mai în măsură să completeze acțiunea la nivelul UE.

Programul privind piața unică promovează sinergii și complementarități menite să sprijine IMM-urile și antreprenoriatul în cadrul fondului Invest-EU. Programul vine în completarea sprijinului acordat IMM-urilor și antreprenoriatului în cadrul FEDR. Programul urmărește sinergii cu programul „Orizont Europa” și cu Programul spațial în ceea ce privește încurajarea IMM-urilor să profite de soluții de inovare revoluționare și de alte soluții elaborate în cadrul acestor programe.

Programul Cooperarea în domeniul vamal (CUSTOMS) continuă și în perioada 2021-2027 să faciliteze coordonarea între autoritățile statelor membre și consolidarea

capacității, inclusiv formarea și schimbul de bune practici, pentru a asigura o aplicare uniformă a legislației vamale a UE, alături de digitalizarea și modernizarea uniunii vamale. Din această perspectivă, un obiectiv principal al programului CUSTOMS va fi dezvoltarea, operarea și întreținerea în continuare a infrastructurii vamale IT.

Alături de celelalte fonduri (FEDR, FSE+, Fondul pentru gestionarea integrată a frontierelor), Programul Cooperarea în domeniul fiscal (Fiscalis) contribuie la activitatea de îmbunătățire a cooperării fiscale în UE prin: dezvoltarea și menținerea unor soluții informatice interoperabile și eficiente pentru a sprijini autoritățile fiscale în aplicarea legislației UE.

Programul Spațial European urmărește dezvoltarea unui sector manufacturier și al serviciilor inovativ și competitiv, care va include întreprinderile mici și mijlocii și start-up-urile, fapt ce va conduce la sinergii și complementarități cu acțiunea FEDR și a programului Orizont Europa în cadrul activităților de dezvoltare tehnologică și de cercetare ale Uniunii. În cadrul programului, vor fi încurajate progresele tehnice și științifice, vor fi sprijinite competitivitatea și capacitatea de inovare a industriilor din sectorul spațial al Uniunii, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, a întreprinderilor nou-înființate și a întreprinderilor inovatoare. În complementaritate cu celelalte fonduri dedicate consolidării competitivității, Programul Spațial European va sprijini competențele și capacitatea de a inova ale persoanelor juridice și fizice din Uniune care activează sau doresc să activeze în acest sector, ținând seama în special de poziția și de necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii și ale întreprinderilor nou-înființate.

○ **O EUROPĂ MAI VERDE**

Dacă ne gândim la proiectele din **Energie**, ca și obiective specifice propuse menționăm promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, promovarea energiei din surse regenerabile și dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E (*Rețele Transeuropene de Energie*).

Având în vedere că trăim într-o perioadă în care **consecințele schimbărilor climatice și criza apei sunt principalele riscuri**, Comisia sprijină finanțarea proiectelor care promovează adaptarea la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor și care promovează gestionarea sustenabilă a apei.

Pentru promovarea tranziției către o **conomie circulară**, se vor face investiții pentru extinderea și îmbunătățirea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea acestora, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri.

Protecția naturii și a Biodiversității vor fi îmbunătățite prin dezvoltarea infrastructurii verzi (în special în mediul urban) și prin reducerea poluării.

În ceea ce privește obiectivul **mobilității Urbane**, vor fi selectate acele proiecte prin care se va facilita accesul mai rapid și mai ieftin al populației în zona urbană.

Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și Justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

România va contribui la acest obiectiv prin finanțarea nevoilor de dezvoltare din următoarele sectoare: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a adecvantei sistemului energetic, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, decontaminarea siturilor poluate, regenerare urbană, mobilitate urbană, termoficare, pescuit și acvacultură.

Accelerarea investițiilor în **eficiență energetică** în clădiri, măsurile de consolidare și de utilizare a unor surse de energie alternativă pot fi luate în calcul pentru a reduce emisiile de carbon și pentru a face față mai bine unui climat în schimbare. România se confruntă cu o provocare majoră pentru renovarea fondului său de construcții și atingerea obiectivelor de emisii de carbon. Sunt încurajate măsuri de creștere a performanței energetice a clădirilor rezidențiale și publice, inclusiv clădiri de patrimoniu, care în final vor permite importante economisiri de energie și reducerea vizibilă a gazelor cu efect de seră.

La nivelul **energiei**, pot fi avut în vedere proiecte de modernizare și eficientizare a producției, inclusiv din surse alternative, alături de inițiative în domeniul transportului, distribuției și stocării. De asemenea, vor fi finanțate echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice, vor fi implementate soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban și vor fi adresate măsuri de creștere a adecvantei rețelei naționale de energie electrică. Totodată, pot fi susținute proiecte demonstrative în întreprinderi, precum și măsuri de sprijin adiacente, inclusiv creșterea eficienței energetice a proceselor tehnologice.

Infrastructura de **apă și apă uzată** reprezintă una dintre cerințele primare pentru asigurarea adecvată a calității vieții. În România, gradul de acoperire cu această infrastructură este insuficientă și inadecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu. Pentru perioada 2021-2027, investițiile care vizează sectorul apă – apă uzată vor fi realizate conform Master Planurilor Județene urmând a continua politica de regionalizare în sector, demarată în perioadele anterioare de programare. Astfel, se are în vedere finalizarea implementării proiectelor începute în perioada 2014-2020, precum și dezvoltarea de noi proiecte prin care se urmărește conformarea cu prevederile directivelor în ceea ce privește colectarea și epurarea apelor uzate, precum și asigurarea accesului populației la apă potabilă. Totodată, aceste proiecte vor avea o componentă de management al nămolului rezultat în urma epurării.

Politica națională în domeniul **gestionării deșeurilor** se subscrie politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și punerea în practică a ierarhiei deșeurilor. Investițiile în domeniul deșeurilor vor viza în primul rând prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate, reutilizarea și valorificarea deșeurilor prin reciclare sau alte operațiuni, precum și sistarea activității și reabilitarea depozitelor neconforme, astfel încât valoarea produselor, a materialelor și a resurselor să fie menținută în economie cât mai mult timp posibil. Prioritară va fi reciclarea deșeurilor municipale, respectiv pregătirea pentru reutilizare și reciclarea a 65% din masa deșeurilor municipale până în 2035. Proiectele promovate vor viza adaptarea sistemelor integrate de management al deșeurilor, precum și creșterea capacității actorilor din sector pentru asigurarea unui management durabil al deșeurilor.

Rețeaua Natura 2000 este instrumentul principal pentru conservarea patrimoniul natural pe teritoriul Uniunii Europene. 18% din teritoriul Uniunii Europene este parte a acestei rețele. România nu face excepție, peste 20% din teritoriul său fiind declarat sit Natura 2000.

Investițiile pentru **conservarea biodiversității** urmăresc asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, protecția diversității biologice, inclusiv

refacerea ecosistemelor protejate degradate. Astfel, vor fi sprijinite elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, dezvoltarea de măsuri generale de cunoaștere (inclusiv studii), monitorizare și conservare a diversității biologice, precum și acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate.

Premisele pentru protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg sunt create inclusiv prin monitorizarea și evaluarea **calității aerului**, precum și prin monitorizarea și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. Investițiile demarate în actuala perioadă de programare privind dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii Evaluării Naționale a Calității Aerului vor fi continuate și diversificate astfel încât România să respecte cerințele de asigurare și control al calității datelor și de raportare a RO către CE. De asemenea, la nivel local va fi monitorizată constant calitatea aerului.

S-au identificat nevoile de investiții prioritare pentru a promova un răspuns flexibil în materie de schimbări climatice, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și de criză, inclusiv a impactului **riscurilor** naturale și antropice (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure), conform priorităților stabilite la nivel național și în cadrul coordonării și cooperării transfrontaliere și transnaționale.

În ceea ce privește **siturile contaminate**, Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (HG nr. 683/2015) au inventariat 1393 situri contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric și 1183 situri Potențial contaminate, ca urmare a desfășurării activităților economice. Aceste situri reprezintă zone în care s-au desfășurat în principal activități miniere și metalurgice, petroliere, chimice, alte activități industriale, prezentând posibil impact semnificativ asupra sănătății umane, a calității solurilor, apelor subterane și apelor de suprafață, ecosistemelor etc. Inventarul siturilor poluate /contaminate s-a realizat fără a se cunoaște însă gradul de poluare și fără a exista o ierarhizare din perspectiva riscurilor pe care acestea le incumbă asupra stării de sănătate a populației și, prin urmare, au fost identificate nevoile de finanțare în domeniu.

Prioritățile naționale pentru **dezvoltarea urbană** aferente perioadei 2021-2027 se grupează în jurul a trei piloni principali: conectivitate - rețele digitale, mobilitate urbană; atractivitate - locuire, spații publice, acces la servicii de calitate, infrastructură verde; competitivitate – mediu de afaceri dinamic, locuri de muncă, educație și competențe, tehnologie. Acestora li se adaugă dimensiunea identității locale și consolidarea comunității - oportunități egale, valorizarea patrimoniului, valorificarea oportunităților turistice.

Analiza **sectorului pescuit și acvacultură** a evidențiat starea de fapt a întregului sector prin identificarea problemelor, realităților și necesităților cu care se confruntă toți actorii în vederea transpunerii acestora în intervenții și direcții prioritare de dezvoltare în cadrul strategiei sectorului pentru perioada post 2020 în corelare cu obiectivele PCP. Astfel, este necesară sprijinirea pescuitului durabil și conservarea resurselor biologice acvactice, precum și sprijinirea activităților de acvacultură și procesare durabile și comercializarea produselor din pescuit și din acvacultură. Intervențiile acestea vor contribui la realizarea de investiții albastre, economie durabilă și adaptare la schimbările climatice.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

❖ eficiență energetică;

- sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice, prin proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente și proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente;

- îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv prin utilizarea unor surse alternative de energie, precum și consolidarea clădirilor, în funcție de riscurile identificate;
- Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate pe baza de combustibili alternativi/SACET de condominiu;
- **sisteme și rețele inteligente de energie;**
- promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice;
- implementarea de soluții digitale pentru localizarea/izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban;
- digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță;
- măsuri de creștere a adecvanței SEN prin investiții în soluții de flexibilitate;
- implementarea de soluții privind stocarea energiei “behind the meter”;
- **apă și apă uzată;**
- **acțiuni integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată regionale, respectiv:**
 - ✓ construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. , inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate; sisteme individuale adecvate de tratare a apelor uzate pot fi finanțate, în cadrul proiectelor regionale integrate de apă uzată, ca soluții tehnice aplicate punctual și justificat, la nivelul anumitor aglomerări, ulterior stabilirii și implementării cadrului legal și metodologic de către autoritățile responsabile la nivel național;
 - ✓ construirea și reabilitarea și de sisteme de captare și aducțiune, stații de tratare, rețele de transport și distribuție a apei destinate consumului uman în contextul proiectelor integrate de apă și apă uzată;
 - ✓ măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, măsuri privind implementarea managementului activelor etc);
- **acțiuni de pregătirea și gestionarea proiectelor de investiții de apă și apă uzată;**
- **acțiuni de consolidare a capacității actorilor implicați în sector;**
- **economia circulară;**
- îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale în vederea asigurării tranziției spre economia circulară, respectiv:
 - 🌐 Investiții în extinderea sistemelor de colectare separată atât în ceea ce privește colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor, dar și colectarea deșeurilor textile și deșeurilor periculoase menajere (echipamente mobile de colectare, mașini pentru colectarea separată, infrastructura suport pentru colectarea, transportul deșeurilor și stocarea temporară, inclusiv centre de colectare prin aport voluntar);
 - 🌐 Investiții privind valorificarea materială a deșeurilor (stații de sortare, stații de compostare și instalații de digestie anaerobă);
 - 🌐 Investiții privind instalații de tratare a deșeurilor reziduale, inclusiv îmbunătățirea instalațiilor TMB existente
- investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeurii neconforme;
- întărirea capacității instituționale a actorilor din sector (MMAP, ANPM, UAT, ADI-uri, ANRSC) în vederea accelerării tranziției spre economia circulară;

🔗 **biodiversitate;**

- 🔗 îmbunătățirea accesului administratorilor/custozilor siturilor Natura 2000 la servicii de asistență tehnică specializată pentru elaborarea sau revizuirea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate (inclusiv cele din mediu marin), prioritate la finanțare având planurile de management ale siturilor aflate în arealul proiectelor de infrastructură;
- 🔗 menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specifice prevăzute în planurile de management al siturilor Natura 2000, planuri de acțiune pentru specii, și după caz a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate;
- 🔗 facilitarea accesului autorităților și entităților cu rol în managementul biodiversității la servicii de asistență tehnică, cercetare și echipamente pentru îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor (ex. realizarea de studii științifice) și consolidarea capacității de management al rețelei Natura 2000 și al altor arii naturale protejate de interes național;

🔗 **calitatea aerului;**

- 🔗 dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi, prin înlocuirea sau up-datarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE, conform prevederilor directivelor europene;

🔗 **managementul riscurilor;**

- 🔗 amenajarea complexă a bazinelor hidrografice prin utilizarea infrastructurii verzi sau prin adaptarea, construirea ori reabilitarea infrastructurii existente de gospodărire a apelor și îmbunătățiri funciare adaptate la noile practici UE, inclusiv cele privind asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului;
- 🔗 dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe (inundații și secetă) pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv activități în scopul conștientizării publice;
- 🔗 consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene în domeniu.
- 🔗 continuarea măsurilor de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
- 🔗 sprijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională;

🔗 **situri contaminate;**

- 🔗 sprijinirea procesului de inventariere și investigare preliminară și detaliată a siturilor Potențial contaminate, (în principal prin dezvoltarea unei baze de date și a unei platforme GIS care să permită actualizarea permanentă);
- 🔗 remedierea siturilor contaminate orfane aflate în proprietatea autorităților publice sau puse la dispoziția acestora de către proprietar, asigurarea calitatii factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane și mediului, inclusiv monitorizare postremediere a acestora.

❖ **regenerare urbană**

- 🔗 regenerarea spațiilor urbane degradate prin investiții în infrastructura verde în zonele urbane și/sau reconversia funcțională a acestora;
- 🔗 **mobilitate urbană;**
- 🔗 dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi);
- 🔗 dezvoltarea unor culoare de mobilitate;
- 🔗 realizarea de infrastructuri specifice pentru combustibili alternativi;

- dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport public;
- dezvoltarea transportului metropolitan precum și îmbunătățirea calității serviciilor pe calea ferată prin asigurarea unor mijloace de transport ecologice pentru transportul calătorilor, precum și infrastructură pentru transportul public, sisteme inteligente de transport pentru transport public, ciclism și infrastructură de transport pietonal, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv: modernizarea, extinderea liniilor de tramvai, achiziționare, modernizare material rulant (tramvaie), achiziționare troleibuze, autobuze, modernizare, echipare depou, e-ticketing;
- **pescuit și acvacultură;**
- sprijinirea activităților de pescuit durabile din punct de vedere economic, social și al mediului;
- promovarea activităților sustenabile de acvacultură;
- promovarea marketingului, calității și valorii adăugate a produselor din pescuit și din acvacultură, precum și procesarea acestor produse;

Complementarități între programe

Complementaritățile între POR-uri și programele naționale vizează în principal domeniile eficiență energetică, riscuri, economie circulară, infrastructură verde, situri poluate și mobilitate urbană.

În ceea ce privește **eficiența energetică**, prin POR-uri se va finanța eficiența energetică în clădiri publice și locuințe (luând în considerare riscul la cutremur), precum și încălzire centralizată pe baza de combustibili alternativi/SACET de condominiu, iar prin PODD se va finanța eficiența energetică în IMM și întreprinderi mari. Totodată, prin POTJ sunt avute în vedere finanțări privind dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în eficiența energetică și energia din surse regenerabile pentru IMM-uri și întreprinderi mari.

Din perspectiva **riscurilor**, prin POR-uri se va finanța riscul la cutremure în contextul investițiilor în clădiri prin prisma eficienței energetice. Prin PODD se va finanța riscul la inundații, secetă, eroziune costieră și sistemul de management al riscurilor.

Referitor la **economia circulară**, prin POR-uri și POTJ se va acorda sprijin pentru IMM-urile care prin activitatea lor contribuie la acțiunile de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora. Prin PODD se va acorda finanțare pentru autoritățile publice în vederea sprijinirii măsurilor pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și depozitare a deșeurilor prevăzute în Pachetul privind economia circulară și îndeplinirea angajamentelor luate privind închiderea depozitelor de deșeuri.

În ceea ce privește **infrastructura verde**, prin POR-uri se are în vedere finanțarea regenerării spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane, iar prin PODD finanțarea conservării biodiversității în ariile Natura 2000 și prin POTJ sunt vizate investiții în proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie în măsura în care acestea vor fi identificate ca prioritare prin planurile de tranziție Justă. De menționat este faptul că pentru toate proiectele de infrastructură de transport din POT/POR-uri menținerea și refacerea infrastructurii verzi va reprezenta o preocupare majoră.

Referitor la **siturile poluate**, complementaritatea este asigurată între POR-uri, PODD și POTJ. Astfel, prin POR-uri se urmărește finanțarea reconversiei funcționale a terenurilor virane degradate/neutilizate/abandonate din zona urbană, în timp ce prin PODD este avută în vedere inventarierea și investigare preliminară și detaliată a siturilor potențial contaminate și remedierea acestora. Totodată, prin POTJ sunt avute în vedere investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate, în funcție de prioritățile identificate în planurile de tranziție Justă.

În ceea ce privește **mobilitatea urbană**, există complementaritate între POR-uri și POT, respectiv între finanțările urbane din POR privind creșterea utilizării transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologică, dezvoltarea infrastructurii urbane curate și infrastructura pentru combustibili alternativi și cele din POT privind trenurile metropolitane, metroul și materialul rulant.

Complementaritatea între fonduri

La nivelul **OP 2 – o Europă mai verde**, referitor la **eficiența energetică**, fondurile vor avea o abordare complementară în ceea ce privește FEDR/FC și FTJ. Prin FEDR /FC se va finanța eficiența energetică în clădiri publice și locuințe, încălzirea centralizată și în mediul privat, în timp ce din FTJ, în teritoriul pre-identificat, se au în vedere finanțări ce vizează dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și producerea energiei din surse regenerabile pentru mediul privat. De precizat este faptul că FC va finanța eficiența energetică în regiunea București-Ilfov.

Similar, în ceea ce privește **apa/apa uzată** se va asigura complementaritatea între FEDR și FC, din FC finanțându-se acest sector în regiunea București-Ilfov.

Referitor la **economia circulară**, se asigură complementaritatea între FEDR, FC și FTJ. Din FEDR se vor asigura investițiile în mediul privat care vizează măsurile pentru IMM-uri care prin activitatea loc contribuie la îndeplinirea obiectivelor de reciclare, în timp ce din FC se asigură finanțare pentru autoritățile locale pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și depozitare a deșeurilor prevăzute în Pachetul privind economia circulară. De asemenea, din FTJ se are în vedere finanțarea acțiunilor IMM-urilor care contribuie la reducerea cantităților de deșeuri și consolidarea economiei circulare la nivel județean, funcție de prioritățile identificate în planurile de tranziție Justă.

În ceea ce privește **biodiversitatea și infrastructura verde**, complementaritatea este asigurată între FEDR și FC în sensul că FEDR vizează investiții în conservarea biodiversității în ariile Natura 2000, iar prin ambele se vor implementa proiecte care vor avea în vedere realizarea infrastructurii verzi. Totodată, prin FTJ vor fi investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor.

Referitor la domeniul **mobilitate urbană**, se va realiza complementaritatea între FEDR și FC, în sensul că din FC se va finanța dezvoltarea infrastructurii de metrou în regiunea București-Ilfov, iar din FEDR restul investițiilor care contribuie la îmbunătățirea mobilității urbane, respectiv a transportului public urban și a altor forme de mobilitate urbană ecologică, a infrastructurii urbane curate și pentru combustibili alternativi, precum și a trenurilor metropolitane și materialului rulant.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Programul LIFE va contribui la: tranziția către o economie circulară, eficientă din punct de vedere al resurselor și al energiei, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, protecția și îmbunătățirea calității mediului și la conservarea naturii și oprirea și inversarea tendinței de declin al biodiversității. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor acționează în calitate de punct de contact pentru programul LIFE. Programul cuprinde două domenii de acțiune principale:

Mediu: natură și biodiversitate și economia circulară și calitatea vieții;

Politici climatice: atenuare și adaptare și tranziția către o energie curată. Componenta de granturi și achiziții publice din cadrul programului LIFE va fi în continuare gestionată direct de către Comisie, cu sprijinul unei agenții executive.

Se vor dezvolta sinergii în special cu FEDR, care în cadrul proiectelor demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri va finanța acțiuni de promovare a reducerii emisiilor

de gaze cu efect de seră. Totodată, FEDR va sprijini intervențiile vizând îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi, în special în mediul urban, și reducerea poluării și va realiza investiții în rețeaua Natura 2000.

În ceea ce privește complementaritatea cu FSE+, programul LIFE va asigura finanțare pentru acțiuni de inovare, adaptare socială și responsabilizare a întreprinderilor, lucrătorilor și cetățenilor, astfel încât aceștia să își dezvolte capacitățile și competențele de care au nevoie pentru a contribui la combaterea schimbărilor climatice.

În cadrul clusterului „Alimente, bioeconomie, resurse naturale, agricultură și mediu”, activitățile **programului Orizont Europa** vor permite crearea unei baze de cunoștințe și găsirea de soluții pentru: protecția, gestionarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale terestre și marine, precum și consolidarea rolului sistemelor terestre și acvatice ca absorbanți de carbon; protecția biodiversității, securizarea serviciilor ecosistemice și garantarea securității alimentare și nutriționale, asigurând regimuri alimentare sigure, sănătoase și nutritive; accelerarea tranziției de la o economie liniară bazată pe combustibili fosili la o economie circulară eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, reziliență, cu emisii scăzute, inclusiv de carbon, precum și sprijinirea dezvoltării unei bioeconomii durabile și a economiei albastre și dezvoltarea unor zone rurale, montane, costiere și urbane reziliente și dinamice.

Aceste activități vor fi complementare intervențiilor finanțate din FEDR în ceea ce privește creșterea reutilizării și reciclării deșeurilor și promovarea tranziției către o economie circulară. În același timp, complementar acțiunii FEDR, Orizont Europa va sprijini cercetarea și inovația în cadrul diferitelor sectoare cu emisii reduse de carbon, în special în domenii precum: energie regenerabilă, sisteme energetice inteligente, eficiență energetică, soluții integrate de stocare a energiei etc.

Mecanismul pentru interconectarea Europei sprijină investițiile în infrastructurile transfrontaliere din sectorul energiei, fiind complementar acțiunilor întreprinse în domeniul energiei din cadrul PODD. MIE va completa investițiile realizate din FEDR în domeniul energetic prin dezvoltarea de proiecte având ca obiectiv o mai bună integrare a pieței interne a energiei, interoperabilitatea rețelelor transfrontaliere și transsectoriale, facilitarea decarbonizării și securitatea aprovizionării.

Obiectivul general al **Mecanismului de protecție civilă al Uniunii Europene** este consolidarea cooperării dintre statele membre ale UE în domeniul protecției civile, în vederea îmbunătățirii prevenirii, pregătirii și reacției la dezastre. Când scara de urgență copleșește capacitățile de răspuns ale unei țări, aceasta poate solicita asistență prin intermediul Mecanismului.

În complementaritate cu FSE+, cu scopul de a consolida prevenirea, pregătirea și răspunsul eficace la dezastre, Mecanismul de protecție civilă al UE va putea finanța acțiuni de informare, educare și sensibilizare a publicului, precum și acțiuni asociate de diseminare, în scopul implicării cetățenilor în prevenirea și reducerea la minimum a efectelor produse de dezastre în Uniune și pentru a ajuta cetățenii Uniunii să se protejeze ei înșiși cu mai multă eficacitate și în mod durabil.

○ **O EUROPĂ CONECTATĂ**

O parte din finanțarea alocată României pentru această etapă (aprox. **30,6 mld. euro**), va fi destinată obiectivului **conectivitate**, adică acelor investiții prin care se va facilita dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală. Totodată, se vor

avea în vedere și investițiile în infrastructură de bandă largă, de foarte mare capacitate, de tip **Broadband**.

Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională

O Europă mai interconectată poate fi realizată prin creșterea conectivității transportului, dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, inteligente, sigure și intermodale, rezistente la schimbările climatice, durabile, inteligente și intermodale la nivel național, regional și local inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Un transport sustenabil și eficient este important pentru a asigura legătura între regiuni și țări, conectând astfel piețe și persoane și contribuind la activitatea economică, la dezvoltare și la creștere. Pentru a asigura coeziunea și competitivitatea, sunt necesare, de asemenea, conexiuni fluide între toate statele membre ale UE.

În cadrul acestui obiectiv de politica, România își propune finalizarea unor tronsoane ale rețelei TEN-T principală și anumite părți ale rețelei TEN-T globale, transportul fiind un factor important al dezvoltării economiei.

Astfel, prioritatea pentru România rămâne dezvoltarea infrastructurii de transport în special pe rețeaua principală, precum și conexiunea regiunilor la rețeaua TEN-T prin realizarea variantelor ocolitoare și a racordurilor lipsa, care va permite o mai bună interconectare a regiunilor dar și a României cu alte state membre.

Pentru România rămân vitale investițiile în toate modurile de transport. Astfel, fondurile UE vor continua să se concentreze pe optimizarea conectivității atât pe plan intern, cât și internațional, și dezvoltarea unui transport durabil.

Sunt necesare investiții prioritare pentru continuarea dezvoltării rețelelor TEN-T, inclusiv pentru îmbunătățirea legăturilor la acestea, pentru creșterea mobilității naționale, regionale și transfrontaliere. Creșterea numărului de pasageri, optimizarea traficului, siguranța pasagerilor și a mărfurilor și calitatea în ansamblu a serviciului oferit sunt aspecte care vor face obiectul viitoarelor intervenții.

Atât Programul Operațional Transport cât și Programele Operaționale Regionale reprezintă instrumentele de finanțare care vin să servească obiectivului de politica 3 - O Europă mai conectată, să finanțeze intervențiile în infrastructuri de transport care urmăresc reducerea decalajelor de dezvoltare, reducerea blocajelor și a timpilor de călătorie, și creșterea competitivității regiunilor.

Drumurile joacă un rol semnificativ în acest sens, întrucât transportul rutier reprezintă soluția de transport cea mai utilizată în UE atât din punct de vedere al mărfurilor transportate cât și din punct de vedere al traficului de calatori.

În ceea ce privește modul de **transport rutier**, va fi tratată cu prioritate rețeaua primară la nivelul României care este întinsă în preponderență pe aliniamentul rețelei TEN-T Centrale și TEN-T Globale. Rețeaua primară reflectă la nivel național conceptul politicii UE de focalizare a principalelor investiții pe o rețea compactă ce reprezintă coloana vertebrală a sistemului de transport. Rețeaua primară rutieră va reprezenta baza de la care România va aborda procesul investițional post 2020. Complementar rețelei primare sunt avute în vedere intervențiile la nivelul rețelei secundare de transport având rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană a rețelei primare de transport în mod eficient, sigur și cu impact redus asupra mediului. Fără o accesibilitate crescută a regiunilor și centrelor urbane la rețeaua primară vor fi afectate accesul la piața unică și locurile de muncă, se reduc oportunitățile de investiții și scade gradul de satisfacție socială.

În domeniul **infrastructurii feroviare** intervențiile se vor focaliza asupra continuării modernizării rețelei primare de cale ferată a României pentru secțiunile situate

predominant pe rețeaua TEN-T Centrală. Acțiunile susținute au în vedere achiziții de mijloacele de lucru (trenuri de lucru și echipamente) pentru asigurarea proceselor de modernizare a infrastructurilor feroviare precum și conformarea cu parametrii tehnici, inclusiv în ceea ce privește sistemul ERTMS.

Pentru a asigura beneficiile economice, sociale și de mediu aduse de modernizarea rețelei feroviare de cale ferată este necesar ca serviciile de transport să fie la calitatea solicitată de utilizatori, completate și de măsurile de facilitare a eficienței transportului feroviar public de călători (optimizarea mersului trenurilor – graficului de călătorii, sistemele de ticketing, măsuri de creștere a accesibilității persoanelor cu deficiențe de deplasare și alte măsuri similare).

Un sistem de transport eficient trebuie să asigure traseul neîntrerupt al călătorilor și al mărfurilor la destinațiile solicitate. Un sistem de **transport multimodal** asigură acest deziderat prin utilizarea a mai mult de un mod de transport. În România în cadrul principalelor orașe este necesară asigurarea atât a terminalelor de transport intermodal, cât și a legăturilor acestora cu principalele huburi modale.

Transportul naval este considerat alături de transportul feroviar un mod de transport mai prietenos cu mediu și astfel participă la implementarea strategiei europene Green Deal și contribuie la obținerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon. Transportul naval este susținut în sinergie și de Mecanismul Interconectarea Europei 2021-2027 cu accent deosebit pe modernizarea căilor navigabile.

Având în vedere datele statistice referitoare la rata accidentelor rutiere în România, **siguranța rutieră** este printre cele mai scăzute dintre statele UE. Prioritățile propuse spre finanțare au în vedere operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea siguranței circulației rutiere, reducerea numărului de accidente rutiere, în particular a accidentelor fatale în scopul contribuției la „Viziunea 0” a Comisiei Europene, precum și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- creșterea accesibilității regiunilor și populației prin construcția/ modernizarea rețelei rutiere și feroviare, la standarde europene, în special la nivelul rețelei TEN-T;
- finalizarea tronsoanelor rutiere inițiate anterior și continuarea investițiilor în dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale pentru asigurarea accesibilității la piețele internaționale;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor naționale care asigură conectivitatea zonelor cu o accesibilitate redusă;
- realizarea de legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene inclusiv de tip descărcări autostradă);
- îmbunătățirea sistemului de management al infrastructurii rutiere și a condițiilor de siguranță;
- finalizarea investițiilor inițiate pe tronsoanele feroviare care asigură conectivitatea cu piețele internaționale, în coordonare cu proiectele propuse spre finanțare în CEF, îmbunătățirea condițiilor de management și control al traficului feroviar; implementarea unui mixt de măsuri de reformă și optimizare a serviciilor;
- creșterea atractivității transportului naval prin îmbunătățirea condițiilor de navigație prin investiții în infrastructura portuară și prin investiții în căi navigabile;
- creșterea atractivității transportului intermodal pentru atragerea unui volum crescut de mărfuri manipulat în terminale intermodale (inclusiv în porturi);

Complementarități între programe

Complementaritățile între programe în cadrul OP 3 sunt asigurate între POR-uri și POT. Astfel, prin POR se va finanța creșterea gradului de accesibilitate prin investiții în

legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului, iar prin POT se va finanța TEN-T rutier, infrastructura rutieră națională, TEN-T feroviar, infrastructura feroviară națională, îmbunătățirea mobilității naționale, transport multimodal, căi navigabile și porturi și siguranța rutieră.

Complementaritatea între fonduri

În cadrul **OP 3 – o Europă mai conectată**, complementaritatea va fi realizată în domeniul **transporturi** între FEDR și FC, ca și în cazul mobilității urbane. Din FEDR se vor finanța investițiile în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T, TEN-T rutier și feroviar, precum și infrastructura rutieră și feroviară națională și siguranța rutiera. Din FC se va finanța TEN-T rutier și feroviar, transportul multimodal, caile navigabile și porturile. Mecanismul de finanțare între FEDR și FC privind TEN-T rutier și feroviar urmează a fi stabilit la nivel de program.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Proiectele de rețele de transport transeuropene vor continua să fie finanțate atât prin gestiune partajată, din Fondul de Coeziune, cât și prin gestiune directă, în cadrul **Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)**.

Ca în perioada 2014-2020, cea mai mare parte a alocării MIE va fi destinată finanțării rețelei de căi ferate și sectorului naval.

Astfel, MIE va finanța intervenții similare cu cele prevăzute în POT. Data fiind nevoie uriașă de investiții la nivelul sectorului rutier și feroviar, pentru dezvoltarea rețelei TEN-T, nu există elemente de suprapunere, ci din contra de complementaritate fiind avută în vedere următoarea abordare care creează un echilibru investițional la nivelul surselor/instrumentelor de finanțare, respectiv o puternică preferință pentru finanțarea infrastructurii feroviare din CEF, în timp ce POT se va axa pe concentrarea investițiilor la nivelul sectorului rutier.

O EUROPĂ MAI SOCIALĂ

Prin această operațiune, se dorește să fie implementat *Pilonul european al drepturilor sociale*, adică se vor urmări investiții pentru a îmbunătăți **accesul la piața muncii** prin politici active în domeniul pieței forței de muncă (**ocupare**), prin anticiparea nevoilor în materie de competențe și prin sprijinirea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii. De asemenea, vor fi analizate investițiile care vor îmbunătăți calitatea, eficacitatea și relevanța pieței forței de muncă, prin crearea unor sisteme de **educație și formare** performante. Și nu în ultimul rând, pentru realizarea acestui obiectiv, menționăm investițiile care vor favoriza **incluziunea activă**, pentru promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, pentru consolidarea accesului la servicii de calitate, pentru abordarea problemei deprivării materiale și pentru a investi în locuințe, în **asistență medicală** și în infrastructura de îngrijire pe termen lung.

Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Prin intervențiile vizate la nivelul Obiectivului de Politică 4, România are în vedere crearea acelor pârghii fundamentale dezvoltării tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni. În acest context, intervențiile vizate au în vedere patru aspecte majore:

- A) asigurarea unei educații de calitate incluzive la toate nivelurile,
- B) adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și a progresului tehnologic,
- C) combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin măsuri personalizate,
- D) asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor .

În ceea ce privește **educația**, prin intervențiile avute în vedere, România își propune să adreseze cele mai stringente probleme cu care sistemul educațional se confruntă: reducerea părăsirii timpurii a școlii, un fenomen care a luat amploare în ultimii ani, prin măsuri atât la nivel de sistem educațional cât și prin măsuri centrate pe elev și familie; creșterea participării copiilor cu dizabilități/ cerințe educaționale speciale prin individualizarea învățării și adaptarea tehnicilor de predare la nevoile specifice acestor și accesibilizarea educației; încurajarea participării la educație de la cele mai fragede vârste până la învățământul terțiar, în special a copiilor/ tinerilor care provin din grupuri vulnerabile, inclusiv prin măsuri care se adresează părinților/ tutorilor; corelarea sistemului de educație cu cerințele/ competențele solicitate pe piața muncii.

În vederea soluționării deficitului de **forță de muncă**, sunt propuse o serie de măsuri prin care este vizată includerea pe piața muncii a unor grupuri cu o participare mai redusă, precum femeile care au în îngrijire copii, dar și activarea unor grupuri dezavantajate, precum șomerii, șomerii de lungă durată, inactivii, NEETs etc. În acest sens au fost prevăzute pachete integrate care să răspundă nevoilor complexe cu care aceștia se confruntă. Se au în vedere de asemenea, măsuri în sfera anteprenoriatului prin care se încurajează deschiderea de noi afaceri, dar și dezvoltarea sectorului economiei sociale. În contextul schimbărilor structurale pe piața muncii determinate de progresul tehnologic sau fenomene atipice precum epidemiile, sunt necesare măsuri de adaptabilitate a lucrătorilor și a întreprinderilor precum reconversie/formare profesională, flexibilizarea formelor de muncă, asigurarea sănătății și securității la locul de muncă.

În vederea combaterii sărăciei, **sprijinirii incluziunii și promovării dreptului la demnitate socială**, România își propune următoarele obiective generale: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local, creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se afla, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publice și privați la nivel local, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității intru-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Accelerarea remedierii principalelor probleme identificate în **domeniul sănătății** necesită o abordare integrată care să țină cont de: nevoia de a îmbunătăți serviciile de diagnostic și tratament necesar bolnavilor existenți concomitent cu nevoia de a investi în programe preventive de sănătate publică care să reducă în mod eficace povara bolilor în populație; necesitatea de a evita ca sectorul curativ al sistemului de sănătate să intre în competiție pentru resurse cu cel preventiv, precum și nevoia de a asigura intervențiile de

sănătate de tip FSE (instruire resurse umane, dezvoltare de metodologii și proceduri, elaborare criterii de asigurare și control al calității serviciilor medicale, etc.) integrat și coordonat cu intervenții de tip FEDR (investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare, aparatură, etc.).

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- ⇒ educație;
- ⇒ investiții pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- ⇒ investiții pentru a preveni abandonul școlar timpuriu, prin introducerea: unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate;
- ⇒ investiții pentru a ameliora calitatea educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;
- ⇒ investiții pentru a sprijini dezvoltarea unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficiente;
- ⇒ **infrastructura educațională;**
- ⇒ îmbunătățirea accesului la educație prin construire / reabilitare / modernizare / dotare pentru toate tipurile de instituții de educație (preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar centre de educație și formare profesională / învățământ dual, etc.);
- ⇒ **acces pe piața muncii;**
- ⇒ integrarea tinerilor pe piața muncii;
- ⇒ asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor;
- ⇒ dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale;
- ⇒ dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare;
- ⇒ dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora;
- ⇒ asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active;
- ⇒ creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților;
- ⇒ **sănătate;**
- ⇒ investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial, inclusiv: implementarea planului de tranziție, acțiuni de instituționalizare/ bugetare a spitalelor regionale, acțiuni de operaționalizare a spitalelor regionale, elaborarea și implementarea planului de formare a personalului;
- ⇒ dotarea și/sau modernizarea infrastructurii: cabinetelor medicilor de familie, a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică;
- ⇒ dotarea/extinderea/ modernizarea / reabilitarea infrastructurii publice: a unităților sanitare/ altor structuri publice care desfășoară activități medicale de tip

- ambulatoriu, a centrelor regionale de screening (ex. cancer mamar, cancer colorectal, cancer col uterin etc);
- ⇒ dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de asistență medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară;
- ⇒ servicii de reabilitare, paliativ și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;
- ⇒ investiții în infrastructură și servicii care vizează: unitățile sanitare dedicate serviciilor esențiale pentru afecțiuni complexe; structurile sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate în sănătatea publică; Sistemul național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei.
- ⇒ implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile;
- ⇒ măsuri privind diagnosticarea precoce și/ sau tratament, precum și creșterea capacității de îngrijire medicală a pacientului critic prenatal/ neonatal/ postneonatal;
- ⇒ măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical;
- ⇒ măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator;
- ⇒ **sprijinirea incluziunii și promovarea dreptului la demnitate socială;**
- ⇒ acoperirea nevoii de servicii sociale primare în mediul rural (rețele de asistenți sociali, servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice, rețea de asistență medicală comunitară);
- ⇒ extinderea rețelei de servicii de îngrijire de zi (inclusiv servicii de recuperare și respiro pentru copii cu dizabilități) pentru copiii aflați în risc de separare de familii și pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- ⇒ creșterea capacității serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice la domiciliu pentru mediul urban, centrelor de găzduire și de integrare pentru migranți, serviciilor pentru victimele violentei domestice și ale traficului de persoane;
- ⇒ dezvoltarea unei rețele de suport pentru persoanele vârstnice izolate/fără susținători legali și dezvoltarea de programe de voluntariat la nivel local;
- ⇒ sprijinirea autorităților locale pentru clarificarea situației juridice a așezărilor informale, pentru diagnoza socială în cadrul comunității și pentru nevoia de locuire în cazul calamităților și pentru punerea în aplicare a strategiilor DLRC;
- ⇒ dezvoltarea rețelei de servicii pentru persoanele cu adicții și persoanele fără adăpost, pentru sprijinirea persoanelor post-detenție, de suport pentru încadrarea persoanelor cu dizabilități, de servicii mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități;
- ⇒ crearea serviciilor de suport pentru asistarea deciziei pentru persoanele cu capacitate restrânsă de exercițiu;
- ⇒ sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și tehnologiilor asistive, a familiilor monoparentale, a participării copiilor școlari în tabere de creație/sportive;
- ⇒ consilierea și orientarea tinerilor în proces de dezinstituționalizare și a copiilor cu probleme legate de comportament;
- ⇒ asigurarea de ajutor material sub forma de alimente, produse igiena, pachet pentru copil și masă caldă pentru persoanele dezavantajate;
- ⇒ creșterea calității serviciilor sociale prin asigurarea specializării/ perfecționării specialiștilor din domeniul social;
- ⇒ dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale în mediul urban;
- ⇒ dezvoltarea infrastructurii de servicii de recuperare pentru veterani;

- ⇒ dezvoltarea unei infrastructuri specifice pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării.

Complementarități între programe

Referitor la complementaritățile în cadrul OP 4, acestea sunt asigurate în principal pentru domeniile capital uman pentru piața muncii, educație și sănătate.

Astfel, pentru viitoarele investiții în **capital uman pentru piața muncii** au fost stabilite complementarități numai între programele naționale, respectiv POEO, POIDS și POTJ. Astfel, din POEO va fi asigurat sprijin pentru valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, creșterea accesului pe piața muncii pentru toți, antreprenoriat și economie socială și pentru susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii. Din POIDS se vor asigura finanțări atât din FEDR, cât și din FSE, prin DLRC pentru măsuri referitoare la piețele de muncă locale și sprijin pentru grupurile sociale vulnerabile, precum și pentru îmbătrânirea activă și facilitarea accesului vârstnicilor la servicii. Totodată, din POIDS sunt propuse măsuri din FSE pentru ajutorarea persoanelor dezavantajate. Din POTJ se va acorda sprijin conform planurilor de tranziție Justă pentru perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în teritoriile vizate de program.

Referitor la **educație**, complementaritățile în acest domeniu sunt asigurate între POR-uri, POCIDIF, POEO și POIDS. Prin POR-uri se vor realiza investiții în infrastructuri specifice care vor asigura creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu (învățământ antepreșcolar, preșcolar, primar), creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și creșterea relevanței învățământului terțiar. Prin POEO se vor asigura finanțări din FSE în ceea ce privește prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională, creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională, adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic. Totodată, din POIDS sunt avute în vedere investiții prin DLRC în ceea ce privește infrastructura educațională și măsurile pentru combaterea abandonului școlar al elevilor. În același program, dar în afara DLRC sunt propuse măsuri tip FEDR și FSE+ pentru reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei, iar din FSE ajutorarea persoanelor dezavantajate.

În ceea ce privește domeniul **sănătate**, complementaritatea este avută în vedere între POS și POIDS. Astfel, complementar investițiilor în infrastructură (spitale regionale, județene, municipale, orășenești, alte infrastructuri, echipamente, e-sănătate, cercetare), servicii (de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu; de reabilitare, paliativ și îngrijiri pe termen lung) și alte măsuri FSE vizând utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament, precum și de formare profesională din POS, prin POIDS se vor putea asigura finanțări tip FEDR și FSE+ în cadrul DLRC și vor viza integrat infrastructura de servicii socio-medice, precum și măsuri tip FSE+ de sprijin a rețelei de asistență medicală comunitară în mediul rural.

Complementaritatea între fonduri

În cadrul **OP 4 – o Europă mai socială**, în ceea ce privește **capitalul uman pentru piața muncii**, complementaritatea este avută în vedere pentru investițiile din FSE+ și FTJ. Astfel, investițiilor tip FSE în regiunile vizate de tranziția justă se adaugă cele din FTJ

privind perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistență pentru căutarea unui loc de muncă, incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

În ceea ce privește domeniul **educație**, complementaritatea va fi asigurată între FSE și FEDR. Astfel, din FEDR se vor finanța investiții în e-educație, infrastructura școlară pentru învățământul ante-preșcolar, preșcolar, primar, profesional și tehnic și învățământul terțiar, inclusiv pentru combaterea abandonului școlar și reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei. Din FSE se vor realiza investiții pentru grupurile țintă care vor utiliza infrastructura realizată din FEDR.

De asemenea, complementaritatea între FSE+ și FEDR va fi asigurată și în ceea ce privește **combaterea sărăciei** în cadrul mecanismului DLRC.

În domeniul **sănătate**, complementaritățile sunt realizate între investițiile din FEDR, care vizează infrastructura de sănătate (spitale regionale, județene, municipale, orășenești, alte infrastructuri, echipamente, infrastructura sociomedicală), și FSE, care vizează în principal servicii (de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu; de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung) și alte măsuri FSE vizând utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament, precum și de formare profesională.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

În timp ce **Fondul pentru Azil și Migrație** este conceput să se adreseze necesităților pe termen scurt privind integrarea migranților din state terțe, noua generație de fonduri ale Politicii de Coeziune (în special FSE+ și FEDR) asigură sprijin pentru integrarea pe termen mediu și lung a acestora, facilitând integrarea în piața muncii.

Programul **Erasmus +** va oferi oportunități de învățare și mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri și studenți în vederea dobândirii de care aceștia din urmă a aptitudinilor și competențelor relevante, precum și a capacității de inserție profesională, care le pot facilita tranziția de la educație la piața muncii. Erasmus+ se va concentra puternic pe incluziune, scopul fiind acela de a permite ca tot mai mulți tineri provenind din medii defavorizate să aibă acces la acest program și va consolida oportunitățile de cooperare transnațională pentru universități, instituții de învățământ și de formare profesională.

În vederea sprijinirii mobilității internaționale de învățare și preluare de bune practici se are în vedere suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Astfel, din FSE+ se va susține asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru elevi / studenți / instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională, asigurându-se astfel sinergia Erasmus+/FSE+.

În domeniul competențelor digitale, FEDR va completa abordarea vastă a programului Erasmus+ în materie de competențe sprijinind dezvoltarea și dobândirea de competențe digitale avansate necesare pentru dezvoltarea de tehnologii de vârf, în cooperare cu industriile relevante.

În timp ce prin FSE+ se va urmări creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile, precum și îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung, activitățile de cercetare și inovare din cadrul **programului Orizont Europa** vor crea legături strânse între cercetarea bazată pe descoperire, cercetarea clinică, epidemiologică translațională, etică, ecologică și socioeconomică, precum și între acestea și științele reglementării. Acestea vor aborda domenii cu nevoi clinice nesatisfăcute, ca, de exemplu, bolile rare sau dificil de tratat (de ex. cancerul pediatric și cancerul pulmonar).

În complementaritate cu FSE+, **programul Europa digitală** va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru

întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică. Programul asigură tipurile de intervenții necesare pentru ca forța de muncă actuală și studenții să poată dobândi ușor competențe digitale avansate, în special în calculul de înaltă performanță, inteligența artificială și securitatea cibernetică, oferindu-le absolvenților și lucrătorilor existenți mijloacele necesare pentru a dobândi și de a-și dezvolta aceste competențe, indiferent de locul în care se află.

Programul **EU4Health 2021-2027** este răspunsul pe care Uniunea Europeană l-a dat soluționării provocărilor legate de pandemia COVID-19, având ca obiective stimularea pregătirii UE pentru amenințările majore transfrontaliere pentru sănătate, precum și consolidarea sistemelor de sănătate, rezistente și capabile să se confrunte cu epidemii și provocări pe termen lung, cum ar fi îmbătrânirea populației și inegalitățile în starea de sănătate. Programul, cu un buget de aprox. 9,4 mld. Euro, asigură acțiunea sinergică și complementaritatea în domeniul sănătății cu FSE+ (sprijinirea dezvoltării de competențe pentru personalul medical și a accesului îmbunătățit la asistență medicală), FEDR (modernizarea infrastructurii în sectoarele de sănătate publică și privată, investițiile în cercetare și inovare, în asimilarea de tehnologii avansate și soluții inovatoare), Orizont Europa (cercetarea și inovarea în domeniul sănătății), Europa Digitală (implementarea infrastructurii digitale în domeniul sănătății, inteligența artificială, valorificarea oportunităților pe care le oferă supercalculatoarele în ceea ce privește sănătatea), Mecanismul pentru Interconectarea Europei (finanțarea rețelor Gigabit cu grad ridicat de rezistență, pentru a conecta factorii socio-economici, inclusiv spitalele și centrele medicale, în domenii în care astfel de rețele nu există sau sunt prevăzute a fi realizate în viitorul apropiat), Mecanismul de Redresare și de Reziliență (sprijinirea creșterii rezilienței sistemelor de sănătate naționale) și Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii (sprijinirea eforturilor în situații de urgență, modernizarea capacităților resc-EU etc.).

Prin intervențiile pe care le susține, **Programul de Sprijin pentru Reforme** va fi coerent și complementar cu FSE+ care numără printre obiectivele sale contribuția la dezvoltarea capacității instituționale a tuturor instituțiilor și serviciilor pieței muncii, inclusiv a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, a instituțiilor de securitate socială, a instituțiilor de microfinanțare și a instituțiilor care oferă finanțare pentru întreprinderile sociale și pentru economia socială.

Programul de Sprijin pentru Reforme este așteptat, de asemenea, să aibă un efect pozitiv asupra ocupării forței de muncă prin susținerea reformelor pe piața muncii, în special a celor care sporesc competențele și calificările forței de muncă, și prin adaptarea competențelor la nevoile pieței.

Programul Corpul european de solidaritate își propune să stimuleze implicarea tinerilor și a organizațiilor în activități de solidaritate accesibile și de înaltă calitate, reprezentând o platformă unică, atât în interiorul, cât și în afara UE. Programul va dezvolta legături strânse și sinergii cu cadrele și cu sistemele naționale, precum programele de servicii civice.

Fondul pentru justiție, drepturi și valori asigură sinergii de politică cu Fondului Social European+, prin promovarea egalității de gen și a egalității de șanse, a valorilor UE și a respectării drepturilor fundamentale. FSE+ va oferi cetățenilor sprijin prin investiții în capitalul uman, ocuparea forței de muncă, inovarea socială, dobândirea de competențe digitale de bază, incluziunea socială a persoanelor celor mai defavorizate. În mod complementar, programele din cadrul Fondului pentru justiție, drepturi și valori vor promova ocuparea forței de muncă, politicile sociale și educaționale prin dezvoltarea de capacități eficiente în materie de justiție și asigurarea respectării legii.

○ O EUROPĂ MAI APROPIATĂ DE CETĂȚENII SĂI

Vor fi sprijinite proiectele strategice de dezvoltare durabilă, care vor avea ca și scop investiții în **turism** (stațiuni turistice urbane de interes național), investiții în infrastructură din domeniul cultural, investiții în **patrimoniul cultural**, investiții pentru regenerarea urbană și **securitatea spațiilor publice**.

În viitoarea perioadă de programare, 2021-2027, se anunță o **abordare personalizată a dezvoltării regionale**.

Astfel, vor fi păstrate o parte din metodele de alocare a fondurilor (ex: PIB-ul pe cap de locuitor) și vor fi introduse noi criterii de selecție (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru o adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional, prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul autorităților locale.

Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale

Alegerea Obiectivului de Politică 5 ca direcție de acțiune se datorează **modului integrat de abordare a problemelor teritoriale si locale**, care implică autoritățile locale și parteneriatele, abordare pe care România dorește să o utilizeze pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

În scopul apropiării finanțărilor de realitățile locale, România a decis înființarea de programe operaționale regionale, care să permită dezvoltarea integrată a regiunilor, pe baza strategiilor regionale.

În acest sens, recunoscând rolul important al orașelor ca promotori de dezvoltare, va fi sprijinită în continuare **dezvoltarea urbană**, indiferent de dimensiune, pe baza priorităților identificate în Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană.

Este avută în vedere alocarea de sume dedicate (pe baza unor algoritmi clar stabiliți) pentru investiții în municipiile reședință de județ, inclusiv zonele funcționale, cu scopul de a consolida capacitatea de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, pentru a genera creștere economică, inovare și productivitate, precum și pentru a asigura accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local, în linie cu potențialul de creștere al acestora și în baza unei abordări personalizate.

Totodată, sunt avute în vedere investiții în zonele urbane de mici dimensiuni (municipii și orașe), inclusiv zonele funcționale, pentru asigurarea unui standard de viață minim acceptabil pentru toți cetățenii și creșterea rezilienței și potențialului de dezvoltare a acestora. În plus, sunt avute în vedere investiții în regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice urbane.

Dezvoltare urbană va fi finanțată din toate obiectivele de politică, contribuind astfel la îndeplinirea cerințelor de concentrare tematică.

România are un **potențial turistic** insuficient valorificat, ca sursă de dezvoltare locală și națională. De aceea sunt avute în vedere investiții în infrastructura turistică, inclusiv în noi tehnologii, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive, precum și creșterea calității serviciilor. Patrimoniul cultural și natural este un element important care contribuie în mod decisiv, atât la dezvoltarea turismului, cât și la dezvoltarea locală, dar care necesită ample investiții de conservare și restaurare și în aceste condiții

intervențiile la nivel regional vor fi prioritizate în sensul concentrării către obiectivele cele mai reprezentative (cetăți medievale, mănăstiri și biserici, centre etnografice, monumente arheologice, case memoriale, alte măsuri de recunoaștere a valorilor naționale etc).

Intervențiile specifice OP 5 (**investiții în patrimoniul cultural, natural și turism**), conform proiectului de regulament general, acestea pot fi sprijinite doar prin instrumente / strategii ITI, DLRC sau alte strategii teritoriale (strategie regionala sau locală) care răspund cerințelor Regulamentului general.

În ceea ce privește implementarea dezvoltării teritoriale integrate, Romania va folosi ambele abordări, atât **Investițiile Teritoriale Integrate**, cât și **Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității**.

Astfel, se va continua utilizarea Investițiilor Teritoriale Integrate, cu finanțare din toate obiectivele de politică, atât pentru continuarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, cât și pentru Valea Jiului. Pentru **ITI Delta Dunării**, vor fi continuate investițiile nefinalizate și intervențiile care contribuie la implementarea direcțiilor de acțiune identificate în Strategie. Pornind de la lecțiile învățate din actuala perioadă vor fi luate măsuri pentru îmbunătățirea implementării și a guvernanței. De asemenea, se va utiliza **ITI în Valea Jiului**, zonă minieră aflată în proces de trecere către utilizarea de energie curată. Strategia care va sta la baza înființării ITI este elaborată cu sprijinul unui proiect finanțat de DG Reform, care va furniza și propuneri de structuri de guvernantă.

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității va fi finanțată din Programul Operațional Combaterea Sărăciei, pe baza nevoilor de investiții identificate de Strategiile de Dezvoltare Locale elaborate în cadrul Grupurilor de Acțiune Locale. Finanțarea acestor strategii se va putea face atât din FEDR cât și din FSE pentru comunitățile urbane mai mari de 20.000 locuitori, această opțiune fiind stabilită pentru a nu se suprapune intervenția DLRC cu cea LEADER, din cadrul viitorului Plan National Strategic 2021-2027, care se desfășoară în mediul rural și în mediul urban, dar doar în localitățile mai mici de 20.000 locuitori.

Utilizarea abordării integrate, bazată pe strategii teritoriale integrate, promovată prin OP 5 va contribui la asigurarea de condiții pentru o viață de calitate pentru toți cetățenii, valorificarea oportunităților de dezvoltare locală sustenabilă, asigurarea identității locale și consolidarea comunităților, precum și valorizarea patrimoniului și valorificarea oportunităților turistice. De asemenea, intervențiile în turism și în patrimoniul cultural și natural vor avea ca efect pe lângă consolidarea economiei locale și sprijinirea educației tinerei generații.

Sunt asigurate complementarități între POR-uri și POIDS în ceea ce privește investițiile în turism și cultură. Prin POR-uri este vizată creșterea utilizatorilor resurselor turistice, a securității spațiilor publice și a utilizatorilor infrastructurilor de cultură, în timp ce prin POIDS, prin DLRC este vizată reabilitarea unor obiective turistice/culturale.

În domeniul prezervării și dezvoltării patrimoniului cultural, intervențiile finanțate din FEDR în cadrul Programelor Operaționale Regionale vor fi complementare acțiunilor sprijinite prin programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee.

Obiectivul Specific FTJ - A permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic

Rezumat privind selectarea obiectivelor de politică și a rezultatelor principale așteptate

Obiectivul specific al FTJ va fi realizat la nivel național prin diversificarea economică a teritoriilor cel mai afectate împreună cu măsuri de recalificare și incluziune active a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă însă va sprijini totodată și transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră și pentru menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Intervențiile care vor face obiectul finanțării FTJ, așa cum se prevede în Pactul ecologic european și în Planul de investiții pentru o Europă durabilă, vin în completarea celorlalte acțiuni din următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027 însă din perspectiva unică de a contribui la abordarea consecințelor sociale și economice ale tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii prin utilizarea la un loc a finanțărilor oferite în domeniul climei și al obiectivelor sociale la nivel regional.

Astfel, prin Programul Operațional Tranziție Justă vor fi finanțate măsuri care urmăresc:

- crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță care vor crește nivelul antreprenoriatului local și vor contribui la diversificarea economică regională. Se are în vedere și creșterea numărului de angajați care urmează instruire în abilități tehnice manageriale și antreprenoriale și creșterea numărului de întreprinderi care investesc în aceste abilități;
- dezvoltarea mediului de cercetare și inovare de promovare a transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;
- diversificare și reconversie economică prin investiții productive în IMM-uri și în alte întreprinderi, inclusiv în întreprinderile nou înființate. Aceste investiții vor crește productivitatea și rata de supraviețuire a întreprinderilor precum și vor facilita accesul IMM-urilor pe piețele externe;
- creșterea digitalizării și a competențelor digitale avansate în administrația publică și întreprinderi prin acțiuni menite să reducă sarcina administrativă pentru cetățeni și mediul de afaceri și să crească gradul de digitalizare a întreprinderilor și deschiderea acestora către comerțul electronic;
- dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru IMM-uri și întreprinderi mari. Aceste investiții sunt esențiale pentru tranziția către neutralitatea climatică și asigură stabilitatea economică a teritoriilor și menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă;
- regenerarea și decontaminarea siturilor pentru a atenua impactul asupra mediului și asupra populației;
- restaurarea și reconversia terenurilor poluate industriale care să contribuie la economia locală prin pregătirea terenurilor (în special cele aflate în proximitatea rețelelor de utilități) pentru a fi incluse în oferta de terenuri disponibile pentru Potențiale investiții;
- îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor în vederea asigurării tranziției spre economia circulară, prin colectare separată investiții privind valorificarea materială a deșeurilor sau investiții privind instalații de tratare a deșeurilor colectate în amestec;
- perfecționarea și recalificarea lucrătorilor;
- asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Prin programul Life, sunt asigurate complementarități dat fiind ca acesta contribuie la: tranziția către o economie circulară, eficientă din punct de vedere al resurselor și al energiei, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, protecția și îmbunătățirea calității mediului și la conservarea naturii și oprirea și inversarea tendinței de declin al biodiversității.

Fondul de Modernizare

2% din cantitatea totală de certificate pentru perioada 2021 - 2030 vor fi licitate pentru a institui FM, conform Art. 10(d) Directiva EU ETS. României îi va reveni o cotă parte de 11,98%. Vor fi finanțate investițiile din următoarele domenii, definite ca fiind prioritare în Directiva ETS:

- Producerea și utilizarea energiei electrice obținute din resurse regenerabile
- Îmbunătățirea eficienței energetice (inclusiv în transport, clădiri, agricultură și deșeuri) cu excepția producției de energie pe bază de combustibili fosili solizi
- Stocarea energiei
- Modernizarea rețelelor de energie, inclusiv a țevelor din cadrul sistemelor de termoficare urbană, a rețelelor pentru transportul energiei electrice, creșterea interconexiunilor între statele membre ale UE
- Tranziția justă în regiunile miniere, în principal, cu scopul de a sprijini reeducarea, dezvoltarea și reangajarea resurselor umane din regiunile respective

Fondul pentru inovare este instituit prin Directiva revizuită a sistemului de comercializare a emisiilor (ETS) 2003/87 / CE ca succesor al programului NER300. FI va sprijini proiecte demonstrative în tehnologii cu emisii reduse de carbon în industriile mari consumatoare de energie, regenerabile, stocarea de energie și captarea, utilizarea sau stocarea de CO₂, în toate statele membre până în 2030. FI se va baza pe lecțiile învățate din programul NER300: de ex. condiții de investiții provocatoare (prețul scăzut al carbonului), lipsa finanțării publice și private în primele etape, proiectarea rigidă, selectarea complexă a proiectului și luarea deciziilor.

Fondul va fi un instrument cheie pentru punerea în aplicare a strategiei pe termen lung a UE pentru reducerea emisiilor de GES și pentru a sprijini competitivitatea pe termen lung a UE. Companiile vor beneficia de sprijin simplificat, mai rapid și mai eficient pentru proiectele lor, iar proiectele la scară mică se vor bucura de condiții simplificate de finanțare.

Sinergia între FTJ și **Orizont Europa** va fi asigurată prin Planurile Teritoriale de Tranziție Justă. Monitorizarea și stimularea participării beneficiarilor români la Orizont Europa se va asigura de către Ministerul Educației și Cercetării, care este Punct Național de Contact pentru Orizont Europa.

Intervențiile finanțate prin FTJ vor fi, în multe cazuri, susținute de acțiunile de clusterelor de dezvoltarea digitală, industrie și spațiu și climă, energie și mobilitate prevăzute de Orizont Europa – programe precum Europa digitală vor beneficia de avansurile excepționale și de progresele pe termen lung înregistrate de cercetare și inovare.

Pilonii II și III ai JTM vor putea susține o gamă mai largă de investiții, atât din perspectivă sectorială, cât și geografică, pentru a consolida acțiunile și obiectivele JTF. Prin urmare, prin cei doi piloni va fi posibilă o acoperire mai largă a nevoilor de dezvoltare, în măsura în care de sprijinul oferit de aceștia vor beneficia nu doar regiunile identificate în planurile de tranziție teritoriale.

Sprijinul acordat facilității de împrumut din sectorul public va fi, de asemenea, complementar cu produsele financiare oferite de schema dedicată în cadrul Invest-EU (al doilea pilon al mecanismului de tranziție justă). Dacă pilonul II are ca scop principal identificarea investițiilor private și sprijinirea investițiilor publice care generează suficiente venituri pentru a fi viabile din punct de vedere financiar, iar facilitatea de împrumuturi din sectorul public (Pilonul III) se va concentra pe investiții publice cu venituri insuficiente, care nu ar fi finanțate printr-un împrumut fără componenta de grant este logic, având în vedere diferența dintre proiecte, caracteristicile lor economice și beneficiarii vizați, ca intervențiile din cei trei piloni să fie complementare.

Mecanismul de asigurare a complementarităților și sinergiilor între programe, fonduri și cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene constituie baza de instituire a celor 8 fonduri reglementate de Regulamentul privind Dispozițiile Comune (RDC), respectiv: Fondul European de Dezvoltare Regional (FEDR), Fondul Social European+ (FSE+), Fondul de Coeziune (FC), FEPAM, Fondului pentru Azil și Migrație (FAMI), Fondul pentru Securitate Internă (FSI) și Fondul pentru Managementul Integrat al Frontierelor (IMFV), precum și noul Fond privind Tranziția Justă (FTJ).

Conform RDC, statele membre trebuie să asigure coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fondurile europene și programele prin care acestea sunt implementate, fiind necesar să asigure mecanisme cheie de coordonare între entitățile competente, pentru a evita duplicarea finanțării pe parcursul programării și al implementării. Evitarea duplicării în implementare va fi asigurată prin comitetele de monitorizare pentru fiecare program operațional, care să asigure gestionarea și implementarea eficientă a programelor.

Totodată, pentru ca resursele să fie utilizate astfel încât să servească în cel mai bun mod intereselor României, principiul complementarității cere ca fondurile să nu fie utilizate izolat, ci ținând seama de alte instrumente de finanțare naționale sau europene.

Acest lucru înseamnă că pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu evitarea dublei finanțări sau adoptării unor scheme de investiții în contradicție cu obiectivele fondurilor. Investițiile din fonduri și alte instrumente naționale sau europene pot susține direct atingerea obiectivelor stabilite în domeniile de interes.

Domeniile față de care există un puternic interes și în care se impune o abordare complementară atât a fondurilor europene, cât și a programelor naționale cu cele regionale acoperă toate obiectivele de politică și sunt legate de: cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare, competitivitate/ antreprenoriat, utilizarea eficientă a resurselor prin creșterea eficienței energetice și scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, economie circulară, infrastructură verde, conectivitate, educație și aspecte sociale.

Astfel, pentru a veni în întâmpinarea prevederilor RDC privind complementaritatea și pentru a asigura o utilizare cât mai eficientă a fondurilor europene, România a propus în programe o serie de intervenții concepute în mod integrativ pentru a aborda aspectele de identificare în Recomandările Specifice de Țară și a veni în întâmpinarea principalelor provocări și nevoi de dezvoltare identificate la nivel național.

În conformitate cu HG 145/25.02.2020, în vederea asigurării rolului Ministerului Fondurilor Europene de coordonare metodologică și monitorizare a participării României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană și a analizării complementarității și a sinergiilor cu programele subsecvente Acordului de Parteneriat, a fost creat *Comitetul Interministerial pentru coordonarea și monitorizarea*

participării României la Programele și Inițiativele gestionate centralizat de către Comisia Europeană.

Comitetul are rolul de a monitoriza participarea României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană, de a analiza complementaritatea și sinergiile dintre acestea și programele finanțate din fondurile europene, precum și rolul de a formula propuneri și recomandări în scopul dezvoltării de mecanisme de sprijin pentru îmbunătățirea accesării și creșterii participării la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană.

Comitetul este alcătuit din reprezentanți ai ministerelor la nivel de secretar de stat, iar în sprijinul acestuia sunt Grupuri tehnice de lucru pe domenii relevante pentru programele și inițiative gestionate direct de către Comisia Europeană, formate din reprezentanți/experti desemnați ai ministerelor, reprezentanți ai unor instituții sau organizații, reprezentanți ai societății civile, reprezentanți ai mediului economic, academic sau ai organizațiilor neguvernamentale, după caz, cu expertiză relevantă pentru subiectele în dezbateră.

Printre domeniile acoperite se regăsesc: mediu și politici climatice, cercetare, dezvoltare și inovare, digitalizare, transport și energie, fiscalitate și instrumente financiare, piață unică și IMM, educație, justiție, egalitate, drepturi și valori, securitate, spațiu, acțiune externă, cultură, tineret și sport.

Totodată, în vederea asigurării sinergiilor și complementarităților, Ministerul Fondurilor Europene își propune dezvoltarea unei platforme online cu rol de punct unic de acces. Platforma va integra informații privind fonduri din mai multe surse de finanțare și va facilita, într-un mod integrat și facil pentru utilizatori, conectarea cu portalul on-line administrat direct de către Comisia Europeană "Funding & Tenders portal", precum și cu site-urile oficiale ale instituțiilor care gestionează fonduri europene și naționale.

În completarea informațiilor furnizate în cadrul fiecărui Obiectiv al Politicii de Coeziune privind complementaritatea dintre programe și fonduri, mai jos sunt detaliate modalitățile privind **coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate Afacerilor Interne, respectiv Fondul Azil, Migrație și Integrare (FAMI), Fondul Securitate Internă (FSI) și Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize (IMFV).**

Astfel, acestea vor fi asigurate în mod integrat de către o autoritate de management unică multi-fond din cadrul Ministerul Afacerilor Interne (AM AI), în cadrul a trei Programe Naționale distincte (PN FAMI, PN FSI, PN IMFV), în special prin corelarea și sincronizarea intervențiilor finanțate privind migrația legală, lupta împotriva traficului de droguri, platforme și sisteme care pot contribui la combaterea criminalității transfrontaliere și a terorismului. Autoritatea de Management pentru Afaceri interne, împreună cu celelalte Autorități de Management ale programelor operaționale din cadrul Acordului de Parteneriat vor avea în vedere acoperirea tuturor complementarităților dintre cele 8 fonduri.

Sinergiile dintre acțiunile finanțate din FAMI și programele Acordului de Parteneriat vor fi asigurate prin complementaritatea dintre acțiunile finanțate din FAMI și din FSE+, în special privind integrarea socio-economică a resortisanților țărilor terțe, asistență materială de bază și acces la educație primară și secundară, precum și din FEDR, în principal pentru infrastructura de recepție, locuințe sociale sau infrastructură socială pentru migranți care ar putea fi necesare în funcție de mărimea provocărilor legate de migrație.

Având în vedere nivelurile ridicate ale fluxurilor de migrație către UE în ultimii ani și importanța asigurării coeziunii societăților europene, este crucial să fie asigurată în continuare sprijinirea politicilor statelor membre pentru integrarea timpurie a resortisanților țărilor terțe cu statut legal. În acest context, FAMI va continua să sprijine

măsurile necesare a fi implementate în primele faze ale integrării, adaptate la nevoile resortisanților din țările terțe. Acțiunile de integrare pe termen scurt vor include instruire de bază în limbaj, cursuri de orientare civică, îndrumare administrativă și legală, ghisee unice pentru integrare, consultanță și asistență generală în domenii precum locuințe, mijloace de susținere, asistență psihologică și servicii de sănătate, precum și măsuri orizontale pentru dezvoltarea capacității administrative a autorităților naționale relevante, inclusiv pentru dezvoltarea de strategii de integrare, precum și pentru consolidarea schimbului, cooperării și promovării contactului, dialogului constructiv și acceptării dintre resortisanții țărilor terțe și societatea primitoare.

Pentru a utiliza eficient toate alocările financiare din FSE+, FEDR și FAMI care contribuie la integrarea migranților, autoritățile de management relevante vor crea și vor folosi în timpul fazelor de programare și implementare a fondurilor, mecanisme de coordonare interinstituțională capabile să asigure un răspuns adecvat la provocările comune și disponibilitatea resurselor necesare pentru obiectivele de politică prevăzute. Un prim pas în acest sens a fost făcut prin elaborarea ordinelor comune de constituire a echipelor de elaborare a programelor operaționale aferente politicii de coeziune.

Totodată, pentru a se debloca potențialul de multiplicare al impactului la nivel național, se vor crea posibile complementarități dintre acțiunile FSI și programele Acordului de Parteneriat, prin asigurarea sinergiilor, convergența și completarea finanțărilor din FSI cu intervenții din FSE+, în principal pentru acțiuni de prevenire a radicalizării prin incluziune socială, pentru protecția victimelor infracțiunilor și consumatorilor de droguri, precum și din FEDR, în principal pentru acțiuni legate de protecția spațiilor publice și a infrastructurilor critice și de securitatea cibernetică. FEDR ar putea aborda, de asemenea, problemele de securitate cibernetică atunci când promovează soluții TIC guvernamentale și servicii IT (amenințări cibernetice și criminalitate cibernetică). Amenințările cibernetice sunt în trend ascendent, putând perturba furnizarea de servicii esențiale către populație.

FSI va aborda în principal aspectele de securitate privind combaterea traficului de droguri și protecția victimelor infracțiunilor, iar FSE+ poate asigura resurse pentru aspectele privind sănătatea publică, inclusiv accesul la servicii de sănătate pentru consumatorii de droguri și victimelor infracțiunilor, reducerea daunelor, prevenirea deceselor cauzate de consumul de droguri și cercetarea aspectelor epidemiologice ale utilizării și abuzului de droguri.

FEDR ar putea finanța acțiuni legate de protecția spațiilor publice cu impact la nivel local, regional și național, întrucât FSI poate finanța doar proiecte la scară mică, cum ar fi integrarea inovatoare a securității în proiectarea de noi clădiri și spații publice, achiziționarea de sisteme de televiziune cu circuit închis și alte echipamente preventive, cum ar fi sisteme informatice de securitate și de comunicații, rezistente la atacuri cibernetice.

Sinergiile dintre IMFV și programele Acordului de parteneriat se vor asigura prin finanțarea din IMFV a operațiunilor maritime cu scopuri multiple când obiectivul principal este supravegherea frontierei, precum și prin completarea finanțărilor din IMFV cu intervenții din FEDR, prin programul Interreg, în special prin sprijinirea acțiunilor în domeniul mobilității și gestionării trecerii la frontieră și gestionării migrației, și din FSE+, care ar putea susține activități care vizează dezvoltarea abilităților digitale ale polițiștilor de frontieră.

Coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate pescuitului (FEPAM) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+) se va realiza în domeniile cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare/ informatizare, competitivitate, eficiență energetică, biodiversitate, capital uman pentru piața muncii, combaterea sărăciei.

Astfel, în domeniul cercetare/dezvoltare/inovare, complementar cu politica de coeziune, politica de pescuit va finanța susținerea parteneriatelor cu institutele de cercetare din domeniu. În ceea ce privește digitalizarea, politica de pescuit vizează investiții în digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc pentru aplicarea Politicii Comune de Pescuit în România.

Referitor la competitivitate, viitorul program privind implementarea politicii de pescuit va asigura sprijin pentru investițiile în dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, securitatea și siguranța la bord și scăderea impactului de mediu, înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură, precum și pentru înființarea, extinderea și modernizarea unităților de prelucrare și comercializare a peștelui și/sau produselor din pește, inclusiv sprijinirea lanțului scurt de comercializare și a infrastructurii necesare acestuia.

În ceea ce privește biodiversitatea, complementaritatea din partea FEPAM va fi asigurată prin sprijinirea sustenabilității economice a fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu, iar în ceea ce privește capitalul uman prin sprijinirea formării profesionale a pescarilor și viitorilor pescari și sprijinirea formării profesionale a acvaculturilor și viitorilor acvacultori.

Referitor la combaterea sărăciei, prin FEPAM se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune în funcție de abordările grupurilor locale de acțiune din zonele pescărești și strategiile de dezvoltare locală.

Parte dintre aceste domenii vor fi sprijinite și prin **REACT-EU** și **Facilitatea pentru Relansare și Reziliență**, respectiv: sănătate și, tranziția digitală și ecologică, menținerea și crearea de locuri de muncă, educație, pregătire profesională și dezvoltarea de competențe.

Facilitatea de Relansare și Reziliență, componentă a Pachetului de Redresare Economică Next Generation EU (NGEU) lansat de Comisia Europeană are în vedere sprijinirea investițiilor și reformelor esențiale pentru o relansare durabilă, îmbunătățirea rezilienței economice și sociale a statelor membre și sprijinirea tranziției către o economie verde și digitală. Astfel, prin intermediul Planului de Relansare și Reziliență care va fi elaborat la nivel național vor fi abordate dificultățile economice și sociale întâmpinate în urma crizei provocate de Coronavirus, în diverse domenii, precum ocuparea forței de muncă, social, educație, sănătate, financiar, mediul de afaceri, dar și pentru reformele și investițiile care contribuie la tranziția către o economie verde și digitală.

Pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu evitarea dublei finanțări și adoptarea unor scheme de investiții care să corespundă nevoilor pe termen scurt (REACT-UE), mediu (facilitatea pentru relansare și reziliență - FRR) și lung (politica de coeziune) ale României.

Alocarea financiară preliminară pe obiectivul de politică și obiectivul specific al FTJ
--

Obiectivul de politică și obiectivul specific al FTJ	FEDR	FSE+	FTJ	Fondul de Coeziune	FEPAM	Total
Obiectivul de politică 1	5,534.84					5,534.84
Obiectivul de politică 2	6,451.85			1,087.80		7,539.65
Obiectivul de politică 3	2,506.80			2,270.20		4,777.00
Obiectivul de politică 4	2,508.00	7,244.64				9,752.64
Obiectivul de politică 5	630					630
Obiectivul specific al FTJ **			1,766			1,766
Asistență tehnică	530.005	301.86		50		831.865
Alocare pentru 2026-2027						
Total	18,161.50	7,546.50	1,766.00	3,408.00	0.00	30,882.00

Alocare financiară preliminară din FEDR, FSE+, FTJ, FC și FEPAM în funcție de obiectivul de politică

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, alocările dedicate României din fondurile aferente Politicii de Coeziune însumează aprox. 31 miliarde euro (prețuri curente) și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- ✦ **Fondul European de Dezvoltare Regională - 17,715 miliarde euro**, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană,
- ✦ **Fondul Social European Plus - 8,385 miliarde euro**,
- ✦ **Fondul de Coeziune - 4,499 miliarde euro**, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (Connecting Europe Facility - CEF) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru,
- ✦ **Fondul pentru o Tranzitie Justă – 1,766 miliarde euro**.

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

- ✓ **25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1** (o Europă mai inteligentă)
- ✓ **30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2** (O Europă mai ecologică)
- ✓ **30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice**
- ✓ **37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice**
- ✓ **6% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă**
- ✓ **25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială**
- ✓ **2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane**
- ✓ **10% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)**

Conform propunerii pachetului legislativ care va guverna politica de coeziune în perioada de programare financiară 2021-2027, statele membre au la dispoziție o serie de prevederi care permit sau impun transferi între fonduri, astfel:

- statele membre pot solicita transferul de până la 20% din alocările financiare ale unui program, de la oricare fond către oricare alt fond aflat în gestiune partajată sau către orice instrument cu gestiune directă sau indirectă. Acest lucru a fost propus pentru a facilita, pe parcursul implementării programelor, atingerea obiectivelor stabilite pentru fonduri.

- transferuri obligatorii către Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) din alocările naționale FEDR și FSE+, de minim 1,5 și maxim 3 ori mai mari decât suma alocată la nivel național pentru FTJ.

Pe lângă fondurile alocate/susținute de Uniunea Europeană, nu trebuie să neglijăm nici sursele de finanțare națională acordate prin Compania Națională de Investiții (CNI), prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), și, mai recente și adaptate situației globale actuale, programele de sprijin pentru tineri, pentru diaspora, IMM Invest, sau programul Casa verde.

PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONSTRUCȚII DE INTERES PUBLIC SAU SOCIAL, finanțat prin CNI

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n), din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior.

Subprogramele din cadrul PNCIPS sunt următoarele:

1. SUBPROGRAMUL "SĂLI DE SPORT"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. a) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **săli de sport** semnifică spații special amenajate în vederea desfășurării activităților sportive de orice fel.

2. SUBPROGRAMUL "BAZINE DE ÎNOT"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. b) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **bazine de înot** semnifică bazine pentru competiții naționale și internaționale, precum și bazine de înot didactic școlare.

3. SUBPROGRAMUL "COMPLEXURI SPORTIVE"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. c) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **complexuri sportive** semnifică spații și terenuri special amenajate pe care se pot desfășura activități sportive și de recreere, acoperite sau în aer liber, inclusiv activități conexe.

4. SUBPROGRAMUL "AȘEZĂMINTE CULTURALE"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. d) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **așezăminte culturale** semnifică imobile în care se desfășoară activități în domeniul cultural, de informare și de educație permanentă, precum: căminele culturale, casele de cultură, universitățile populare, școlile populare de arte și meserii, centrele culturale și alte asemenea.

5. SUBPROGRAMUL "UNITĂȚI ȘI INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DE STAT"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. e) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **unități și instituții de învățământ de stat** semnifică imobile destinate procesului educațional și de cercetare, spații cu destinația de cămine și cantine, imobile destinate activităților cultural – sportive.

6. SUBPROGRAMUL "PATINOARE ARTIFICIALE"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. f) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **patinoare artificiale** semnifică patinoare artificiale pentru competiții naționale și internaționale, precum și patinoare artificiale de agrement.

7. SUBPROGRAMUL "UNITĂȚI SANITARE"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. g) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **unități sanitare** semnifică spitale / dispensare medicale și/sau alte unități sanitare în care funcționează cabinete medicale.

8. SUBPROGRAMUL "SĂLI DE CINEMA"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. h) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **săli de cinema** semnifică spații destinate proiecției cinematografice.

9. SUBPROGRAMUL "LUCRĂRI ÎN PRIMĂ URGENȚĂ"

a. Conform art. 3, alin. 2 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică, proiectare, execuție de construcții noi, reconstrucția imobilelor afectate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren sau expertizare tehnică, proiectare și execuția lucrărilor care constau în consolidarea / repararea elementelor structurale și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției și/sau introducerea unor elemente structurale suplimentare, demolări parțiale, lucrări de îmbunătățire a terenului de fundare, reabilitări la construcții și instalațiile aferente, reparații capitale;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. i) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **lucrări în primă urgență** semnifică lucrări executate în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren

10. SUBPROGRAMUL "REABILITARE BLOCURI DE LOCUINȚE SITUATE ÎN LOCALITĂȚI DIN ZONE DEFAVORIZATE"

- Se finanțează exclusiv obiectivele de investiții preluate din Programul de reabilitare a unor blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate, pentru anul 2014, aprobat prin HG 343/2014, până la finalizarea acestora.

11. SUBPROGRAMUL "DRUMURI DE INTERES LOCAL ȘI DRUMURI DE INTERES JUDEȚEAN"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. o) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **drumuri de interes local și drumuri de interes județean** semnifică căi de comunicație terestră special amenajate pentru circulația vehiculelor și pietonilor, clasificate conform prevederilor OG 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată cu modificările și completările ulterioare, prin acte ale autorităților publice.

12. SUBPROGRAMUL "FOSE SEPTICE, MICROSTAȚII DE EPURARE ȘI SISTEME DE ALIMENTARE CU APĂ"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. p) – r) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia:

i. **Fose septice** semnifică rezervoare etanșe subterane, în care se colectează apele menajere produse în gospodării, elimină în bună măsură materiile poluante concentrate în apele uzate și asigură reținerea materiilor solide și a deșeurilor plutitoare;

ii. **Microstații de epurare** semnifică ansamblul de construcții și instalații destinat epurării apelor uzate, prin metode mecanice, mecano-chimice, biologice și altele;

iii. **Sistem de alimentare cu apă** semnifică ansamblul construcțiilor și terenurilor, instalațiilor tehnologice, echipamentelor funcționale și dotărilor specifice, prin care se realizează serviciul public de alimentare cu apă și care cuprinde, de regulă, următoarele componente: captări, aducțiuni, stații de tratare, stații de pompare cu sau fără hidrofor, rezervoare de înmagazinare, rețele de transport și distribuție, bransamente, până la punctul de delimitare a proprietății.

13. SUBPROGRAMUL "ALTE OBIECTIVE DE INTERES PUBLIC SAU SOCIAL ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR"

a. Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare;

b. Conform art 1. alin. 2, lit. j) din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, expresia **alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor** semnifică orice tip de construcții care se realizează pentru satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale comunităților locale, inclusiv la nivel național, care nu se încadrează în restul categoriilor de subprograme.

CINE POATE FI BENEFICIAR ÎN CADRUL PROGRAMULUI NAȚIONAL DE CONSTRUCȚII DE INTERES PUBLIC SAU SOCIAL

Conform Art. 1, alin. 2, lit. k din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare prin beneficiari se înțelege statul, prin autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, precum și alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, precum și alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului "Lucrări în primă urgență".

De asemenea, antreprenorii români vor avea la dispoziție 3 miliarde de euro, pentru a fi accesați în mod direct din fondurile de coeziune în viitoarea perioadă de programare 2021-2027, printre altele urmând să fie create și 4 linii de finanțare a startup-urilor, în mediul rural și urban, conform unui document de negociere, intrat în posesia StartupCafe.ro.

În perioada de programare 2014-2020, au fost doar 1,5 miliarde de euro pentru oamenii de afaceri (dintr-un total de 22,5 miliarde de euro, cât a însemnat alocarea de fonduri europene structurale și de investiții pentru România, de la UE).

În prezentare apar fonduri pentru startup-uri și alte firme mici și mijlocii (IMM) la 2 obiective majore de politică urmărite de UE și asumate de România pentru 2021-2027:

1. Obiectivul de Politică 4: **Fonduri pentru startup-uri în 4 apeluri**

Conform negocierilor România-Comisia Europeană din acest moment, la Obiectivul de Politică (OP) 4: O Europă mai socială, derulat prin Fondul Social European (FSE), vor fi 4 linii de finanțare pentru „Încurajarea antreprenoriatului”:

- **StartUp Student**
- **StartUp Diaspora**
- **StartUp Rural**
- **StartUp Restart.**

La acest obiectiv se vor mai aloca bani europeni și pentru:

- Instrumente financiare - Credite de lucru care ajută afacerile nou înființate să funcționeze, oferind dobânzi subvenționate.

- Un Program pilot în Valea Jiului, cu regătire profesională și antreprenorială. Persoanele disponibilizate care nu vor să devină antreprenori se pot recalifica.
- Calificarea angajaților - consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și de reconversie profesională pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității de pe piața muncii.

2. Obiectivul de Politică 1: **bani pentru IMM, startup-uri și scale-up pe tehnologie**

Un alt punct relevant pentru oamenii de afaceri este Obiectivul de Politică 1: O Europă mai inteligentă. Aici se vor pune la bătaie **6 miliarde de euro** (adică 35% din toți banii care revin României din Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR). Evident, nu toți banii vor fi pentru antreprenori, cele mai mari sume ducându-se la beneficiari de stat.

Din acești bani se vor aloca resurse pentru:

⇒ **Consolidarea competitivității economiei românești:**

- investiții în noi tehnologii (Internetul lucrurilor - IoT, Automatizare, Robotică, Inteligență Artificială)
- investiții pentru adoptarea de către IMM-uri a tehnologiilor în domeniul tehnologia informației și a comunicațiilor (digitalizarea proceselor de producție)
- investiții pentru clustere în vederea integrării acestora în lanțurile de valoare europene
- Internaționalizare.

⇒ **Crearea de noi firme și creșterea ratei de supraviețuire a lor**

- crearea de noi întreprinderi
- sprijin pentru trecerea de la start-up la scale-up pentru întreprinderile cu potențial mare de creștere.

⇒ **Facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri, inclusiv prin încurajarea finanțării inițiale și timpurii a startup-urilor. Aici vor fi instrumente financiare de tip:**

- credite,
- equity (fonduri de investiții care acordă finanțări în schimbul unor părți sociale),
- garanții publice la credite bancare în condiții avantajoase.

De aici vor fi finanțate și investiții de stat foarte utile, cum ar fi obținerea vaccinului tetravalent (cu patru tulpini) la Institutul Cantacuzino sau înființarea unui institut de cercetare în medicină genetică.

Dar vor fi „tocați” bani europeni cu crearea de institute de stat în domeniul tehnologiei, în condițiile în care firme private românești fac cercetare-dezvoltare de calitate în România și au nevoie de fonduri. Astfel, statul român propune:

- Înființarea unui Institut de Inteligență Artificială pentru zona de robotică, automatizări industriale și IT
- Institutul pentru Tehnologiile Viitorului (nanotehnologii, microelectronică, fonică, materiale și tehnologii de fabricație avansate).

Toți acești bani vor fi atrași de către beneficiarii din România în principal prin 2 tipuri de programe operaționale:

- **cele 8 Programe Operaționale Regionale.** Reamintim că Guvernul actual vrea să spargă Programul Operațional Regional (POR), gestionat acum de Ministerul Lucrărilor Publice, în 8 POR-uri mai mici, de sine stătătoare, câte unu pe fiecare regiune de dezvoltare, cu câte o autoritate de management.

Aici vor intra investiții în digitalizarea serviciilor publice locale, smart city; Smart specialization și transfer tehnologic, inovare, parcuri smart; IMM, robotică, digitalizare.

- **Programul Operațional Creștere inteligentă și digitalizare.** Aici se vor face proiecte de specializare inteligentă la nivel național, în sinergie cu programul UE Horizon, care este accesat direct de la Comisia Europeană de către beneficiari din UE și din state partenere (cum este Israelul, de exemplu).

Tot la acest program operațional vor intra și proiecte de internaționalizare, tranziție industrială, nanotehnologii, robotică, infrastructură de cercetare-dezvoltare-inovare, precum și instrumente financiare pentru finanțarea firmelor.

ÎN VIITOAREA POLITICĂ AGRICOLĂ COMUNĂ 2012-2027 se va pune accent pe susținerea formelor asociative din sectorul agricol în principal organizațiile de producători.

Interesul României este ca PAC să continue să fie o politică puternică, bazată pe cei doi piloni, cu o alocare bugetară la fel de consistentă ca până în prezent, care să poată răspunde provocărilor economice, de mediu și sociale.

Alocări financiare pentru plăți directe și măsuri de piață – Pilonul I al PAC, finanțat din FEGA

Plăți directe

Conform anexei IV a proiectului de Regulament privind Planurile Strategice, România va avea în perioada 2021-2027 o alocare financiară totală pentru plățile directe de 13,5 miliarde euro, mai mare cu 1,252 miliarde euro față de perioada 2014-2020, reprezentând o creștere de 10,2%.

Sectorul vitivinicol

Conform anexei V a proiectului de Regulament privind Planurile Strategice, România va avea, în perioada 2021-2027, o alocare financiară anuală de 45.844.000 euro pentru intervenții în sectorul vitivinicol. În perioada 2014-2020, România are o alocare financiară pentru intervenții în sectorul vitivinicol de 47.700.000 euro anual, potrivit anexei VI la Regulamentul UE 1308/2013.

Sectorul apiculturii

Conform anexei V a proiectului de Regulament privind Planurile Strategice, România va avea în perioada 2021-2027 o alocare financiară anuală de 6.081.630 euro pentru intervenții în sectorul apiculturii.

Viitoarea Politică Agricolă Comună (PAC) va continua să asigure accesul la alimente de calitate superioară și un sprijin puternic pentru modelul european de agricultură, care este unic.

Cele 9 obiective ale viitoarei PAC sunt:

- să le asigure fermierilor un venit echitabil,
- să amelioreze competitivitatea,
- să restabilească echilibrul de putere în lanțul alimentar,
- să combată schimbările climatice,
- să protejeze mediul,
- să conserve peisajele și biodiversitatea,
- să sprijine reînnoirea generațională,
- să ajute la dinamizarea zonelor rurale,
- să protejeze calitatea alimentelor și sănătatea.

În noua variantă transmisă spre analiză Comisiei Europene, **PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL NORD-EST 2021-2027** este structurat pe 8 priorități, cu alocări orientative, după cum urmează:

1. Nord-Est -o regiune mai competitivă, mai inovativă- 427.28 mil euro
2. Nord-Est – o regiune mai digitalizată- 101.11 mil euro
3. Nord-Est – o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul – 341,98 mil euro
4. Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă – 327,31 mil euro
5. Nord-Est – o regiune mai accesibilă- 183,606 mil euro
6. Nord-Est – o regiune educată- 183,76 mil euro
7. Nord-Est – o regiune mai atractivă- 120,41 mil euro
8. Asistență tehnică -75,84 mil euro

Prioritatea 1. Nord-Est - O regiune mai competitivă, mai inovativă					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
a(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	1. integrarea organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3. Participarea, în calitate de partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobate în cadrul programului Orizont Europa (activități de cercetare, demonstrare, validare și inovare, informare, schimb de experiență, promovare, protejare DPI); participarea la activitățile platformelor tematice de specializare inteligentă (Platformele S3), inclusiv formarea de alianțe strategice interregionale pentru pregătirea și depunerea de proiecte pentru programul Orizont Europa, componenta investiții interregionale inovative (informare, schimb de experiență, promovare, protejare DPI, achiziție expertiza pentru elaborare documentației de proiect); aderarea la structuri asociative/parteneriale transnaționale și participare la activități pregătitoare pentru depunere de proiecte în cadrul inițiativelor Institutului European pentru Inovare și Tehnologie(EIT) -	- antreprenori - cercetători - angajați cu studii superioare din cadrul companiilor, entități CDI, ITT, entități de management ale clusterelor, entități de administrare a unor incubatoare, acceleratoare, parcuri științifice și tehnologice - microîntreprinderi, IMM-uri, întreprinderi mari - universități, instituții de învățământ superior - organizații CDI - clustere - entități de inovare și transfer tehnologic, inclusiv parcuri științifice și tehnologice - autorități ale administrației publice locale	138,7	RCO 01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, medii, mari)	363
				RCO 02 Întreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	363
				RCO 06 Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin	78
				RCO 07 Instituții de cercetare care participa la proiecte de cercetare comune	14
				RCR 03 IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese	273

Comunitățile pentru Inovare si Cunoaștere (KICs), Rețeaua Europeană a Regiunilor pentru Inovare și Cercetare (ERRIN), (contribuție anuală în calitate de membru asociat, activități de informare, schimb de experiență, promovare, protejare DPI, achiziții expertiza pentru elaborare documentații de proiect), etc. 2. Consolidarea ecosistemului de CDI regional CDI si investiții pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii in organizațiile CDI și universitățile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenorială CDI si investiții in organizațiile CDI si universitățile publice din regiune, în vederea pregătirii ofertei de cercetare pentru piață (transfer de know-how, marketing, obținerea, validarea si protejarea brevetelor, etc) 3. Dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor proiecte de CDI si investiții în întreprinderi, pentru implementarea specializării inteligente, conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala Proiecte de CDI si investiții în întreprinderi, necesare pentru transferul de cunoaștere în IMM Proiecte ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept” Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence în Programul Orizont Europa Investiții pentru dezvoltarea și validarea unui produs minim viabil(MVP) și lansarea acestuia pe piața dedicate startup-urilor/spin-off-urilor 4. Dezvoltarea inovativă a clusterelor proiecte de cercetare, dezvoltare, inovare derulate de către entitatea de management (EMC) în beneficiul creșterii	RCR 06 Aplicații pentru brevet depuse	7
	RCR 08 Publicații din proiectele sprijinite	43
	RCR 19 Întreprinderi cu cifra de afaceri mărită	90

	competitivității companiilor membre; entitatea de management va defini în proiect modalitatea de asigurare a accesului membrilor clusterului la rezultatele proiectului, inclusiv regulile pentru exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală; întărirea capacității entității de management a clusterului de a gestiona și exploata lanțul de valoare (inclusiv internaționalizare și conectare la platforme/rețele colaborative). Această operațiune este obligatorie pentru toate proiectele.				
a (iii) Impulsionare a creșterii și competitivității IMM-urilor	1. Investiții pentru facilitarea creșterii și dezvoltării tehnologice a companiilor. investiții în microîntreprinderi și IMM-uri pentru dezvoltarea capacității tehnologice; achiziția de noi tehnologii, automatizare, robotica, inteligența artificială, implementare soluții pentru customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă); implementare soluții pentru recuperarea, reutilizarea și revalorificarea unor materii prime, materiale, și produse prin reintroducerea în procesul de fabricație principal sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțuri de valoare, etc; inclusiv investiții pentru adaptarea fluxului tehnologic și a capacității de producție la situații de criza cauzate de provocări societale majore (ex: pandemia Covid-19); certificare produse/servicii; design industrial; marketing și branding; achiziția/exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuală. 2. Dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea și maturizarea start-up/spin-off în domenii	-IMM-uri non-agricole localizate în mediul urban și rural - Microîntreprinderi non-agricole, localizate în mediul urban -Start-up-uri localizate în mediul urban și rural	277,25	RCO 01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, medii, mari)	815
				RCO 15 Capacități create pentru pepinierele de afaceri	68
				RCR 02 Investițiile private generate de măsurile de sprijin	144,92 mil eur
				RCR 18 IMM-uri care utilizează servicii de incubare anual după crearea acestuia	49
				RCR 19 Întreprinderi cu cifră de afaceri marită	570

	de specializare inteligenta prin investiții în crearea, dezvoltarea de incubatoare si acceleratoare de afaceri, pentru promovarea serviciilor si beneficiilor oferite de aceste				
a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenori at	1. Dezvoltarea competențelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulară, pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor în IMM prevăzute la OS(i) si OS(iii) acumularea de cunoștințe pentru tranziție industrială și specializare inteligentă prin atragerea de personal calificat în cercetare-inovare sau prin organizarea de stagii de pregătire și internship in colaborare cu universitățile formare de competențe avansate necesare exploatarii noilor tehnologii participarea in activități de internaționalizare, prin dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la târgurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj si matchmaking tehnologic, aderarea si participarea la activitățile unor rețele colaborative, regionale/naționale/europene. 2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor prevăzute la OS(iii) pentru incubatoarele și acceleratoarele de afaceri formarea competentelor personalului acestora, pentru a putea oferi sprijin personalizat relevant clienților si potențialilor viitori antreprenori asistență și consultanță pentru dezvoltarea programelor potrivite de accelerare si incubare	-antreprenori -angajați din companii -cercetători -angajați din organizații CDI, universități, centre de transfer tehnologic -angajați din administrație publică locală și servicii subordonate aparatului central de stat -ONG care sprijină dezvoltarea comunităților locale -organizații suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri -entități care colectează, gestionează, procesează date statistice economice, legate de ecosistemul CDI național si regional, - reprezentanți cvadruplu helix inovare regional	3,375	RCO 16 Participanti actori institutionali care participa la EDP	12
				RCO 101 IMM care investesc in competente specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat	915
				RCO 04 Intreprinderi care beneficiaza de sprijin non-financiar	68
				RCO 7S1 Institutii publice sprijinite sa dezvolte servicii digitale, produse sau procese	1
				RCR 98 Nr angajati IMM care finalizeaza cursuri pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat	1149
				RCR 11 Utilizatori de servicii, produse sau procese digitale noi sau imbunatatite	225
				RCR 7S2 Nr persoane care finalizeaza cursuri pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat	36

	3. Dezvoltarea competențelor la nivelul entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială, adecvate susținerii specializării inteligente formarea de competențe în rândul angajaților EITT acreditate, pentru livrarea și promovarea unor servicii de calitate și pentru retelizare națională și internațională în domeniile de specializare RIS3 NE asistență și consultanță acordată echipelor de cercetători din cadrul universităților publice pentru a identifica rezultate ale cercetării cu potențial de piață și a dezvolta strategii de comercializare ale acestora, de a gestiona parteneriate și negocieri cu industria. 4. Crearea unei platforme de management a competențelor regionale pentru specializare inteligentă				
Prioritatea 2. Nord-Est - o regiune mai digitalizată					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
a(ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	1. Transformarea digitală a IMM-urilor orientată către creșterea intensității digitale investiții pentru sprijinirea utilizării de instrumente, echipamente și servicii digitale care să conducă la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitală (internet), găzduire tip „cloud”, e-facturare, e-comerț, digitalizarea comunicării cu consumatorul și/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectării datelor, digitalizarea proceselor interne 2. Crearea de servicii publice digitale noi, orientate către mediul privat și cetățeni:	-IMM-uri din mediul urban și rural - Administrație publică locală din localități urbane și/sau, după caz, comunele aflate în componenta zonei urbane funcționale	101,11	RCO 01 Intreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, medii, mari)	1057
				RCO 01 Intreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	1057
				RCO 13 Servicii și produse digitale dezvoltate pentru întreprinderi	57,11 mil eue
				RCO 14 Instituiții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii și aplicații digitale	82
				RCR 11 Utilizatori de servicii și aplicații digitale publice	1.224.795

	dezvoltarea, testarea și implementarea de aplicații și soluții tip e-guvernare noi sau semnificativ îmbunătățite, orientate către îmbunătățirea mediului de afaceri și antreprenoriatului, cât și reducerii substanțiale a sarcinii administrative a cetățeanului			RCR 13 Intreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	1057
	dezvoltarea de bănci de date tip „open data” și hărți geospațiale, ca suport informațional necesar, solicitat de către firme, cetățeni, alți factori interesați.				
Prioritatea 3. Nord-Est - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	1. Investiții în clădirile rezidențiale în vederea creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală, în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate 2. Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală, în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate Exemple de acțiuni îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii (ex. pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol, etc.), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii- în mod obligatoriu; crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare și climatizare, (inclusiv sisteme de răcire pasivă), înlocuire, după caz, a instalațiilor producere și utilizare agent termic pentru încălzire și a apei calde menajere, cu surse regenerabile la scară mică, ca parte a pachetului de renovare energetică.;	UAT din mediul urban și din zone funcționale urbane	273,58	RCO 18 Gospodării care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice a locuinței	14.471
				RCO 19 Clădiri publice care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea performanței energetice	465.028
				RCR 26 Consum final anual de energie	124.495,5 MWh
				RCR 29 Emisii de gaze cu efect de seră estimate	25.261,9 Tone echiv CO2/an

	implementarea sistemelor inteligente de management energetic pentru îmbunătățirea eficienței energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea, instalarea, întreținerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior); amenajarea de acoperișuri si fațade verzi orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivului specific (înlocuirea/modernizarea lifturilor, înlocuirea circuitelor electrice, dotarea clădirilor cu sisteme de iluminat inteligente, etc.).				
b (vii) Îmbunătățire a protecției naturii si a biodiversității i, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluării	Investiții care promovează infrastructura verde în zonele urbane, modernizarea și extinderea spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia funcțională a spațiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate si transformarea in spatii verzi, Exemple de acțiuni: Amenajarea de spații verzi (defrișarea vegetației existente, modelarea terenului, plantarea cu plante perene/gazonarea suprafețelor, plantare arbori si arbuști, amenajare alei cu structura non-invaziva, foișoare, puncte de observare păsări, etc.) Amenajarea de păduri-parc (zone de acces, alei cu structura non-invaziva, platforme de popas, coridoare ecologice, etc.).	UAT din mediul urban și din zone funcționale urbane	68,39	RCO 36 Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane	87 ha
				RCR 95 Populatia care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate in zonele urbane	527.784
Prioritatea 4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
b (viii) Promovarea mobilității urbane	1. Implementarea mobilității urbane durabile prin crearea, dezvoltarea	UAT din mediul urban și din zone funcționale urbane, în baza	327,31	RCO 55 Lungimea liniilor de tramvai si metrou – noi	12,66 km

multimodale sustenabile	transportului public in comun nepoluant Exemple de actiuni: Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate de transportul public in comun nepoluant; Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori; Modernizare, achiziționare de material rulant electric (tramvaie), troleibuze si autobuze electrice, inclusiv asigurarea accesibilității in mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilități; Amenajarea stațiilor de încărcare electrica pentru autobuzele electrice in punctele terminus ale traseelor; Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public in comun nepoluant, inclusiv infrastructura tehnica aferenta; Crearea, modernizarea, reabilitarea stațiilor de transport public de calatori, inclusiv asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități; Sisteme informaționale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informații privind timpii de sosire si de plecare, hărți de transport si grafice orare, alternativele si legăturile cu alte linii de transport prin afișare digitala si mesaje vocale, posibilități de intermodalitate, aplicații pentru planificarea călătoriilor, inclusiv sisteme e-ticketing; Amenajarea de parcări in punctele terminus ale liniilor de transport in comun, in zona de acces in municipiu/oraș pentru a încuraja continuarea călătoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun; Crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management inteligent al traficului, precum si a altor sisteme de transport inteligente;	Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă		RCO 56 Lungimea liniilor de tramvai si metrou – reconstruite/modernizate	4 km
				RCO 57 Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public	22.831 persoane
				RCO 58 Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	71 km
				RCO 60 Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	80
				RCR 50 Populatia care beneficiaza de masuri privind calitatea aerului	1.277.161
				RCR 62 Numar anual de pasageri ai transporturilor publice	86.831.791
				RCR 63 Numarul anual de utilizatorii ai liniilor de tramvai si de metrou noi/modernizate	104.828.000
				RCR 64 Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	17.890

	Dezvoltarea soluțiilor inteligente pentru managementul parcărilor; Dezvoltarea facilităților de tip parking integrate cu infrastructuri pentru deplasări nemotorizate; Amenajarea de aliniamente de arbori și arbuști. 2. Implementarea mobilității urbane durabile prin crearea, dezvoltarea de moduri alternative de transport nepoluant Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor și traseelor pentru biciclete, a parcărilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de închiriere de biciclete; Crearea, modernizarea, extinderea de zone și trasee pietonale și semi-pietonale; Dezvoltarea sistemelor de reducere, interzicere a circulației autoturismelor în anumite zone. Crearea, extinderea de trotuare și spații dedicate transportului nemotorizat și amenajări urbane pentru pietoni.				
Prioritatea 5. Nord-Est - o regiune mai accesibilă					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
c (iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității	1. Modernizarea, construirea de legături rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T 2. Dezvoltarea de soluții pentru descongestionarea/fluidizarea traficului (variante ocolitoare, etc.). Exemple de acțiuni: modernizarea, construirea drumurilor județene care se constituie în legături rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, construirea	-UAT la nivel județean și urban -parteneriate între UAT	183,60	RCO 44 Lungimea drumurilor noi care beneficiază de sprijin – altele	73 km
				RCO 46 Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	336 km

transfrontaliere	unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres; construcția variantelor ocolitoare cu statut de drum județean ce vor face parte din drumul județean respectiv construirea/realizarea de elemente pentru creșterea siguranței circulației, semnalisticii aferente; construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere și construirea pasarelelor pietonale; reducerea impactului asupra ariilor protejate prin refacerea/realizarea coridoarelor ecologice. construirea/modernizarea de stații și alveole (în cazul în care proiectul vizează un drum județean/traseu deservit de transportul public de călători) pentru transport public pe traseul drumului județean; realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști; realizarea de aliniamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport și para peți pentru protecție, apărări de maluri și consolidări de versanți, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme, efect al schimbărilor climatice.			RCR 55 Utilizatori de drumuri construite, reconstruite sau modernizate	12.473.700
Prioritatea 6. Nord-Est - o regiune educată					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin	1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ timpuriu (antepreșcolar și preșcolar), învățământ primar și gimnazial 2. Dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ secundar superior, filiera	UAT din mediul urban și rural Universități	183,76	RCO 66 Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor pentru îngrijirea copiilor care beneficiază de sprijin (noi sau modernizate)	2.420

dezvoltarea infrastructurii;	vocațională și tehnologică și învățământ profesional, inclusiv cel dual; 3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ universitar. Exemple de acțiuni: construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilități, masuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educaționale pentru educația timpurie antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe) în mediul urban și rural; construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilități, masuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu în mediul urban și rural; construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilități, masuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic (liceu tehnologic și școli profesionale) și cel vocațional, în mediul urban și rural; construcția, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sportive asociate unităților de învățământ, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă (inclusiv olimpice), stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ); reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilități, măsuri de consolidare			RCO 67 Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor din domeniul învățământului care beneficiază de sprijin (noi sau modernizate)	29.691
				RCR 70 Numărul anual al copiilor care utilizează infrastructurile pentru îngrijirea copiilor ce beneficiază de sprijin	2.420

	structurala in funcție de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educaționale universitare, inclusiv case de cultura ale studenților; achiziționare de microbuze/autobuze/autocare școlare electrice (echipate pentru transportul elevilor cu dizabilitati locomotorii) pentru transportul elevilor domiciliati in localitatile rurale din zonele limitrofe comunelor, orașelor, municipiilor, precum si din zonele rurale izolate, inclusiv infrastructura de incarcare electrica la nivel de unitate scolara - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investiții in infrastructura educationala; crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lecții digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenți, părinți si școală, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video - acest tip de acțiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investiție in infrastructura educațională;				
Prioritatea 7. Nord-Est - o regiune mai atractivă					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
e (i) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului i cultural, turismului si securității in <u>zonele urbane</u> ;	1. Revitalizarea și regenerarea urbană fizică, cu acțiuni orientate către: (re)amenajare, reabilitare, modernizare spatii publice, centre istorice, piețe, zone pietonale, etc.; crearea, extinderea, modernizarea, reabilitarea de parcuri, scuaruri, grădini publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, reabilitarea monumentelor de for public (statui), inclusiv dotare cu	-UAT din mediul urban și din zone funcționale urbane, în baza Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană - întreprinzători care activează in meșteșuguri, artizanat, arte vizuale	120,41	RCO 01 Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	188
				RCO 02 Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	188

mobilier urban, iluminat inteligent, etc.; dezvoltarea de sisteme integrate tip strazi inteligente avand sisteme de supraveghere video inteligente cu senzori IoT, mobilier urban inteligent, iluminat inteligent, etc. 2. Fructificarea potențialului economic local, cultural, balnear, turistic, creativ, cu acțiuni orientate către: <u>Turism cultural</u> restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice; dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil; adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru găzduirea de evenimente, activități cultural-creative construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea clădirilor cu funcții culturale, centrelor culturale muzeelor, teatrelor, biblioteci; conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea de noi servicii culturale; reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public în comun curat, către obiective, interconectate cu rețeaua existentă/dezvoltată pietonală, ciclabilă, transport în comun, inclusiv parcuri pentru biciclete; <u>Turism balnear</u> construcția, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare și a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sănătate și întreținere, balneo, activități de recreere, activități sportive etc); construcția, reabilitarea, modernizarea rețelelor de captare și / sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic;				RCO 74 Populația din zonele acoperite de strategiile de dezvoltare teritorială	1.051.019
				RCO 75 Strategii pentru dezvoltare teritorială integrată sprijinite	8
				RCO 77 Situri turistice și culturale sprijinite	23
				RCO 114 Spatii deschise create sau reabilitate în zone urbane	38
				RCR 77 Vizitatori în siturile care beneficiază de sprijin	939.995
				RCR 19 Întreprinderi cu cifra de afaceri crescută	188

reabilitarea instalațiilor de alimentare cu apa minerala de la surse la bazele de tratament; restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirilor declarate monumente istorice care se afla în stațiuni balneoclimatice; reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public în comun curat, către bazele de tratament, interconectate cu rețeaua existentă/dezvoltată pietonală, ciclabilă, transport în comun, inclusiv parcuri pentru biciclete ; <u>Turism de agrement</u> crearea, amenajarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii specifice activităților de agrement acvatic pe lacuri, râuri: miniporturi turistice, debarcadere, pontoane pentru agrement nautic; amenajarea în scop turistic a plajelor, falezelor; amenajarea perimetru lacurilor/râuri cu piste de alegare și ciclism; crearea, extinderea, modernizare infrastructurii de agrement, inclusiv utilități aferente tip parcuri tematice, dezvoltate în jurul unui subiect asociat unor evenimente, personalități culturale, personaje sau perioade istorice, tip parcuri științifice - educaționale (zone științifice tematice, expozite interactive, zona de spectacole, ateliere, etc); parcuri de aventuri (instalație tiroliană, panouri de escaladă, roller-coaster, centru/zona de agrement, etc); aquaparcuri (instalație de tobogane de apă, de rafting, tunele, saune, baie turcească, bazine, locuri de joacă pentru copii, etc); reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public în comun curat către obiective, interconectate cu rețeaua existentă/dezvoltată pietonală, ciclabilă, transport				
--	--	--	--	--

	in comun, inclusiv parări pentru biciclete; <u>Sprijinirea industriilor cultural - creative care pun in valoare specificul cultural local, prin sustinerea întreprinzătorilor care activează in meşesuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv acţiuni de promovare a acestora.</u>				
Prioritatea 8. Asistență Tehnică					
Obiectiv Specific FEDR	Operațiuni (orientativ)	Grup țintă	Alocare financiară orientativă (mil EUR)	Indicatori	Țintă 2029
	1. Operațiuni dedicate construcției și dezvoltării capacității administrative a AM POR Nord-Est, potențialilor beneficiari și beneficiari: sprijin (inclusiv costuri administrative, de personal) pentru implementarea și managementul programului, respectiv programare, identificarea și dezvoltarea proiectelor (inclusiv îndrumare help-desk), întocmirea de documentații tehnico-economice, pregătire, selecție, verificare și monitorizare, evaluare, control și audit; formare profesională (instruiri, conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere de lucru, schimburi de experiență, etc.) specifice domeniilor finanțate în cadrul programului în vederea îmbunătățirii calificării personalului AM POR, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor, competențelor beneficiarilor și a potențialilor beneficiari în ceea ce privește POR Nord-Est; instruirea personalului AM POR Nord-Est, a potențialilor beneficiari și beneficiari pe teme orizontale:elaborare ghiduri, ajutor de stat, metodologie de aplicare SCO, achiziții publice, evitarea conflictului de interese, prevenire neregulii, fraudă și corupție, etc – în complementaritate cu acțiuni finanțate POAT;	-Personalul AM POR Nord-Est, structuri parteneriale (CDR Nord-Est, CRP Nord-Est, CM POR Nord-Est, RIS3 Nord-Est, -potențiali beneficiari, - beneficiari	75,83	RCO 7S3 Personal finanțat din FEDR	170

	instruirea personalului AM POR Nord-Est, a potențialilor beneficiari si beneficiari pe teme aferente POR Nord-Est: digitalizare, orașe inteligente, cercetare-inovare, dezvoltare urbana, etc. – in complementaritate cu actiuni finantate POAT; suport pentru dezvoltarea unei structuri one stop shop regional, dedicata sprijinirii promotorilor de proiecte CDI; 2. Operațiuni dedicate construcției si dezvoltării capacității administrative a partenerilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR Nord-Est: derularea de schimburi de experienta, de formare si informare pentru membrii CDR Nord-Est, in regiuni din alte state membre, la institutii si organisme ale Uniunii Europene; sprijinirea organizatorica si logistica, dezvoltare capacitate administrativa a CM POR Nord-Est, a CRP Nord-Est si a altor grupuri de lucru subsecvente implicate in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR Nord-Est; dezvoltarea capacitatii administrative a Consorțiului Regional de Inovare, Comisiei Consultative Academice pentru actualizarea, monitorizarea si evaluarea rezultatelor RIS3 Nord-Est prin instruiți, ateliere de lucru, vizite de studiu.				
--	---	--	--	--	--

CAPITOLUL 7: BIBLIOGRAFIE

1. <https://huruiesti.ro/>
2. <http://statistici.insse.ro/shop/>
3. <http://www.bacau.insse.ro/main.php?id=453>
4. <http://www.fonduri-structurale.ro/>
5. <http://www.anpm.ro/strategia-nationala-pentru-dezvoltare-durabila>
6. www.apdrp.ro
7. Strategia de dezvoltare economică durabilă a județului Bacău
8. Strategia de dezvoltare Regională Nord-Est
9. Agenda 2030
10. Acord de parteneriat propus de România pentru perioada de programare 2021-2027
11. Dan Ghinea, *Enciclopedia geografică a României*, Editura Enciclopedică, București, 2000
12. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap_ro
13. <https://www.startupcafe.ro/bani-europeni/fonduri-europene-2021-2027-startup-orase-sate.html>
14. www.dacoromanica.ro – Tablou de regrupare a comunelor rurale
15. [Comuna Huruiesti, Anuarul Sosec al României mari, 2007](#)
16. [Anuarul statistic al Județului Bacău, ediția 2017](#)
17. Noul Cod Administrativ – OUG 57/2019